

RAPORTUL
privind activitatea
Consiliului Concurenței
pentru anul 2017

Cuvânt înainte

Concurența este forța motrice de dezvoltare a economiei, care asigură o gamă variată de produse și servicii, la un preț accesibil și de calitate superioară pentru consumatori. În acest context, Consiliul Concurenței are rolul de arbitru echidistant ce aplică în mod unitar regulile relevante, în vederea prevenirii și combaterii fenomenelor anticoncurențiale pentru asigurarea intereselor consumatorilor.

Anul 2017 a fost marcat prin aniversarea a 10 ani de activitate a autorității naționale din domeniul concurenței. Experiența acumulată în acești ani, permite de a analiza atât activitatea Consiliului Concurenței, cât și starea mediului concurențial din diferite sectoare economice. Este de menționat că toate autoritățile statului, conform prevederilor constituționale, trebuie să asigure protecția concurenței loiale. În vederea mobilizării acestora pentru consolidarea mediului concurențial loial, în anul 2017, Parlamentul a adoptat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017, Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020. Realizarea reușită a Programului, cu eforturile comune ale tuturor autorităților publice, va duce la dereglementarea sectoarelor economice, fapt ce va genera un nivel mai înalt de concurență, având un impact pozitiv asupra creșterii productivității din economie. În final, toate acestea vor duce la accelerarea dezvoltării economice și la creșterea bunăstării cetățenilor.

În 10 ani de activitate s-a reușit creșterea capacității instituționale a Consiliului Concurenței, prin îmbunătățirea indicatorilor de performanță. În acest sens, cel mai important indicator de activitate este coraportul dintre impactul asupra bunăstării consumatorilor și bugetul alocat pentru activitatea Consiliului Concurenței. Astfel, la un leu (bani publici) alocat activității Consiliului Concurenței, bunăstarea consumatorului a crescut cu 9 lei, fiind realizat un progres substanțial față de anul 2016, când coraportul respectiv a fost de 1 leu : 5 lei.

Un alt rezultat important înregistrat în 2017, a fost menținerea de către instanțele de judecată a deciziilor Consiliului Concurenței în proporție de 90%. Valoarea amenzilor menținute de instanțele de judecată, în urma deciziilor Consiliului Concurenței, a fost cu 4 mln. lei mai mare (cu 20% mai mult) decât bugetul executat al autorității.

În 2017, poziția de donator de expertiză internațională a Consiliului Concurenței pentru țările partenere a fost consolidată în baza experienței acumulate din anii precedenți și încrederii partenerilor de dezvoltare în calitatea profesionistă a colectivului Consiliului Concurenței.

Viorica CĂRARE,

Președintele Consiliului Concurenței

Cuprins:

Abrevieri și acronime	4
Introducere	5
Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței	6
1.1 Rolul și competențele Consiliului Concurenței	6
1.2 Sinteza activităților realizate în anul 2017	7
1.3 Realizarea angajamentelor internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat	10
1.4 Implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat	13
Capitolul II. Promovarea culturii concurențiale	15
2.1 Promovarea concurenței în dialog cu autoritățile publice și întreprinderile	15
2.2 Activitatea de informare în domeniul ajutorului de stat	18
2.3 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței	19
Capitolul III. Prevenirea încălcărilor legislației concurențiale	22
3.1 Perfecționarea cadrului legal și normativ	22
3.2 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative	24
3.3 Evaluarea concentrărilor economice notificate	31
3.4 Cercetarea mediului concurențial	33
Capitolul IV. Investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale	44
4.1 Acordurile anticoncurențiale	45
4.2 Abuzul de poziție dominantă	50
4.3 Concurența neloială și publicitatea ilegală	51
4.4 Limitarea concurenței de către autoritățile publice	52
4.5 Concentrări economice nenotificate	54
4.6 Practica judiciară	55
Capitolul V. Autorizarea, monitorizarea și raportarea ajutorului de stat	61
5.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat	61
5.2 Evidența și raportarea ajutorului de stat	65
5.3 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat	69
Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței	71
6.1 Resursele umane și organigrama	71
6.2 Dezvoltarea resurselor umane	74
6.3 Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional	75
6.4 Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini	79
6.5 Raportul financiar anual	82
6.6 Raportul de performanță	83
Concluzii și direcții prioritare de activitate pentru anul 2018	86

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112
AGEPI	Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
Î.M.	Întreprindere municipală
Î.S.	Întreprindere de stat
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
Legea cu privire la publicitate	Legea nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONG	Organizație neguvernamentală
PNAAA	Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016
Program național	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru 2017-2020, aprobat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017
SIEG	Servicii de Interes Economic General
SIRASM	Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat”
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații
UE	Uniunea Europeană
WTO GPA	Acordul privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului

Introducere

Consiliul Concurenței este autoritatea națională de concurență, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

Prezentul raport cuprinde sinteza activităților desfășurate, fiind evidențiate cele mai importante sarcini îndeplinite, rezultate obținute pe parcursul anului 2017 și, totodată, reflectate direcțiile prioritare de activitate pentru anul 2018.

Activitatea Consiliului Concurenței a fost orientată spre realizarea sarcinilor prevăzute de PNAAA și Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, Programul de dezvoltare strategică, Planul anual de acțiuni pentru anul 2017 al Consiliului Concurenței ș.a.

În 2017, au fost marcați 10 ani de la crearea autorității naționale din domeniul concurenței. Cu acest prilej în cadrul mai multor evenimente publice au fost discutate rezultatele obținute, lecțiile învățate și provocările care stau în calea implementării legislației concurențiale, fiind trasate concluziile în baza unui deceniu de activitate.

Un loc aparte, l-a avut definitivarea, promovarea, aprobarea și lansarea implementării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

De asemenea, au continuat activitățile de implementare a PNAAA, fiind realizate în termen toate angajamentele prevăzute pentru 2017.

Consiliul Concurenței în anul 2017 a desfășurat o intensă activitate, orientată spre combaterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale (70 de cazuri în derulare), în mod prioritar, a acordurilor anticoncurențiale, care reprezintă cele mai grave încălcări ale Legii concurenței, Consiliul Concurenței aliniindu-se astfel la bunele practici de investigare ale autorităților de concurență din UE.

Ca rezultat al creșterii eficienței muncii și orientării eforturilor spre combaterea celor mai importante încălcări anticoncurențiale, impactul asupra bunăstării consumatorului ca urmare a acțiunilor Consiliului Concurenței a fost de 177,4 mln. lei, fiind de 2 ori mai mare decât în 2016.

În anul 2017 au fost încasate la bugetul de stat 8,3 mln. lei, din diferite amenzi, dublu față de 2016 și de 1,5 ori mai mult decât suma amenzilor încasate la bugetul de stat în perioada anilor 2013-2016.

În domeniul ajutorului de stat au fost autorizate 20 de ajutoare de stat, elaborat raportul pe țară privind ajutorul de stat. Totodată a fost atestată o majorare a numărului furnizorilor care au efectuat notificări și raportări a ajutorului de stat prin SIRASM.

În anul 2017 a fost consolidată activitatea celor 4 oficii teritoriale ale Consiliului Concurenței: Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia.

Totodată, au fost implementate mai multe proiecte cu sprijinul donatorilor străini și dezvoltate parteneriate la nivel internațional în cadrul rețelelor de specialitate și cooperării bilaterale.

Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței

În anul 2017, Consiliul Concurenței a făcut progrese în activitățile desfășurate, realizând obiectivele și sarcinile trasate în Programul de dezvoltare strategică și în Planul anual de acțiuni, în vederea implementării politicilor naționale și a cadrului legal din domeniul concurenței, ajutorului de stat și al publicității, în baza experienței acumulate și a direcțiilor de acțiuni prioritare formulate în Raportul de activitate pentru anul 2016. Astfel, a fost asigurată continuitatea abordărilor anterioare în activitate și consolidarea capacității instituționale.

Un loc aparte l-a avut promovarea, adoptarea și inițierea implementării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, adoptat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017. În acest sens, au fost organizate mai multe întruniri și ședințe comune pe subiectul implementării Programului național, oferită consultanța necesară pentru autoritățile publice centrale și locale, inițiate și implementate acțiuni privind realizarea Programului național.

De asemenea, în anul 2017 au continuat activitățile de implementare a PNAAA, Consiliul Concurenței realizând toate angajamentele prevăzute ce țin de competența sa.

Au fost înregistrate rezultate importante în toate domeniile de competență profesională, legate de: prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, alinierea schemelor de ajutor de stat, îmbunătățirea implementării SIRASM-ului, elaborarea Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016. Au fost realizate o serie de acțiuni de nivel internațional și național în vederea promovării culturii concurențiale, dezvoltării parteneriatelor interinstituționale, implicării diferitor autorități și instituții în consolidarea mediului concurențial loial, oferită expertiza Consiliului Concurenței pentru alte autorități de concurență din cadrul Parteneriatului Estic, implementate mai multe proiecte cu sprijinul partenerilor străini.

1.1 Atribuțiile Consiliului Concurenței

Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității în limitele competenței sale.

Viziunea – autoritate publică modernă, recunoscută pe plan național și internațional, care prin obiectivitate și imparțialitate, cooperare și transparență asigură protejarea, menținerea și stimularea concurenței capabile să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în vederea asigurării bunăstării consumatorilor.

Misiunea – aplicarea măsurilor eficiente pentru protecția, stimularea concurenței, în vederea menținerii unui mediu concurențial funcțional, asigurării activității libere de întreprinzător și promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Valorile pe care se bazează activitatea Consiliului Concurenței sunt: independența, responsabilitatea, profesionalismul, eficiența, integritatea.

Consiliul Concurenței, în conformitate cu legislația în vigoare, are următoarele atribuții de bază:

- promovează cultura concurențială;
- elaborează acte normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- avizează proiecte de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;
- sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;
- adoptă decizii prevăzute de lege pentru cazurile de concentrări economice;
- autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;
- înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;
- realizează alte atribuții, conform legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale.

Pentru realizarea acestor atribuții, care contribuie la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor, Consiliul Concurenței este investit cu putere de luare a deciziilor, de reglementare, investigație, control și sancționare, în limitele stabilite de legislație. În desfășurarea activităților de investigare și luare a deciziilor, Consiliul Concurenței este independent de alte autorități ale administrației publice. Totodată, în vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței colaborează cu autoritățile publice locale și centrale.

Consiliul Concurenței este format din conducere, aparat executiv, care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale. Consiliul Concurenței este condus de Plen, care este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. În exercitarea atribuțiilor sale Plenul Consiliului Concurenței adoptă decizii, dispoziții, prescripții și hotărâri.

1.2 Sinteza activităților realizate în anul 2017

Consiliul Concurenței, reieșind din atribuțiile principale, stipulate în art. 39 al Legii concurenței, prevederile Programului de dezvoltare strategică și ale Planului anual de acțiuni și-a orientat în anul 2017 activitatea în mai multe domenii, continuând implementarea bunelor practici internaționale, aliniindu-se la tendințele

europene de concentrare a eforturilor autorităților de concurență pe promovarea culturii concurențiale și prevenirea acțiunilor anticoncurențiale ale întreprinderilor și autorităților publice, monitorizarea respectării legislației în domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, oferirea consultanței autorităților publice și întreprinderilor, asigurarea transparenței activității și consolidării capacităților instituționale.

În anul 2017 au fost marcați 10 ani de la crearea autorității naționale din domeniul concurenței, fiind evaluate rezultatele obținute și trasate concluziile unui deceniu de activitate. În acest sens, au fost realizate mai multe evenimente de nivel internațional și național în vederea promovării culturii concurențiale, dezvoltării parteneriatelor interinstituționale, implicării diferitor autorități și instituții în consolidarea mediului concurențial loial. Astfel, în anul de raportare au fost organizate 223 de evenimente (cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale și locale, autorităților de reglementare, asociațiilor profesionale, judecătorilor, precum și experților în domeniu de peste hotare, mass mediei, comunității de afaceri). La evenimentul de celebrare a 10 ani de activitate a autorității de concurență din Republica Moldova au participat reprezentanți din 13 țări (7 din Europa - Austria, Bulgaria, Cehia, Elveția, Estonia, Germania, România; 5 din CSI - Armenia, Belarus, Federația Rusă, Kazahstan, Kîrgîzstan; SUA). Totodată, în 2017 au fost desfășurate 16 evenimente sub egida Competition CaFE, precum și un seminar internațional regional pe care l-a găzduit Consiliul Concurenței și la care au participat reprezentanții țărilor din Parteneriatul Estic și UE.

Pentru a asigura transparența activității desfășurate, acțiunile realizate au fost reflectate prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor social media. Pagina web a Consiliului Concurenței a înregistrat cca. 47 mii de vizualizări, din 583 de orașe, 101 țări de pe 5 continente.

La data de 20.07.2017 în cadrul ședinței plenare a Parlamentului a fost examinată și adoptată Legea pentru aprobarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017 – 2020, publicată în Monitorul Oficial nr.301-315/533 din 18.08.2017. Obiectivul general al Programului îl reprezintă dezvoltarea mediului concurențial loial prin deschiderea sectoarelor economice către concurență și monitorizarea eficientă a ajutorului de stat. Pentru implementarea eficientă a Programului, Consiliul Concurenței a organizat o serie de seminare, mese rotunde și întrevederi cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale și locale, autorităților de reglementare. Pentru identificarea barierelor anticoncurențiale au fost chestionate cca. 200 asociații profesionale, de business și ONG-uri din diferite domenii, realizate întruniri cu asociații de afaceri, unde au fost puse în discuții aspecte de concurență din diferite sectoare economice, inițiată activitatea de identificare și evaluare a drepturilor exclusive și a barierelor anticoncurențiale, aliniată scheme de ajutor de stat.

În anul 2017, Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 69 de ședințe, inclusiv 16 ședințe de audieri, în urma cărora au fost adoptate 43 dispoziții de

inițiere a investigațiilor și studiilor utile, 69 de decizii, o prescripție, 2 hotărâri și 89 de avize la proiecte de acte normative.

Pentru prevenirea instituirii barierelor anticoncurențiale în diferite sectoare economice, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2017, a avizat 89 de proiecte de acte legislative și normative, majoritatea fiind cu propuneri și recomandări de îmbunătățire a conținutului lor. În vederea monitorizării diferitor sectoare economice au fost desfășurate 16 investigații utile de cunoaștere a piețelor.

Ca și în alți ani, în 2017 a fost continuată activitatea de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale. În acest sens, au fost inițiate 36 de investigații și s-au aflat în derulare 70 de cazuri de încălcare a legislației concurențiale, precum și 85 de cazuri de încălcare a legislației cu privire la publicitate. În vederea depistării și combaterii publicității ilegale au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 364 alin. (6) din Codul Contravențional.

În perioada de raportare, Consiliul Concurenței a aplicat amenzi pe cazurile finalizate în valoare totală de 12 495 mii lei, iar în bugetul de stat au fost încasate 8 296 mii lei, de 120 ori mai mult comparativ cu anul 2014, când au fost încasate 69 mii lei.

În acest an, autoritatea a continuat aplicarea mai multor instrumente ale politicii de concurență, unul dintre ele fiind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi. Aceste angajamente contribuie la înlăturarea încălcărilor și restabilirea rapidă a mediului concurențial. În mod special se remarcă asumarea de către lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii acestora a Codului de Bune Practici – un instrument modern de înlăturare a practicilor anticoncurențiale, aplicat în premieră în Republica Moldova. Îndeplinirea angajamentelor Codului, permite înlăturarea rapidă, completă, eficientă și durabilă a îngrijorărilor concurențiale exprimate de Consiliul Concurenței și restabilirea mediului concurențial pe piață.

În rezultatul examinării pe parcursul anului 2017 în procedură civilă a acțiunilor, intentate în temeiul Legii concurenței, au fost finalizate 19 cauze, dintre care în 17 cazuri instanța de judecată a dat câștig de cauză Consiliului Concurenței, ceea ce denotă o rată a câștigurilor în instanța de judecată în mărime de 89,47 %.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat au fost autorizate 20 ajutoare de stat. Totodată, a fost inițiată procedura de examinare a 3 cazuri de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat.

În anul 2017, 187 de furnizori au informat Consiliul Concurenței despre măsurile de sprijin acordate în perioada anilor 2014-2016, atestându-se o creștere față de raportările din anii precedenți. Totodată s-a majorat de 2 ori, față de anul 2016, numărul APL care au raportat măsurile de sprijin acordate. În anul respectiv a continuat implementarea SIRASM de către furnizori, fiind depășit indicatorul planificat (75%) privind ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIRASM din totalul celor care au acordat ajutoare de stat în 2017. Aceste rezultate pozitive s-au obținut prin realizarea a 99 de întrevederi consultative și oferirea de către reprezentanții Consiliului Concurenței a 1816 consultații telefonice,

promovării culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat, funcționării oficiilor teritoriale ale Consiliului Concurenței (din municipiile Bălți, Comrat, Cahul și orașul Ialoveni).

Pe parcursul anului 2017, Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2015 a fost publicat în Monitorul Oficial, plasat pe pagina web a Consiliului Concurenței și prezentat în ședința Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului. Totodată, a fost aprobat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016.

Totodată, au fost realizate acțiuni direcționate spre aprofundarea relațiilor cu autoritățile de concurență de peste hotare din: Austria, Cehia, Estonia, Georgia, Grecia, România, Spania, SUA, Turcia și Ucraina. De asemenea, a fost continuată cooperarea în cadrul rețelelor internaționale ICN, Comunitatea Energetică și OCDE. Cooperarea internațională contribuie la consolidarea cadrului legal și facilitarea cooperării în domeniul concurenței și ajutorului de stat cu autoritățile similare ale altor țări și cu partenerii de dezvoltare în vederea preluării celor mai bune practici în domeniu, servind drept platformă pentru diseminarea experienței Consiliului Concurenței către părțile interesate.

Pentru îmbunătățirea sistemului de management financiar și control au fost adoptate și implementate acte administrative interne.

În 2017 a fost adoptată și publicată pe pagina web a Consiliului Concurenței Declarația privind buna guvernare, care reflectă faptul că instituția dispune de un sistem de management financiar și control a cărui organizare și funcționare permite furnizarea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

În același timp, Raportul de performanță reflectă îndeplinirea tuturor indicatorilor de performanță stabiliți pentru 2017, în limitele bugetului alocat, fiind implementate toate direcțiile prioritare de activitate, evidențiate în Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru anul 2016.

1.3 Realizarea angajamentelor internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat

În baza PNAAA, Consiliul Concurenței a asigurat, conform competențelor, întreprinderea măsurilor necesare în vederea realizării integrale și în termenele stabilite a acțiunilor incluse în documentul menționat și a întocmit trimestrial rapoarte privind procesul de implementare a acțiunilor stipulate în Plan.

În acest sens, a fost elaborat Raportul de progres privind acțiunile realizate de Consiliul Concurenței în anul 2017 în baza PNAAA, un raport de totalizare conform căruia din măsurile prevăzute în PNAAA și raportate de Consiliul Concurenței – 3 au fost finalizate, alte 7 acțiuni (datorită caracterului lor continuu sau termenului de implementare stabilit) au fost parțial realizate, iar 4 acțiuni au fost inițiate, conform termenilor prevăzuți din PNAAA. Astfel, nu au fost

înregistrate restanțe la implementarea acțiunilor puse în sarcina Consiliului Concurenței în PNAAA.

În anul 2017, Consiliul Concurenței a realizat următoarele acțiuni pentru implementarea măsurilor stipulate în PNAAA:

În vederea *modificării și completării Codului Penal, pentru a excepta aplicarea prevederilor legii penale față de agenții economici care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței și în scopul revizuirii cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței, sub aspectul identificării barierei de intrare pe piață*: a fost elaborat, remis spre avizare și expertizare la Centrul Național Anticorupție și Ministerul Justiției, supus consultărilor publice proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal (pentru a excepta aplicarea prevederilor Legii penale față de întreprinderile care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței). Consiliul Concurenței a solicitat includerea proiectului de lege nominalizat pe ordinea de zi a ședinței Guvernului.

În scopul *fortificării capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței prin asigurarea cu resurse financiare suficiente în vederea realizării la capacitate maximă a responsabilităților în domeniul concurenței și ajutorului de stat și asigurarea cu resurse umane calificate în domeniul concurenței și ajutorului de stat*: au fost desfășurate și finalizate 5 concursuri pentru ocuparea funcțiilor publice vacante, fiind angajate 38 de persoane.

În scopul *elaborării și promovării modificărilor la actele normative referitoare la drepturile exclusive ale întreprinderilor cu proprietate publică*: Plenul Consiliului Concurenței a analizat conținutul Hotărârii Guvernului nr. 582 din 17.08.1995 cu privire la reglementarea monopolurilor, fiind susținută abrogarea acestui document, dar și necesitatea aprobării de către Guvern a unui nou act normativ care ar reglementa mecanismul de acordare și monitorizare a drepturilor exclusive.

Totodată, întru *efectuarea unei investigații utile referitoare la activitatea întreprinderilor investite cu drepturi exclusive*: s-a inițiat identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora.

În ceea ce ține de *consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile Uniunii Europene*: pe parcursul anului 2017 în vederea consolidării cooperării și a dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile UE au fost realizate 16 vizite de studiu și schimb de experiență.

Totodată, în vederea *promovării culturii concurențiale (prin intermediul training-urilor, conferințelor de presă, meselor rotunde etc.)*: au fost realizate 36 de evenimente cu participarea a 976 de reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului de afaceri, ai mass mediei, ai institutelor de politici publice, studenți etc.

Întru *implicarea experților internaționali pentru preluarea celor mai bune practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat*: au fost organizate 21 de instruirii pentru angajații Consiliului Concurenței cu participarea experților internaționali pentru preluarea celor mai bune practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Totodată, în scopul *implicării experților internaționali la efectuarea studiilor privind analiza mediului concurențial în sectoarele economice*: pe parcursul anului 2017, au fost inițiate 6 studii utile de piață: 5 studii realizate cu sprijinul Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței” privind cunoașterea pieței: publicității, achizițiilor publice, farmaceutice, bancare, asigurărilor; un studiu realizat cu sprijinul proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (CEP II) și IFC: cunoașterea, evaluarea concurenței pentru 2 lanțuri valorice agricole de distribuție post-producție pentru grâu și semințe de floarea soarelui.

În vederea *evaluării ajutoarelor de stat* au fost adoptate 21 de decizii privind ajutoarele de stat.

Pentru realizarea *activităților de instruire cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană*: pe parcursul anului, 955 de reprezentanți din 263 de autorități publice centrale și locale (22 de APC, 241 de APL) au fost instruite în cadrul a 107 evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe consultative pe diferite subiecte privind implementarea legislației concurențiale) și 100% - din personalul cu funcție de control a Consiliului Concurenței a fost instruit cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE.

Întru *elaborarea și adoptarea liniilor directorii relevante și a regulamentelor interne pentru implementarea eficientă de către Consiliul Concurenței a Legii cu privire la ajutorul de stat*: au fost elaborate și adoptate două regulamente:

- Regulament privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 27.12.2017;
- Regulament privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 27.12.2017.

Pentru realizarea măsurii ce ține de *aliniera schemelor de ajutoare de stat existente* au fost aliniate 19 scheme de ajutor de stat.

În ceea ce ține de măsura privind *elaborarea raportului privind ajutoarele de stat*: pe parcursul anului 2017, Raportul privind ajutoarele acordate pentru anul 2015 a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 85-91 din 24.03.2017, plasat pe pagina web a Consiliului Concurenței și prezentat în ședința Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului din 19.07.2017. Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței din decembrie 2017 a fost aprobat Raportul privind ajutoarele acordate pentru anul 2016.

Principalele realizări și priorități în vederea implementării Capitolului 10 Concurență din Titlul V al Acordului de Asociere au fost prezentate în cadrul Ședinței Comitetului de Asociere în configurația comerț din 18.10.2017.

În vederea intensificării colaborării pe segmentul ajutor de stat, în anul 2017, Consiliul Concurenței a participat activ la realizarea schimbului de informații și experiență ca urmare a creării rețelei în cadrul Comunității Energetice prin semnarea Declarației Comune. Totodată reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 3 evenimente organizate de această instituție la Viena, Austria.

Astfel, în Raportul anual al Secretariatului Comunității Energetice, a fost menționat „*Consiliul Concurenței este foarte activ implicat în activitatea Rețelei de Ajutor de Stat în cadrul Comunității Energetice, prin care se dezvoltă cooperarea cu Secretariatul și alte autorități de ajutor de stat.*”¹

1.4 Implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat

În conformitate cu prevederile art.2 al Legii nr. 169/2017 pentru aprobarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, autoritățile publice centrale de specialitate, autoritățile administrației publice locale, autoritățile cu funcții de reglementare și control, în limitele competențelor:

- vor asigura realizarea prevederilor Programului menționat;
- vor prezenta Consiliului Concurenței, anual, până la data de 15 ianuarie, informații cu privire la executarea prevederilor Programului nominalizat pentru anul precedent.

Astfel, toate autoritățile publice, urmează să se implice la realizarea Programului în vederea asigurării unui mediu concurențial loial și reducerii barierelor anticoncurențiale.

În vederea implementării și monitorizării Programului, Consiliul Concurenței a desfășurat o serie de acțiuni de:

Inițiere – solicitarea desemnării persoanelor responsabile pentru implementarea și raportarea pe marginea realizării Programului, recomandarea către autoritățile responsabile să elaboreze planuri de acțiuni.

Facilitarea implementării – organizarea și desfășurarea a 24 evenimente de informare a Programului:

- 16 ediții Competition CaFÉ cu participarea a cca. 500 de reprezentanți ai autorităților publice, întreprinderilor municipale și private, precum și reprezentanți ai mediului de afaceri, funcționari publici și demnitari de stat din țară și de peste hotare, experți în materie de concurență din mai multe țări ale UE, mass mediei.
- 8 ședințe cu reprezentanții autorităților publice (Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Agenția Proprietății Publice, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Autoritatea Aeronautică Civilă,

---

¹ Secretariat's Implementation Report 2007, <https://www.energy-community.org/implementation/IR2017.html>

Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Ministerul Finanțelor, Agenția Servicii Publice).

La aceste evenimente, pe lângă prezentarea prevederilor Programului s-a discutat și despre: modalitatea de identificare și evaluare a drepturilor exclusive, evaluarea și reducerea barierelor anticoncurențiale prin prisma Setului de instrumente pentru evaluarea concurenței (elaborat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), mecanismul alinierii schemelor de ajutoare de stat existente la prevederile respective ale acquis-ului UE, implementarea principiilor concurențiale de către APL la prestarea SIEG-ilor.

Totodată, Programul național fost prezentat APL la atelierul de lucru regional organizat în premieră la Chișinău în cadrul Programului de Asistență Externă TAIEX oferit de Comisia Europeană pentru Consiliul Concurenței, care s-a desfășurat în perioada 18-20.10.2017.

În perioada septembrie – decembrie 2017, au fost expediate peste 200 de scrisori în adresa asociațiilor profesionale și ONG-urilor de consultanță din diferite domenii economice, prin care a fost încurajată informarea despre barierele anticoncurențiale existente în reglementări, formularea de soluții în scopul eliminării acestora și consolidării mediului concurențial loial.

Implementare – Consiliul Concurenței a fost implicat în implementarea majorității acțiunilor, inclusiv celor de care erau responsabile alte autorități publice (ca de exemplu evaluarea drepturilor exclusive și a barierelor anticoncurențiale).

Monitorizare – solicitarea de la autoritățile publice a informațiilor privind implementarea Programului și analiza acestora.

Conform art. 3 al Legii nr. 169/2017, Consiliul Concurenței va monitoriza realizarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020 și va prezenta Parlamentului, anual, odată cu raportul anual de activitate, informații privind implementarea acestuia. Astfel, în baza activităților desfășurate de Consiliul Concurenței și a informațiilor de la autoritățile publice, a fost elaborată și prezentată Parlamentului în luna mai 2018, informația privind implementarea Programului național pentru anul 2017.

Informația respectivă a fost plasată pe pagina web www.competition.md, compartimentul Documente de Politici/ Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat².

---

² <https://competition.md/public/files/Informatie-implementare-2017Program-concurentaajutor-stat1ed0f.pdf>

Capitolul II. Promovarea culturii concurențiale

Asigurarea mediului concurențial loial poate fi realizată prin implicarea tuturor părților și anume a autorităților publice, întreprinderilor, mass-media, societății civile și a Consiliului Concurenței. Promovarea culturii concurențiale are ca scop creșterea nivelului de informare și responsabilizarea societății asupra necesității și importanței respectării legislației concurențiale.

Promovarea culturii concurențiale este una din principalele activități a Consiliului Concurenței, menite să prevină practicile anticoncurențiale și acțiunile de concurență neloială. În scopul exercitării acestei sarcini, Consiliul Concurenței asigură interacțiunea cu diferite entități pentru informarea asupra cadrului legal-normativ în domeniu, procedurilor de activitate a Consiliului Concurenței, politicii de stat în domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Pe parcursul anului 2017 informarea mediului de afaceri, a autorităților administrației publice centrale și locale privind rigorile legislației concurențiale și privind ajutorul de stat a fost asigurată în cadrul a 223 evenimente organizate la care au participat peste 1 963 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorităților cu funcții de reglementare și control, reprezentanți ai asociațiilor profesionale și de business, reprezentanți ai mass-media și reprezentanți ai mediului de afaceri, mediului universitar etc).

2.1 Promovarea concurenței în dialog cu autoritățile publice și întreprinderile

Consiliul Concurenței menține un dialog continuu cu autoritățile publice centrale și locale, autoritățile de reglementare, asociațiile profesionale și de business. Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost organizate 128 de evenimente (ședințe, întreveneri consultative, conferințe ș.a.) la care au participat peste 938 de reprezentanți ai APC și APL, autorități de reglementare, precum și reprezentanți ai asociațiilor profesionale și de business.

Anul 2017 a fost unul jubiliar, 10 ani de la crearea autorității naționale din domeniul concurenței. Cu acest prilej, în perioada 15-17.03.2017, cu sprijinul proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței” a fost organizată Conferința Internațională „Consiliul Concurenței la 10 ani: Evoluții, Provocări, Perspective”. Evenimentul a întrunit peste 150 de conducători și reprezentanți ai autorităților de concurență din țările UE (Austria, Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia, România, ș.a), SUA și CSI, ai APC și APL, ai autorităților de reglementare, ai asociațiilor profesionale și de business, ai companiilor de consultanță, ai mass-mediei, ai mediului de afaceri etc.

În cadrul conferinței au fost organizate mai multe paneluri de discuții pe domeniul concurenței și ajutorului de stat. Invitații de peste hotare și din Republica Moldova au împărtășit experiența proprie și au făcut schimb de cele mai bune practici în domeniul protecției concurenței. În cadrul evenimentului, au făcut făcute totalizările activității de 10 ani ai Consiliului Concurenței - autoritatea publică ce asigură respectarea legii din domeniul concurenței.

La Conferință a fost lansată culegerea de acte în 3 volume „Cadrul normativ din Republica Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat”. Publicarea acestui set a fost condiționată de necesitatea cunoașterii legislației concurențiale și a ajutorului de stat și abilitatea implementării corecte atât de către funcționari de stat, juriști profesioniști, avocați, cât și oameni de afaceri.

În vederea consolidării cooperării și a *dialogului cu alte autorități publice*, în data de 23.02.2017 a fost semnat Acordul de cooperare bilaterală între Consiliul Concurenței și Agenția Turismului, în cadrul unei ședințe organizate cu reprezentanții pieței hoteliere, unde au fost abordate normele, problematicile și realitățile ce țin de activitatea structurilor de cazare.

Anul 2017, a fost marcat și prin *consolidarea cooperării cu reprezentanții mass-media*, fiind organizate un șir de evenimente printre care:

- Cea de-a 11-a ediție Competition CAFÉ, care a întrunit reprezentanți ai Consiliului Concurenței, ai proiectului UE “Suport pentru Consiliul Concurenței” și ai mass-media din Republica Moldova și din România. Experții din România au împărtășit experiența lor în domeniul comunicării instituționale cu canalele media vizuale.
- Conferința de presă din data de 06.06.2017, dedicată lansării Raportului de activitate a Consiliului Concurenței pentru anul 2016, unde s-a relatat despre cele mai importante realizări și direcții prioritare pentru anul 2017.
- Off-line, cu jurnaliștii specializați în domeniul economic și juridic. În cadrul evenimentului participanții au avut posibilitatea să adreseze întrebări și să comunice probleme cu care se confruntă.

În același timp, în vederea *promovării culturii concurențiale în rândurile mediului universitar*:

- Pe parcursul lunii octombrie 2017 au fost organizate 3 lecții publice pentru 371 de studenți ai facultăților cu profil economic și juridic, de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, de la Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul și de la Universitatea de Stat din Comrat. În cadrul acestui curs, tinerii au avut posibilitatea să ia cunoștință de noțiunile generale în domeniul concurenței, ajutorului de stat și de prevederile legale în domeniu și să afle despre activitatea Consiliului Concurenței.
- La data de 05.12.2017, cu ocazia Zilei Mondiale a Concurenței a fost organizată Ziua ușilor deschise la care au participat studenți și elevi, doritori să facă cunoștință cu activitatea Consiliului Concurenței, inclusiv un grup de studenți de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la conferința „Retail-ul modern în Republica Moldova: Climatul de consum și surse de creștere” din 09.03.2017, unde a fost expusă poziția Consiliului Concurenței referitor la respectarea legislației concurențiale în relația producător-distribuitor-vanzător în vederea asigurării bunăstării consumatorului.

La lansarea celei de-a V-ea ediții a „Cărții Albe 2017” din 20.09.2017, reprezentanții Consiliului Concurenței s-au întâlnit cu reprezentanții mediului de

afaceri pe subiectele dedicate concurenței. Evenimentul a fost organizat de Asociația Investitorilor Străini, unde au fost discutate propunerile investitorilor de îmbunătățire a mediului concurențial și liberalizarea sectoarelor economice.

În scopul promovării în societate a culturii concurențiale și pentru asigurarea prin informare, în societate a relațiilor ce țin de prevenirea practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, Consiliul Concurenței a elaborat proiectul Hotărârii Parlamentului pentru completarea Hotărârii Parlamentului nr. 433-XII din 26.12.1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova. Proiectul prin care a fost instituită Ziua Concurenței a fost examinat și aprobat în data de 15.02.2018, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului. Ziua Concurenței va fi consemnată în Republica Moldova, anual, la 30 iunie, dată la care în anul 2000 a fost adoptată Legea cu privire la protecția concurenței.

O altă acțiune orientată spre promovarea culturii concurențiale a fost elaborarea unui spot social cu caracter informativ, realizat în limbile română și rusă cu o durată de 50 de secunde, care promovează activitatea autorității și mecanismul de semnare a neregulilor, transmis spre difuzare la 22 de posturi tv locale și naționale. Acest spot, a primit aprobarea și susținerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului care a recomandat difuzarea lui în susținerea campaniilor naționale de comunicare ce promovează mesaje sociale în intervalul dintre emisiuni și nu doar în cadrul comunicărilor comerciale audiovizuale.

Platforma de discuții Competition CaFÉ

Platforma a fost lansată de Consiliul Concurenței în decembrie 2015 și a devenit un instrument important de promovare și creștere a culturii concurențiale.

Pe parcursul anului 2017, au fost realizate 16 ediții de Competition CaFÉ, oferind posibilitatea unei comunicări tematice cu părțile interesate într-un nou format. Acest eveniment a întrunit sub egida sa judecători, juriști și avocați, reprezentanți ai autorităților publice și mediului de afaceri, ai societății civile și jurnaliști, funcționari publici și demnitari de stat din țară și de peste hotare, experți în materie de concurență din mai multe țări ale UE. În cadrul acestor evenimente, au fost discutate și analizate subiectele relevante pentru grupurile-țintă participante.

Tabelul nr.1

Sumarul evenimentelor organizate sub egida Competition CaFÉ

Nr.	Data	Subiectele principale	Număr de participanți
1.	02.03.2017	Dialog cu institutele de politici publice. Modalitățile de consolidare a relațiilor de colaborare cu societatea civilă în vederea promovării culturii concurențiale	15
2.	07.03.2017	Competition CAFÉ cu mass-media	11
3.	17.03.2017	Lansarea culegerii cadrului normativ din Republica Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat	85
4.	03.05.2017	Aplicarea legislației concurențiale pe piețele produselor agricole și agroalimentare	17

Nr.	Data	Subiectele principale	Număr de participanți
5.	15.09.2017	La discuții cu judecătorii. Problemele, soluțiile, provocările și consecințele nerespectării legislației concurențiale și în domeniul ajutorului de stat	45
6.	27.09.2017	Implementarea mecanismelor pro-concurențiale în activitatea executorilor judecătorești. Provocări și soluții	37
7.	09.10.2017	Atelier de lucru cu judecătorii. Problemele, soluțiile, consecințele nerespectării legislației concurențiale și în domeniul ajutorului de stat	26
8.	17.10.2017	Implementarea Programului național (cu reprezentanții APC)	34
9.	30.10.2017	Implementarea Programului național (cu reprezentanții APL din orașe-centre raionale)	21
10.	31.10.2017	Implementarea mecanismelor pro-concurențiale în activitatea avocaților	28
11.	21.11.2017	Competition CaFÉ cu reprezentanți ai Cancelariei de Stat	34
12.	24.11.2017	Implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat	20
13.	30.11.2017	Promovarea culturii concurențiale și protecția datelor cu caracter personal	39
14.	05.12.2017	Competition CaFÉ dedicat Zilei Mondiale a Concurenței	16
15.	12.12.2017	Competition CaFÉ cu secretarii de stat ai ministerelor dedicat implementării Programului național	30
16.	14.12.2017	Competition CaFÉ jubiliar cu participarea reprezentanților mediului de afaceri și APL	35

2.2 Activitatea de informare în domeniul ajutorului de stat

În vederea asigurării implementării și promovării Legii cu privire la ajutorul de stat pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate APC și APL de nivelul I și II, în număr de 1816 consultații telefonice, cu un total de 344 de ore.

De asemenea, în anul 2017, au fost organizate un șir de ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, reprezentanții societății civile.

Astfel, pe parcursul anului, 955 de reprezentanți din 263 de autorități publice centrale și locale (22 - APC, 241 - APL) au fost instruiți în cadrul a 107 evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe consultative). O parte din evenimente au fost organizate în afara municipiului Chișinău. Astfel:

- Implementarea legislației concurențiale și a ajutorului de stat au fost discutate în data de 20.02.2017, la Comrat în cadrul ședinței organizate cu participarea a peste 31 de reprezentanți ai autorităților publice locale din 26 de localități din Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia. În cadrul evenimentului s-a desfășurat ceremonia oficială de inaugurare a celui de-al doilea oficiu teritorial al Consiliului Concurenței - Oficiul Teritorial Găgăuzia, cu sediul în mun. Comrat.

- În data de 21.03.2017 în mun. Bălți a fost desfășurată o ședință în cadrul căreia s-au întrunit reprezentanții Consiliului Concurenței și circa 56 de reprezentanți ai APL din 12 raioane situate în zona de nord a țării. În cadrul evenimentului au fost discutate: implementarea legislației concurențiale și a ajutorului de stat de către autoritățile publice locale din regiune. Totodată, cu această ocazie a fost organizată și ceremonia oficială de deschidere a celui de-al treilea Oficiu Teritorial - Nord, cu sediul în mun. Bălți.
- În data de 07.04.2017 și 26.10.2017, reprezentanții Consiliului Concurenței și ai autorităților publice locale s-au întrunit la Cahul pentru a discuta implementarea legislației concurențiale și a ajutorului de stat. La ședințele respective au participat 220 reprezentanți ai APL din 8 raioane, situate în zona de sud: președinți de raioane, primari ai orașelor și comunelor/satelor și responsabili din cadrul primăriilor pentru completarea formularelor de notificare și raportare în SIRASM.
- În perioada 13-14.07.2017, reprezentanții Consiliului Concurenței, ai APL și agenții economici din raioanele Călărași, Nisporeni și Ungheni s-au întrunit în cadrul a 3 ședințe de instruire organizate de Oficiul Teritorial Ungheni al Cancelariei de Stat pentru a discuta implementarea legislației cu privire la ajutorul de stat de către autoritățile publice locale din regiune referitor la modalitățile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat.

În premieră, în perioada 18-20.10.2017, Consiliul Concurenței a fost gazda unui atelier de lucru regional cu privire la aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat în prestarea SIEG. Proiectul a fost organizat în cadrul Programului de Asistență Externă TAIEX, oferit de Comisia Europeană. Acest proiect a oferit posibilitatea realizării schimbului de experiență și preluării bunelor practici în domeniul ajutorului de stat în regiune. Printre beneficiarii instruirii au fost reprezentanții autorităților de concurență din Ucraina și Georgia. Consiliul Concurenței al Republicii Moldova, fiind gazda acestui eveniment, datorită rezultatelor înregistrate în domeniul elaborării și implementării cadrului legal-normativ al ajutorului de stat, a împărtășit experiența proiectelor de succes cu țările din Parteneriatul Estic. În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte legate de: importanța implementării criteriilor Altmark, indicatorii privind activitatea Consiliului Concurenței în domeniul ajutorului de stat, aspectele concurențiale la atribuirea SIEG, mecanismul de funcționare a platformei electronice SIRASM, implementarea Programului național la nivel local.

2.3 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței

În scopul executării prevederilor Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârii Guvernului nr.96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional, Consiliul Concurenței a întocmit și a publicat pe pagina web oficială

Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2017. Totodată, pe pagina web a Consiliului Concurenței a fost publicată Declarația privind buna guvernare pentru anul 2016, în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor nr.49 din 26.04.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare.

Pentru asigurarea transparenței acțiunilor realizate, a fost mediatizată activitatea desfășurată prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor social media. Totodată s-a încheiat modernizarea paginii web oficiale în conformitate cu prevederile normative în vigoare. Noua versiune a paginii oferă oportunități suplimentare de prezentare a materialelor informative pentru persoanele cu deficiențe de vedere, este adaptată pentru accesarea de pe echipamente mobile, precum și accesarea de către persoanele cu dezabilități prin asigurarea unui sistem de sonorizare a conținutului informațional.

Pe parcursul anului 2017, reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat 6 interviuri, au participat la 4 emisiuni radio și TV, au prezentat 3 articole științifice în cadrul a 2 conferințe științifice internaționale și au participat cu discurs în cadrul a 3 evenimente. Totodată, au fost realizate 5 emisiuni tematice pentru portalul avocaturii de afaceri BizLaw. A fost editat al cincilea număr al revistei analitico-informative „Concurența”.

În perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 278 de materiale informative: 118 comunicate, 51 decizii, 42 materiale la rubrica Transparență decizională și 67 de materiale la alte rubrici. Pagina a fost actualizată permanent cu informație relevantă. Pagina web a fost accesată de cca. 47 mii de vizualizări, din 101 state și 583 de orașe. Cei mai mulți vizitatori au fost (în ordine descrescândă) din: Republica Moldova, România, SUA, Federația Rusă și Marea Britanie.

Figura nr. 1

Geografia accesărilor paginii web www.competition.md

Ca urmare a acestor activități, în 2017, Consiliul Concurenței a acumulat pe diverse surse: TV, on-line și presa scrisă – 679 materiale jurnalistice. Cel mai mare

număr de materiale informaționale de 580 a apărut în presa electronică. În sursele TV și radio au fost acumulate 77 de apariții, în presa scrisă – 22 de apariții.

Promovarea culturii concurențiale și asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței, dar și constituirea unei căi de dialog direct cu publicul au fost asigurate și prin intermediul rețelelor de socializare. Consiliul Concurenței utilizează pe larg paginile sale în rețelele de socializare.

Paginile sunt menținute zilnic prin postarea noutăților, a interviurilor angajaților, a anunțurilor și acumulează în mediu 300 de vizualizări pentru fiecare postare.

Capitolul III. Prevenirea încălcărilor legislației concurențiale

Prevenirea practicilor anticoncurențiale și acțiunilor de concurență neloială reprezintă una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței în vederea consolidării mediului concurențial loial.

În 2017 Consiliul Concurenței a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal, pentru a excepta aplicarea prevederilor Legii penale față de reprezentanții întreprinderilor, care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței.

În vederea perfecționării cadrului normativ din domeniile de competență, asigurării respectării angajamentelor Republicii Moldova față de UE în materie de concurență și ajutor de stat, au fost elaborate și aprobate 2 regulamente.

În scopul asigurării cadrului juridic de protecție a concurenței, precum și în vederea prevenirii activităților anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale, Consiliul Concurenței a elaborat 89 de avize la proiecte de acte normative, evaluând astfel impactul de reglementare al proiectelor asupra mediului concurențial, majoritatea fiind cu propuneri de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Totodată au fost examinate 16 formulare complete de notificare concentrărilor economice. Au fost inițiate și continuate mai multe studii de cunoaștere a piețelor.

3.1 Perfecționarea cadrului legal și normativ

Perfecționarea cadrului legal și normativ este o activitate complexă pentru îmbunătățirea cadrului juridic din domeniul concurenței și ajutorului de stat.

În anul 2017, în vederea aducerii în concordanță a prevederilor legislației în vigoare ce reglementează mediul de afaceri cu prevederile Legii concurenței, precum și ca urmare a solicitării Comisiei Economie Buget și Finanțe a Parlamentului, Consiliul Concurenței, a elaborat proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative. Elaborarea acestui proiect este conformă prevederilor PNAAA, în vederea realizării acțiunilor ce țin de implementarea art. 335 alin. (1) din Acordul de Asociere și Foi de parcurs privind ameliorarea competitivității, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 4 din 14.01.2014.

Principalele amendamente operate de proiectul de Lege se referă la:

- Operarea de modificări la Codul Penal în vederea exceptării aplicării prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor art. 84-92 din Legea concurenței.
- Modificarea Codului contravențional, care are ca scop atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere pentru încălcarea art. 12 din Legea concurenței, ce prevede interzicerea acțiunilor sau inacțiunilor autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de

restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței, cât și atragerea la răspundere a persoanelor pentru neexecutarea în termen sau executarea necorespunzătoare a deciziilor și prescripțiilor emise de Consiliul Concurenței.

- Având în vedere acțiunea ce se referă la implementarea art. 335 alin. (1) din Acordul de Asociere, indicată în PNAAA, conform căreia urmează a fi prezentate propunerile privind excluderea prevederilor privind publicitatea destinată consumatorilor din domeniul de competență al Consiliului Concurenței, în proiectul de Lege au fost propuse unele modificări la Codul Contravențional.

În anul 2017, în vederea dezvoltării cadrului normativ, Consiliul Concurenței a elaborat și aprobat 2 acte normative. Actele au fost elaborate în contextul armonizării legislației naționale cu noua legislație comunitară referitoare la ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltare regională și pentru protecția mediului.

La elaborarea acestora s-a ținut cont de regulile de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiză, redactare și emitere a actelor normative prevăzute de Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

➤ **Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 27.12.2017**

Regulamentul transpune parțial prevederile din secțiunea 1, art. 13-16 din Regulamentul (UE) Nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolele 107 și 108 din tratat, precum și Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 (2013/C 209/01).

Actul normativ a fost elaborat în vederea asigurării cadrului normativ necesar pentru o evaluare eficientă a măsurilor de ajutor de stat care să permită o mai bună definire a priorităților în materie de activități de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat. Printre caracteristicile modificărilor se poate de subliniat includerea prevederii aferentă ajutoarelor regionale pentru dezvoltare urbană.

➤ **Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 27.12.2017**

Regulamentul transpune Secțiunea 7 „Ajutoare pentru protecția mediului”, art. 36-49 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolele 107 și 108 din tratat, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 187 din 26.06.2014 și Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (2014/C 200/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 200 din 28.06.2014.

Actul normativ a fost elaborat întru necesitatea reglementării modalității de evaluare a ajutorului de stat pentru protecția mediului în vederea contribuției la atingerea obiectivelor de mediu. Scopul Regulamentului îl constituie crearea unui

cadru juridic eficient ce va asigura o utilizare mai responsabilă, mai transparentă și mai proporțională a finanțelor publice. Regulamentul urmărește ca măsurile privind acordarea ajutoarelor de stat pentru protecția mediului să fie eficiente și să remedieze disfuncționalitățile pieței.

3.2 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative

Exercitarea activității de avizare a proiectelor de acte normative de către Consiliul Concurenței are drept scop prevenirea adoptării unor acte normative care pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței. Prin această activitate se urmărește identificarea și evaluarea prevederilor legale cu posibil impact negativ asupra mediului concurențial, precum și formularea obiecțiilor și recomandărilor menite să aducă prevederile în cauză în concordanță cu prevederile normative din domeniul concurenței.

În vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2017 a avizat 89 de proiecte de acte normative, dintre care, la 71 au fost prezentate propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

În continuare sunt menționate principalele proiecte de acte normative asupra cărora Consiliul Concurenței a prezentat avize în anul 2017, având în vedere posibilul impact al acestora asupra mediului concurențial.

➤ Proiectul legii privind activitatea băncilor și a societăților de investiții

Proiectul legii prevedea că Banca Națională a Moldovei urmează să stabilească prin acte normative condițiile în care poate acorda licențe și lista documentelor și informațiilor care trebuie să însoțească cererea pentru obținerea licenței.

În avizul Consiliului Concurenței s-a menționat că, conform prevederilor din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, condițiile de acordare a licențelor și lista documentelor și informațiilor care trebuie să însoțească cererea pentru obținerea licenței necesară pentru activitatea băncilor, urmează a fi stabilite prin lege.

➤ Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în domeniul reglementării prin autorizare a activității de întreprinzător

Conform art. 19 alin. (4) din Legea cu privire la activitatea farmaceutică a fost prevăzut că farmaciile (filialele) nou-fondate vor fi amplasate la o distanță de cel puțin 250 de metri (cale accesibilă) de la farmacia (filiala) existentă și la o distanță de cel puțin 500 de metri (cale accesibilă) de la farmacia existentă cu funcție de preparare a medicamentelor extemporale. Totodată, conform alin. 6 al aceluiași articol se prevedea că în municipii, orașe, centre raionale și alte localități cu statut de oraș o farmacie se înființează la un număr de la 3000 până la 4000 de locuitori.

În proiectul de lege elaborat de Ministerul Economiei, s-a propus ca în ziua înregistrării cererii și documentelor pentru eliberarea licenței privind desfășurarea activității farmaceutice autoritatea de licențiere va înștiința Centrul Național pentru Sănătate Publică și instituțiile subordonate Ministerului Sănătății specializate să

verifice veridicitatea informației privind amplasarea unităților farmaceutice și filialelor acestora conform art.19 alin.(4)-(6) din Legea cu privire la activitatea farmaceutică pentru a verifica veridicitatea informației privind amplasarea unităților farmaceutice și filialelor acestora.

În avizul Consiliului Concurenței s-a menționat că prevederile art. 19 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică, stabileau distanța între farmacii și amplasarea acestora la un anumit număr de populație, constituie o premisă pentru a crea condiții de abuz de poziție dominantă pe piață, îngrădind libertatea activității de întreprinzător și libera concurență a agenților economici ce activează pe piața farmaceutică.

Totodată, în anul 2017 Ministerul Sănătății a propus spre examinare Guvernului un proiect de modificare a Legii cu privire la activitatea farmaceutică, prin care să fie excluse restricțiile de amplasare a acestora pe o anumită distanță și cele privind înființarea farmaciilor la un anumit număr de populație prevăzute la art. 19 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică.

Ca urmare, în luna decembrie 2017, Parlamentul a adoptat Legea pentru modificarea articolului 19 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică, în rezultatul căreia au fost excluse restricțiile cu privire la amplasarea farmaciilor în dependență de un anumit număr de populație, fiind astfel înlăturată o barieră anticoncurențială de intrare pe piață.

➤ **Proiectul de lege cu privire la medicamente**

Conform proiectului se menționa că „medicamentele esențiale sunt medicamentele definite de prioritățile de sănătate naționale pentru a satisface necesitățile de ocrotire a sănătății ale majorității populației și astfel trebuie să fie disponibile mereu în volume adecvate și în forme și doze corespunzătoare, la un preț pe care comunitatea poate să-l achite”. Consiliul Concurenței a atras atenția autorului proiectului că sintagma „la un preț pe care comunitatea poate să-l achite” are un caracter neclar și poate duce la reducerea sortimentului și micșorarea numărului de participanți pe piață. Mai mult ca atât, controlul asupra prețurilor la mărfuri și servicii ar putea conduce la scăderea interesului pentru inovații, ceea ce ar condiționa fabricarea sau importul unor produse mai puțin calitative și astfel ar permite ca producătorii mai puțin eficienți să se mențină pe piață.

Conform proiectului se prevedea că „autorizația de punere pe piață a unui medicament se va modifica, suspenda sau revoca dacă Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale determină că medicamentul este inacceptabil de dăunător”. Totodată, Consiliul Concurenței a constatat că, în proiectul de lege cu privire la medicamente nu sunt menționate condițiile pe care trebuie să le întrunească un medicament pentru a fi considerat inacceptabil de dăunător, ceea ce putea duce la crearea nejustificată a impedimentelor în activitatea producătorului și tratamentului diferențiat față de anumiți producători.

Conform proiectului legii, procedura de obținere a autorizației pentru importul paralel al unui produs medicamentos trebuia să fie inițiată în baza unei cereri depuse de către un distribuitor de medicamente care nu este într-o relație de afaceri cu deținătorul autorizației de punere pe piață a medicamentului autorizat în

Republica Moldova. În acest context, Consiliul Concurenței a menționat că, sintagma „relație de afaceri” are un caracter neclar și poate fi interpretată în mod subiectiv, aceasta nefiind definită în proiectul legii cu privire la medicamente.

În proiect se prevedea că în cazuri excepționale, deținătorul autorizației de introducere pe piață poate solicita o derogare de la blocarea prețului, dacă acest lucru este justificat de motive speciale. Consiliul Concurenței a considerat că, prin această normă, în proiectul de lege cu privire la medicamente nu sunt stipulate care anume sunt motivele speciale conform cărora deținătorul autorizației de introducere pe piață poate solicita o derogare de la blocarea prețului, ceea ce ar putea favoriza nejustificat unii deținători ai autorizației de introducere pe piață a medicamentelor față de alții.

➤ **Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la comerțul interior și Codul Contravențional)**

Conform prevederilor proiectului de lege, se prevedea plafonarea reducerilor comerciale, limitarea termenului de plată, interzicerea plăților pentru promovare și publicitate, interzicerea returnării produselor. Consiliul Concurenței a constatat că prin cumulul prevederilor din proiect, vor fi ridicate bariere esențiale la intrarea pe piață a unor produse și producători noi. Astfel, comercianții vor fi descurajați să plaseze pe piață produse noi, încă netestate, fără a percepe plăți pentru promovare și publicitate, fără dreptul de a returna produsele în cazul lipsei cererii și în condițiile obligației de a efectua plata pentru aceste produse într-un termen fix indiferent de succesul produselor pe piață. De asemenea, s-a constatat că interzicerea plăților pentru promovare și publicitate reprezintă o intervenție a statului în activitatea de întreprinzător care poate fi argumentată numai printr-un interes public major.

Astfel, aceste prevederi vor duce la pierderea beneficiilor pe termen scurt pentru consumatori sub aspectul diversității produselor și calității serviciilor, iar producătorii autohtoni în special cei mici și mijlocii vor avea un dezavantaj la introducerea pe piață a produselor noi în comparație cu întreprinderile mari transnaționale, care folosesc pe larg alte metode de promovare.

Conform proiectului de lege se prevedea că, comerciantul este obligat să achiziționeze și să acorde spații pentru expunerea și vânzarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, lista cărora se aprobă de Guvern, de cel puțin 50% din volumul de marfă pe raft, corespunzător fiecărei categorii de produse alimentare. În acest sens, Consiliul Concurenței a menționat că, conform Acordului de Asociere, părțile recunosc importanța unei concurențe libere și nedenate în relațiile lor comerciale. Astfel, condiționarea expunerii pe raft a produselor provenite din Republica Moldova de cel puțin 50% din volumul de marfă pe raft ar putea aduce atingere prevederilor Acordului de Asociere.

Totodată, Consiliul Concurenței a menționat că în cazul în care produsele producătorilor autohtoni mai puțin eficienți vor fi impuse comercianților, cheltuielile generate de acestea se vor reflecta asupra prețurilor la întregul sortiment oferit de comerciant, ceea ce în consecință poate duce la creșterea inflației și scăderea bunăstării consumatorilor. De asemenea, impunerea cotei de 50%, fără

restricții privind cota deținută de un singur producător, generează riscul ca toată cota de 50% să fie deținută de un singur producător, astfel creându-i premise pentru obținerea poziției dominante.

În același context, referitor la aprobarea unei liste de produse de către Guvern, prevederea dată creează premisele discriminării producătorilor autohtoni, în special celor mici, a căror produse nu se vor regăsi în lista aprobată de Guvern.

Totodată, Consiliul Concurenței a menționat că, criteriul selectării în dependență de volumul producerii care va permite asigurarea livrărilor în magazine, nu este argumentat, deoarece nu este clar care magazine, din care zonă geografică se vor lua în calcul (toată țara, o localitate, un magazin). De asemenea, impunerea cotei în cauză tuturor comercianților va dezavantaja comercianții mici, care posedă spațiu limitat pentru expunerea fiecărui grup de produse.

Totodată, s-a menționat că intervenția statului în activitatea întreprinderilor private, prin intermediul unei obligații de vânzare a unui volum minim de produse provenite din producția națională ar putea duce la disfuncționalități în aprovizionare, prin urmare, consumatorului îi va putea fi limitată libertatea de alegere a produselor.

De asemenea, s-a evidențiat faptul că garantarea unei cote din piața de desfacere va descuraja eforturile asupra sporirii competitivității producției fabricate și, ca urmare, pe termen lung va conduce la diminuarea competitivității producătorilor autohtoni pe piața națională cât și pe piețele internaționale. Astfel, Consiliul Concurenței a menționat că reglementările excesive propuse în proiect vor duce la distorsionarea concurenței și ca urmare, vor avea efecte adverse asupra competitivității interne și externe a țării pe termen lung și va cauza pierderea beneficiilor pe termen scurt și mediu pentru consumatori sub aspectul prețului, diversității produselor și calității serviciilor. Totodată, s-a menționat că pentru a soluționa problemele care apar pe o piață deschisă concurenței, există suficiente instrumente concurențiale legale, aliniată la standardele europene.

➤ **Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii viei și vinului nr. 57-XVI din 10.03.2006**

În conformitate cu prevederile proiectului s-a propus completarea Legii cu prevederi ce se referă la mărimea: 1) depozitelor al comercianților cu ridicata a vinului cu o suprafață de cel puțin 200 m², echipate corespunzător; 2) chioșcurilor, pavilioanelor și alte puncte de comerț care nu au spațiu comercial cu o suprafață de cel puțin 20 m². Cu referire la aceste reglementări, Consiliul Concurenței a menționat că autorul nu a argumentat necesitatea stabilirii exigențelor cu privire la suprafața necesară pentru comercializarea cu ridicata și nu a argumentat necesitatea stabilirii exigențelor cu privire la suprafața necesară pentru comercializarea cu amănuntul. Aceasta ar putea limita nejustificat libertatea activității de întreprinzător, libera concurență și ar putea institui un tratament diferențiat în privința agenților economici ce activează pe piața comercializării cu amănuntul și cu ridicata a vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate.

Conform proiectului, s-a propus completarea Legii cu prevederea interzicerii comercializării cu amănuntul a vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate prin rețeaua de comerț ambulant cu excepția zonelor publice expoziționale, stabilite de autoritățile administrației publice locale, în zilele dedicate sărbătorilor naționale. Consiliul Concurenței a menționat că autorul nu a argumentat necesitatea interdicției respective în zonele publice expoziționale în alte zile decât zilele dedicate sărbătorilor naționale (de exemplu, în cadru unor expoziții specializate).

➤ **Proiectul Codului Sănătății**

La acest proiect, Consiliul Concurenței a avut multe propuneri de îmbunătățire și înlăturare a unor posibile bariere anticoncurențiale.

Astfel, Consiliul Concurenței a menționat că autorul urma să indice în Nota informativă justificarea desemnării exclusive a instituțiilor medico-sanitare publice să preleveze și să conserve organe pentru transplant cât și efectuarea transplantului de organe numai în unitățile medico-sanitare publice.

Totodată, în aviz s-a menționat că autorul urmează să indice în Nota informativă justificarea desemnării exclusive a instituțiilor medico-sanitare publice pentru recoltarea sângelui/componentelor sanguine donate, producerea produselor sanguine și oferirea serviciilor de tratament aferent sângelui precum și transfuzia de produse sanguine.

Conform Anexei la Titlul II din proiectul Codului Sănătății erau stabilite taxele pentru evaluarea instituțiilor și a întreprinderilor medico-sanitare și farmaceutice private, fiind stabilite taxe diferențiate pentru farmaciile amplasate în municipii și orașe și farmaciile rurale. Consiliul Concurenței a considerat că acest fapt poate duce la dezavantajarea farmaciilor aflate în localitățile rurale din cadrul municipiilor (cum ar fi de exemplu din mun. Chișinău). În acest context, s-a propus completarea categoriei instituțiilor și întreprinderilor medico-sanitare și farmaceutice private în vederea excluderii acestui tratament discriminatoriu.

De asemenea, în proiectul Codului Sănătății nu erau menționate expres informațiile necesare de care trebuie să fie însoțită cererea privind introducerea pe piața internă a produsului alimentar nou. În acest context, s-a menționat că prin prevederea dată pot fi create bariere la introducerea pe piață a produselor alimentare noi ce oferă consumatorului alte avantaje decât cele nutriționale, fiind create premise pentru existența unei abordări diferențiate față de persoanele fizice sau juridice responsabile de introducerea pe piața internă a produsului alimentar nou.

Conform proiectului se prevedea că instruirea igienică este realizată de către specialiștii Serviciului Supraveghere de Stat a Sănătății Publice. Astfel, în cazul în care instruirea igienică se va efectua cu titlu oneros, Consiliul Concurenței a considerat oportun deschiderea acestei piețe către concurență prin permiterea efectuării instruirii igienice de toate instituțiile, autoritățile, întreprinderile care întrunesc cerințele legale.

Conform proiectului, difuzorii de publicitate sunt obligați să acorde informațiilor dedicate promovării sănătății cel puțin 5% din timpul/spațiul

publicitar zilnic, gratuit, în orele de maximă audiență în modul stabilit. Cu referire la prevederile date, s-a menționat că acestea sunt confuze în condițiile în care sintagmele „zilnic” și „în orele de maximă audiență” nu sunt relevante pentru unele categorii de difuzori de publicitate (ediții periodice, panouri și standuri etc.).

➤ **Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Listei obiectivelor ale căror pază este de competența exclusivă a întreprinderilor de stat specializate în domeniu**

Proiectul menționat nu a fost susținut de Consiliul Concurenței, având în vedere faptul că, prin proiectul dat a fost stabilită o nouă listă de obiective la care activitatea particulară de pază nu poate fi practică.

În acest sens, s-a menționat că, autorul proiectului nu a indicat în Nota informativă temeiul legal și necesitatea extinderii Listei obiectivelor ale căror pază urmează a fi atribuită exclusiv întreprinderilor de stat specializate în domeniu. Totodată, s-a constatat că, o eventuală extindere a Listei obiectivelor ale căror pază urmează a fi atribuită exclusiv întreprinderilor de stat specializate în domeniu, trebuie realizată prin modificarea Legii privind activitatea particulară de detectiv și pază, cu argumentarea corespunzătoare.

Conform proiectului Hotărârii de Guvern, exclusiv întreprinderilor de stat li se permitea efectuarea activității de pază la obiectivele ce aparțin instituțiilor, organizațiilor finanțate de la bugetele de stat (cu excepția acelor instituții care beneficiază de serviciile de pază ale Serviciului de Protecție și Pază de Stat sau dispun de propriul serviciu de pază) și cele locale precum și întreprinderilor cu capital preponderent de stat. Acest segment de piață este necesar să fie deschis concurenței, fapt care va duce la economia resurselor publice.

Totodată, s-a menționat că, conform Legii concurenței, intervenția statului în domeniul activității particulare de pază urma a fi justificată de necesitatea asigurării securității unor obiective de importanță majoră pentru stat, dar în același timp trebuie să fie respectate prevederile normelor concurențiale în acest domeniu, în vederea asigurării liberei inițiative a agenților economici ce activează pe această piață.

➤ **Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului transporturilor rutiere de persoane și bagaje**

În acest domeniu reglementat, Consiliul Concurenței a avut mai multe propuneri.

Astfel, s-a menționat că Regulamentul respectiv nu prevede criterii de determinare a necesităților de transport ale populației, fapt ce creează premise pentru interpretări subiective din partea autorităților publice în cadrul elaborării și modificării programelor de transport rutier, care ar putea avea efecte negative asupra mediului concurențial.

Consiliul Concurenței anterior, în 2016, a recomandat Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor ca în Regulament să se stabilească criterii concrete de evaluare a necesităților de transport ale populației, în vederea asigurării unor condiții echitabile de acces a transportatorilor la piața prestării serviciilor regulate de transport rutier de persoane contra cost.

În vederea corelării prevederilor proiectului Regulamentului cu prevederile Legii concurenței, Consiliul Concurenței a propus ca în proiectul Regulamentului să fie stabilite criterii concrete de evaluare a necesităților de transport ale populației, în vederea asigurării unor condiții echitabile de acces a transportatorilor la piața prestării serviciilor regulate de transport rutier de persoane contra cost. Totodată, în avizul Consiliului Concurenței a fost evidențiat că, criteriile de evaluare a necesităților de transport ale populației trebuie să se bazeze pe reguli obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii.

Potrivit pct. 90 din Regulament, a fost menționat că pentru a participa la concurs, operatorul de transport va depune la organul competent, cu cel puțin 7 zile înainte de data desfășurării concursului, o cerere sigilată de forma stabilită de organul central de specialitate, conform comunicatului publicat în Monitorul Oficial, care va include, printre altele, un act care confirmă durata de activitate neîntreruptă pe servicii regulate, precum și copia actului ce confirmă durata de activitate neîntreruptă în calitate de operator de transport.

În aceeași ordine de idei, criteriul 4 din anexa nr.1 la Regulament prevedea că se acordă puncte în dependență de activitatea neîntreruptă ca operator de transport, fiind dezavantajate întreprinderile nou-intrate pe piață. Conform modului de aplicare a criteriilor de evaluare, se va lua în considerare anul de când operatorul de transport rutier a deținut neîntrerupt autorizație de transport rutier prin servicii regulate. În acest context, s-a menționat că acordarea punctelor în dependență de activitatea neîntreruptă poate constitui o barieră pentru întreprinderile noi ce doresc să intre pe această piață, fiind necesară excluderea acesteia.

➤ **Proiectul de modificare și completare a Metodologiei formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere**

Cu referire la proiectul menționat, Consiliul Concurenței a reiterat obiectiile expuse anterior în 2014 și a menționat că îmbunătățirea mecanismului de reglementare a formării prețurilor va constitui o măsură eficientă de soluționare a problemelor din sector numai dacă vor fi realizate și alte acțiuni menite să amelioreze concurența pe piața produselor petroliere. În acest sens, Consiliul Concurenței a menționat necesitatea eliminării barierelor legale de intrarea pe piața produselor petroliere.

Astfel, Consiliul Concurenței a considerat că, impunerea exigențelor prevăzute la art. 14 din Legea produselor petroliere referitoare la volumul minim de 5 mii m³ și quantumul capitalului propriu de cel puțin 8 milioane lei pentru importatorii de produse petroliere, precum și cele referitoare la existența la importatorii de gaz lichefiat a depozitelor proprii și/sau închiriate pentru păstrarea gazului lichefiat în volum minim de 150 m³, limitează accesul întreprinderilor noi pe piață, fiind astfel protejate companiile deja existente.

➤ **Proiectul legii privind concesiunile de lucrări și servicii**

La data de 25.09.2017 Comisia economie buget și finanțe a Parlamentului a remis spre avizare Consiliului Concurenței proiectul legii privind concesiunile de lucrări și servicii. În avizul Consiliului Concurenței s-a menționat că având în vedere netranspunerea corespunzătoare a prevederilor Directivelor 2014/23/UE și

89/665/CEE, există mai multe neconcordanțe între proiectul de lege privind concesiunile de lucrări și servicii și prevederile directivelor UE privind concesiunile, în mod special, în partea ce vizează termenul contractului de concesiune, definiția noțiunii de concesiune, stabilirea tarifelor pentru serviciile publice, modificarea contractelor de concesiune etc.

Ulterior ca urmare a solicitării Comisiei economie buget și finanțe a Parlamentului, Consiliul Concurenței a desfășurat o ședință cu reprezentanții Agenției Proprietății Publice pe marginea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și servicii. Urmare a ședinței, au fost acceptate de autor propunerile privind completarea proiectului de lege: ținerea evidenței contabile separate pentru activitatea ce constituie drept exclusiv, revizuirea temeiurilor de excludere a operatorului economic de la participarea la o procedură de atribuire, asigurarea tratării operatorilor economici în mod egal și fără discriminare în procedurile de atribuire de către autoritățile contractante etc.

3.3 Evaluarea concentrărilor economice notificate

În scopul evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică cu mediul concurențial, în anul 2017 au fost analizate 16 formulare complete de notificare a unei concentrări economice. Examinarea a 10 formulare a fost finalizată prin decizii de autorizare a concentrărilor economice notificate, examinarea a 3 formulare a fost finalizată prin scrisori de informare despre faptul că operațiunile notificate nu cad sub incidența Legii concurenței, iar examinarea celorlalte 3 formulare a continuat în 2018.

În continuare sunt prezentate unele concentrări economice autorizate de Consiliul Concurenței.

➤ Notificarea operațiunii de concentrare economică de către „Banca Transilvania” S.A. (România) și BERD

„Banca Transilvania” S.A. (România) și BERD (cel mai mare investitor instituțional al Republicii Moldova) au notificat concentrarea economică ce urma a se realiza prin preluarea controlului în comun asupra B.C. „Victoriabank” S.A. prin intermediul „VB Investment Holding” B.V. (Olanda).

Piețele relevante analizate în cadrul operațiunii notificate au fost: piața serviciilor de leasing financiar pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața serviciilor bancare, care cuprinde retail-ul bancar, banking-ul corporativ și banking-ul wholesale pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ca urmare a efectuării ofertei publice „VB Investment Holding” B.V. ar putea să achiziționeze acțiuni de la ceilalți acționari ai B.C. „Victoriabank” S.A., ceea ce ar putea duce la o preluare de până la 100% din valorile mobiliare ale părții achiziționate.

În baza evaluării operațiunii notificate, Plenul Consiliului Concurenței a emis decizia prin care a declarat concentrarea economică compatibilă cu mediul concurențial normal.

Este pentru prima oară în ultimii ani, când o bancă străină investește pe această piață în Republica Moldova. Astfel, pentru sectorul bancar, prin prezența a

încă unei bănci din UE sunt create condițiile necesare pentru creșterea concurenței pe piața serviciilor bancare.

➤ **Notificarea operațiunii de concentrare economică de către Î.C.S. „BM Technotrade” S.R.L.**

Concentrarea economică se referă la preluarea controlului unic direct de către Î.C.S. „BM Technotrade” S.R.L. asupra Î.C.S. „AV Electronic” S.R.L prin achiziționarea capitalului social al acesteia.

Piața relevantă luată în considerație este comerțul cu ridicata și cu amănuntul al produselor electrocasnice și electronice pe întreg teritoriu al Republicii Moldova.

Ca urmare a efectuării operațiunii de concentrare economică activitatea Î.C.S. „BM Technotrade” S.R.L. se extinde prin preluarea magazinelor Î.C.S. „AV Electronic” S.R.L. din mun. Chișinău, Bălți, Comrat, Cahul, Orhei, Edineț, Ungheni, Soroca. Toate magazinele preluate vor activa sub marca comercială „BOMBA”.

Realizarea operațiunii de concentrare economică nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante și nu prezintă îndoeli grave privind compatibilitatea acesteia cu mediul concurențial. Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către Î.C.S. „BM Technotrade” S.R.L. compatibilă cu mediul concurențial.

➤ **Notificarea operațiunii de concentrare economică de către „Takeda Pharmaceuticals International” A.G.**

Operațiunea de concentrare economică se referă la achiziționarea activității globale a „Unipharm” de către „Takeda” privind producerea, dezvoltarea, marketingul și comercializarea a 3 familii de produse și anume Artra, Vitrum și Melaxen a fost notificată și în Republica Moldova. Pe teritoriul Republicii Moldova, concentrarea economică notificată de către „Takeda Pharmaceuticals International” A.G. urma să fie realizată prin achiziționarea de la „Unipharm” Inc. a activității de comercializare și marketing a medicamentelor eliberate fără prescripție medicală, cu denumirea, Artra, Vitrum și Melaxen. Plenul Consiliului Concurenței a declarat prin decizie operațiunea de concentrare economică compatibilă cu mediul concurențial.

➤ **Notificarea operațiunii de concentrare economică de către S.C. „Alimer-Comerț” S.R.L.**

S.C. „Alimer – Comerț” S.R.L. (rețeaua de magazine Family Market) a notificat concentrarea economică ce urma a se realiza prin preluarea dreptului de folosință asupra a 4 unități comerciale, prin încheierea contractelor de locațiune, astfel fiind preluată rețeaua de magazine „Riga Supermarket” din mun. Chișinău.

Plenul Consiliului Concurenței, prin decizie, a autorizat operațiunea ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, având în vedere cotele de piață nesemnificative ale acestor întreprinderi.

3.4 Cercetarea mediului concurențial

Pe lângă investigarea și combaterea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, unul din obiectivele de activitate a Consiliului Concurenței este monitorizarea piețelor în vederea depistării barierelor anticoncurențiale și eșecurilor pieței, precum și prevenirii practicilor anticoncurențiale. Întru realizarea acestui obiectiv, Consiliul Concurenței derulează investigații și studii utile pentru cunoașterea pieței.

Pe parcursul anului 2017 Consiliul Concurenței, în vederea evaluării permanente a mediului concurențial și-a orientat eforturile spre următoarele domenii:

➤ **Studiul util cu privire la cunoașterea pieții achizițiilor publice, în cadrul Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”**

Achizițiile publice joacă un rol cheie ca instrument de promovare a unei bune guvernante: procedurile de achiziții pot asigura gestionarea eficientă a finanțelor publice, garantează o transparență mai mare și promovează concurența corectă între entitățile de afaceri. Achizițiile publice reprezintă o cotă semnificativă în economia națională. Uniunea Europeană a înregistrat o cotă medie de achiziții publice în PIB de 16% în anul 2016. În țările care fac parte din OCDE (35 de țări membre) cota respectivă este de 12% în PIB în anul 2015.

Piața achizițiilor publice din Republica Moldova a fost în 2016 de 7,5 mlrd. lei, fiind în creștere, și având o cotă de 6,6% din PIB. Este necesar de menționat că la evaluarea acestei cote nu s-a luat în calcul valoarea diferitor categorii de contracte.

Dezvoltarea unui sistem de achiziții publice eficiente și de încredere reprezintă unul dintre elementele fundamentale ale procesului de dezvoltare a unui stat și constituie o necesitate urgentă în cazul Republicii Moldova, care are 2 angajamente internaționale principale în sfera achizițiilor publice prevăzute de WTO GPA și Acordul de Asociere.

Concluziile principale ale studiului sunt următoarele:

- Cadrul legislativ per ansamblu respectă cerințele minime pentru promovarea concurenței din cadrul achizițiilor publice, dar Legea achizițiilor publice trebuie modificată conform celor mai recente schimbări din reglementările internaționale, în principal implementarea Directivelor UE 2014 privind achizițiile publice, cu un accent mai mare pe creșterea nivelului de transparență prin implementarea achizițiilor electronice. De asemenea, chiar dacă există legislația secundară în domeniu, totuși lipsesc măsurile care trebuie adoptate de urgență pentru a asigura în mod eficient, transparent și concurențial aceste achiziții.
- Nivelul de concurență în urma introducerii anunțurilor electronice a crescut semnificativ. Numărul de oferte crește considerabil (41%) dacă se compară procedurile desfășurate fără publicarea notificărilor și cu publicarea notificărilor. Sectoarele care înregistrează un număr mediu mare de oferte sunt: produsele alimentare (o medie de 7 oferte per licitație, procedurile

desfășurate electronic înregistrează între 20% și 40% mai multe oferte pe per licitație decât cele pe suport de hârtie; pentru lucrările de construcții de asemenea numărul de oferte este de aproximativ 4 și datorită modalităților electronice numărul de oferte a crescut cu aproximativ 30%). Același nivel de concurență relativ ridicată este valabil pentru medicamente și lucrări de construcție. În unele sectoare cu un nivel ridicat de reglementare, numărul mediu de oferte variază între 1,5 și 2,5, cum ar fi: serviciile de Internet, piața de combustibil, serviciile de comunicații mobile. În același timp, serviciile de reparații ale vehiculelor indică un nivel relativ scăzut de concurență (variază între 2 și 3), dar totodată înregistrează o tendință pozitivă de creștere a numărului de oferte în urma introducerii notificărilor electronice (între 15-40% în ultimii ani).

- Rezultatul analizei serviciilor de reparație și întreținere a drumurilor au demonstrat depășirea unui nivel mediu al concurenței din acest sector (4,14 oferte într-o licitație din sistemul electronic, versus de 3,18 oferte într-o licitație desfășurată pe hârtie). Astfel, se atestă o creștere medie de 40% a numărului de oferte ca rezultat al publicării anunțurilor on-line.

Recomandările principale rezultate în urma studiului sunt următoarele:

- Aplicarea prevederilor legale privind transparența, nediscriminarea și concurența din cadrul achizițiilor publice, în special prin lărgirea accesului la un număr mare de furnizori potențiali. Acest lucru se poate realiza prin extinderea utilizării sistemului e-achiziții la nivel național, în corespundere cu Directivele UE prin înlesnirea depunerii ofertelor online și prin evaluarea online (cu suportul BERD și UE).
- Implementarea prevederilor WTO GPA prin contribuirea la facilitarea accesului furnizorilor străini pe piața achizițiilor publice.
- Asigurarea dezvoltării sistemului e-achiziții, prin includerea componentei de avertizare a Consiliului Concurenței pentru identificarea automată a procedurilor/comportamentelor neconcurențiale, ce va permite inițierea investigațiilor ca urmare a notificărilor primite prin intermediul sistemului dat. Conectarea noului sistem de achiziții electronice la toate registrele publice disponibile pentru a asigura verificarea automată a participanților la achiziții. Acest sistem complet electronic va permite detectarea automată a unor elemente de comportament neconcurențial.
- Creșterea nivelului de cooperare între instituțiile responsabile pentru reglementarea achizițiilor publice: Agenția Achizițiilor Publice, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor și Consiliul Concurenței.
- Centralizarea achizițiilor în anumite sfere poate determina o creștere a concurenței datorită contractelor potențiale mai atractive, astfel crescând eficiența utilizării banilor publici.

- Asigurarea unui singur punct de acces pentru toate tipurile de proceduri și toate informațiile referitoare la achizițiile publice, care se vor face în cadrul noului sistem e-achiziții.
- **Studiul util cu privire la cunoașterea pieței publicității, în cadrul Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”**

Relevanța studiului pieței publicitare decurge din necesitatea introducerii modificărilor în domeniul publicității din Republica Moldova, la nivelul cadrului juridic care reglementează acest sector economic, precum și din perspectiva respectării legislației în vigoare, fapt care influențează direct mediul concurențial de pe piața locală, implicând modificarea viziunii asupra funcționării și reglementării pieței de publicitate, armonizată cu cele mai bune practici ale UE.

Tendențele pieței de publicitate la nivel mondial se caracterizează prin concentrarea capitalului, prin îmbunătățirea proceselor de specializare, diversificarea gamei de servicii oferite. O caracteristică importantă este reprezentată de nivelul ridicat de profesionalism, consolidarea bazei de cercetare, optimizarea procedurilor și crearea cadrelor de autoreglementare a pieței.

Piața publicității reprezintă 0,4% din PIB-ul țării. Acest nivel este specific pentru țările din Europa Centrală și de Est, fiind constant pe parcursul ultimilor 5 ani. În Europa de Vest indicele a ajuns la 0,6%, în timp ce în Austria, indicele a atins cel mai mare nivel din regiune de 1,1%. Ca și volum, piața de publicitate din Republica Moldova este cea mai mică în comparație cu celelalte țări din regiune, fiind estimată la suma de aproximativ 22,26 milioane de euro (484 mil. lei) în anul 2016, potrivit datelor colectate pe parcursul studiului, pentru publicitatea pe 5 tipuri principale de canale de comunicare: TV, internet, „outdoor”, radio, tipărituri. Piața publicitară a scăzut în ultimii trei ani consecutivi: -2% în 2014, -10% în 2015 și -4% în 2016. În 2017, piața și-a revenit și a înregistrat o creștere de 9% ca urmare a creșterii bugetelor alocate televiziunii și publicității digitale.

Televiziunea domină piața de publicitate în proporție de 54% în 2017. Consumul de media TV rămâne la un nivel ridicat, ceea ce înseamnă că în următorii ani, televiziunea va continua să joace un rol important pentru anunțurile de pe piața generală. Cu toate acestea, experiența țărilor dezvoltate sugerează că televiziunea va scădea la 30% din totalul pieței de publicitate, bugetele fiind transferate la publicitatea pe internet.

Cadrul legal ce reglementează publicitatea tv este depășit și trebuie actualizat. Legea interzice sponsorizarea și nu există dispoziții privind publicitatea prin plasarea de produse. Piața TV nu este foarte transparentă, iar posturile regionale de televiziune menționează că este foarte dificil să concureze cu posturile mari. Implementarea televiziunii digitale terestre ar putea influența cotele comerciale ale canalelor tv mici cu o acoperire limitată. Modificările legislației vor influența, pe termen scurt, evoluția posturilor locale de televiziune, afectând nivelul general de vizionare tv, contribuind la scăderea cotei comerciale tv în perioada imediat următoare.

Locul doi, din perspectiva investițiilor, este ocupat de *publicitatea outdoor*, care deține o cotă de piață totală de 22% în 2011-2016, dar care înregistrează o

tendință descrescătoare. În anul 2017, piața outdoor a acoperit doar 19% din piața de publicitate din Republica Moldova.

Pe această piață au fost identificate mai multe probleme majore: cadrul de reglementare depășit; încălcarea frecventă a cadrului de reglementare aplicabil pieței outdoor; încălcări procedurale privind condițiile de autorizare a publicității de către Primăria municipiului Chișinău; înlăturarea unui număr mare de panouri publicitare fără notificare prealabilă și nu ca rezultat al deciziei instanței, după cum prevede legea; singurul suport media pentru care se percepe impozit publicitar.

Soluția pentru depășirea acestor probleme este perfecționarea cadrului de reglementare, transparența în acest domeniu și respectarea legislației și procedurilor de către actorii din acest sector și autoritățile publice locale.

Publicitatea prin internet este unicul domeniu care a progresat continuu în ultimii ani, în ceea ce privește bugetele de publicitate, acoperirea și consumul. Acesta deține acum 15% din piața de publicitate.

Aceasta este singura piață de publicitate care crește în mod continuu în termeni financiari și de accesare a pieții. Prețul scăzut per contact și diversitatea conceptelor creative disponibile au ca rezultat popularizarea pieței digitale, în special la nivelul publicului tânăr. Din ce în ce mai multe întreprinderi aleg mediul online, în defavoarea pieței TV și outdoor.

Deși această piață se dezvoltă rapid, nu există reglementări în domeniul dat. O altă problemă importantă pe piața publicității prin internet este reprezentată de absența verificării conținutului distribuit prin intermediul site-urilor web din Republica Moldova, ceea ce creează premise pentru apariția problemelor concurențiale.

Piața publicității radio reprezintă una dintre cele mai stabile piețe media, privind volumele de publicitate, deși deține o cotă de numai 7% comparativ cu celelalte canale media.

Un cadru juridic unic reglementează publicitatea audiovizuală (TV și radio). Cu toate acestea, acest cadru juridic trebuie actualizat prin introducerea prevederilor referitoare la sponsorizare și plasarea produselor, care în prezent sunt interzise prin lege, dar reprezintă o practică obișnuită pe alte piețe.

Nu există reguli clare pentru piața de publicitate radio, deoarece licențele de emisie sunt acordate fără existența unor parametri clari. O altă problemă cu care se confruntă piața publicității radio este legată de obligația de a indica numărul licenței pentru anumite sectoare de activitate, aspect rar întâlnit în cazul mijloacelor media audio, ci doar în cazul mesajelor vizuale (publicitate TV).

Piața publicității tipărite este în scădere la nivel mondial, inclusiv în Republica Moldova. O analiză a dinamicii vânzărilor publicității demonstrează că cea mai mare scădere pe piața respectivă s-a înregistrat în special în 2014 și 2015, perioadă în care bugetele alocate publicității au scăzut cu 19% și, respectiv 35%. În 2016, toate canalele media au obținut bugete mai mici pentru publicitate, cu excepția celor din mediul digital, unde s-a înregistrat o creștere de 14%.

Pe piața publicității tipărite din Republica Moldova, există o discrepanță vizibilă între zonele urbane și rurale. Acest aspect este evidențiat și printr-un sistem

slab de distribuție în zonele rurale, unde ziarele ajung la populație chiar și la câteva zile după publicare. Presa regională este încă subdezvoltată și se confruntă cu provocări dificile care împiedică alinierea la noile tehnologii media. În același timp, potențialul presei este concentrat în principal în capitală, unde a început să se transforme într-o afacere profitabilă. Ziarele au început, de asemenea, să utilizeze tehnologii media noi și aproape toate au ediții online, cu conținut distinct și actualizat preluat din edițiile tipărite. Practica eliminării tuturor chioșcurilor din capitala țării va conduce în continuare la scăderea pieței respective, prin diminuarea tirajelor, efect al posibilităților limitate de distribuție.

Pentru dezvoltarea ulterioară a sectorului publicitar, trebuie explorate posibilitățile unei monitorizări mai atente a tuturor mijloacelor media existente pe piețe și utilizată experiența UE în dezvoltarea industriei de publicitate pentru dezvoltarea mediului concurențial.

Analizând *concluziile și recomandările* oferite de studiul în cauză, care în mare parte țin de necesitatea elaborării unui cadru normativ eficient la cerințele actuale ale pieții publicității, Consiliul Concurenței s-a implicat activ la modificarea cadrului normativ din domeniu prin participarea la grupul comun de lucru, inițiat de președintele Parlamentului cu suportul proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei, în vederea elaborării unei noi Legi cu privire la publicitate.

În cadrul acestui grup de lucru a fost prezentate recomandările studiului privind publicitatea, precum și practica Consiliului Concurenței acumulată în procesul investigării cazurilor pe piața publicității.

➤ **Studiul de piață a sectorului farmaceutic, în cadrul Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”**

În cadrul acestui studiu au fost abordate problemele de concurență legate de furnizarea de medicamente, inclusiv produsele farmaceutice și medicamentoase. Furnizarea sigură, efectivă, eficientă și ieftină a medicamentelor de înaltă calitate, solicitate de pacienți reprezintă un element important al sistemelor de sănătate. Piețele concurențiale eficiente pot juca un rol major în atingerea acestor obiective.

Capacitatea piețelor de medicamente de a livra produse pacienților depinde de structura concurenței și a reglementărilor la fiecare nivel al sistemului de livrare a lor de la fabricarea, până la importul sau furnizarea acestora de la producătorii interni la centre de depozitare și distribuirea către farmacii, precum și furnizarea acestora pacienților, fie la punctele de vânzare cu amănuntul din cadrul farmaciei, fie la instituțiile de sănătate publică.

În Republica Moldova, majoritatea medicamentelor consumate, circa 85%, sunt importate. În 2015, medicamentele din 62 de țări au fost importate. Importurile totale au fost evaluate cca. 6,4 mlrd. lei (330 mln. dolari SUA la cursurile de schimb actuale).

Siguranța faptului că numai medicamente de înaltă calitate sunt introduse pe piață a reprezentat o preocupare majoră. În ultimii câțiva ani, Republica Moldova a întreprins o serie de măsuri pentru promovarea utilizării bunelor practici de fabricare recunoscute pe plan internațional (GMP) de către furnizorii de

medicamente țării. Toți producătorii autohtoni sunt acum obligați să adopte aceste practici, ceea ce a dus la părăsirea sectorului de unii agenți economici.

În timp ce cele mai mici prețuri din fabrica din Republica Moldova sunt comparabile sau chiar mai mici decât prețul de referință livrat internațional, ele sunt mult mai mari pentru multe dintre medicamentele analizate. În ansamblu, prețurile ex-fabrica din Republica Moldova înregistrate, au fost în medie mai mult decât de 2 ori mai scumpe decât prețul internațional de comparație.

Comerțul cu ridicata c medicamente în Republica Moldova devine din ce în ce mai concentrat. Barierele la intrarea în comerțul cu ridicata sunt, de asemenea, din ce în ce mai afectate de integrarea verticală dintre angroșiști și rețelele majore de farmacie. Această integrare, combinată cu creșterea dimensiunilor rețelelor de farmacie, are potențialul de a spori semnificativ barierele la intrare și potențialul de comportament cooperativ.

Toate rețelele principale de farmacie sunt integrate pe verticală, eficiența internă implicată într-o astfel de integrare înseamnă că operatorii majori pot să facă profituri excesive, dacă nu sunt monitorizați și verificați.

Există o lipsă de transparență a prețurilor în ceea ce privește medicamentele eliberate numai pe bază de rețetă. Medicamentele în cauză nu sunt niciodată (pentru un motiv întemeiat) păstrate în public, nici prețurile nu sunt afișate în nici un fel. Astfel, consumatorul tipic nu are, în general, nici o modalitate de a ști care va fi prețul unei anumite rețete înainte de efectuarea tranzacției.

Recomandările principale rezultate în urma studiului sunt următoarele:

- Revizuirea cadrului actual de aprobare și furnizare a medicamentelor în Moldova pentru a determina dacă pot fi integrate mecanisme suplimentare în cadrul pentru a spori concurența asupra prețurilor la medicamentele generice (de exemplu stimularea importului paralel).
- Obligarea farmaciilor:
  - a) să aibă la dispoziție și să permită clienților să acceseze bazele de date despre prețurile medicamentelor înainte de achiziționarea lor, fie prin mijloace electronice, fie prin alte mijloace.
  - b) să consilieze consumatorii individuali, înainte de a completa rețeta, privind prețul sau prețurile pe care le propun să le perceapă, împărțit între prețul produsului și taxa de distribuire (dacă există);
  - c) să afișeze pe toate etichetele cu prescripție prețul final al tuturor articolelor distribuite.
- Permitearea vânzării de medicamente ușoare și remedii în alte locații decât în farmacie. Cu toate acestea, normele detaliate propuse privind vânzarea lor să nu fie excesive, disproporționate față de necesitate și, în multe cazuri, inutile pentru protecția publicului. Acestea ar trebui revizuite și ameliorate considerabil în interesul consumatorilor.

➤ **Investigația utilă pentru cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către Autoritățile Publice Locale la etapa elaborării, aprobării și modificării bugetelor unităților administrativ teritoriale**

În cadrul investigației au fost examinate deciziile de adoptare a bugetelor locale orășenești și sătești (comunale) pentru anii 2015-2017. Actele menționate au fost examinate prin prisma prevederilor Codului fiscal, Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală și a Legii concurenței.

În urma realizării investigației a fost identificată o problemă de ordin concurențial în 2 orașe (Sîngera și Hîncești) cu referire la adoptarea deciziilor privind bugetele locale cu stabilirea cotelor diferențiate ale taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, pentru agenții economici ce au sediul în orașul respectiv în raport cu cei care dispun de subdiviziuni în localitatea dată, dar sunt înregistrați în alte localități. Astfel, acordarea de privilegii întreprinderilor ce dispun de sediu în localitate, manifestată prin stabilirea cotelor taxei menționate mai mari întreprinderilor ce își desfășoară activitatea economică prin intermediul subdiviziunilor din localitate, sunt calificate ca restrângere a concurenței.

Totodată, fiind examinate deciziile de la consiliile sătești/comunale au fost stabilite următoarele îngrijorări concurențiale:

1) Stabilirea diferențiată a cotei taxei pentru amenajarea teritoriului în funcție de forma organizatorico-juridică de desfășurare a activității la 210 consilii sătești/comunale – s-a identificat că, consiliile locale stabilesc cote ale taxei pentru amenajarea teritoriului diferențiat, fiind făcută diferență între întreprinderile cu statut de persoane juridice și fizice.

Având în vedere cadrul legal-normativ existent, cotele taxelor pentru amenajarea teritoriului urmau a fi stabilite în mod egal persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător.

2) Scutirea nejustificată de la plata taxelor locale la 130 de consilii sătești – la adoptarea deciziilor privind bugetul local sau pentru stabilirea taxelor locale, unele consilii comunale (sătești) stabilesc cotele taxei de amenajare a teritoriului pentru întreprinderile ce activează în localitate, stabilind în același timp pentru gospodăriile țărănești scutiri de la plata acestei taxe într-o anumită mărime procentuală sau oferind scutiri totale de la plata taxei.

3) Stabilirea nominală a cotelor taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări de servicii pentru fiecare contribuabil în parte la 179 de consilii sătești – în deciziile de adoptare a bugetului și/sau de stabilire a taxelor locale a fost indicat nemijlocit denumirea agentului economic, valoarea calculată a taxei ce urmează a fi achitată pe parcursul anului fiscal de către fiecare contribuabil în parte.

În vederea eliminării acestor îngrijorări, Consiliul Concurenței a inițiat acțiuni de informare și advocacy cu reprezentanții APL.

➤ **Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activităților de cercetare și dezvoltare în anii 2014-2016**

Sistemul cercetare-dezvoltare se confruntă cu *probleme la nivel de funcționare*, caracterizat prin:

- Modelul necompetitiv de finanțare instituțională, cu caracter necondiționat și fără criterii clare, nebazat pe performanțe, are ca efect scăderea concurenței privind accesul la finanțare, condiționată de restricționarea participării la concursuri a organizațiilor de cercetare din sectorul privat.
- Procedura de acreditare reprezintă barieră de intrare în piață pentru întreprinderile de cercetare din sectorul privat (inclusiv cele de mărime mică) și din sectorul asociativ (asociațiile care practică cercetarea aplicată).
- Modul imperfect de evaluare a proiectelor, organizare a concursurilor și la etapa de finalizare a înregistrării rezultatelor cercetărilor științifice.
- Existența ajutoarelor de stat noi, acordate fără autorizarea Consiliului Concurenței.
- Accesul insuficient de deschis și deplin la rezultatele cercetărilor efectuate în urma finanțării publice.

Principalele tendințe mondiale în domeniul științei, tehnologiei și inovării, care trebuie examinate pentru modernizarea sectorului cercetare-dezvoltare țin de:

- Sporirea finanțării publice a cercetării bazată pe competiție, în detrimentul finanțării centralizate instituționale. Majoritatea țărilor au implementat inițiative de excelență în cercetare, care combină mecanismele instituționale și de finanțare a proiectelor pentru a încuraja și a sprijini cercetarea bazată pe proiecte.
- Țările dezvoltate îndreaptă finanțarea către anumite sectoare sau categorii de întreprinderi (în special IMM-uri) ca parte a noilor politici industriale. Transferul de cunoștințe, în special comercializarea este un obiectiv central al cercetării publice. Pentru a produce știință și tehnologie de nivel mondial, se urmărește eliminarea barierelor din calea inovării și facilitarea colaborării dintre sectorul public și cel privat prin încurajarea mediului de afaceri să investească mai mult în cercetare și să vizeze acele domenii în care se poate conlucra cu sectorul public pentru a stimula inovarea. Cooperarea mai puternică și mai eficientă între sistemul public de cercetare și întreprinderile inovatoare, prin intermediul parteneriatelor publice-private în domeniul cercetării, devine esențială pentru obținerea impactului economic.
- Pe măsură ce progresează știința cu date deschise și transparente, se impun noi abordări de politici pentru a determina felul în care se finanțează și se realizează cercetarea publică, precum și se accesează, se utilizează și se protejează rezultatele cercetării.

➤ **Investigația utilă pentru cunoașterea pieței primare a spațiilor locative**

Fondul locativ al Republicii Moldova la începutul anului 2016 a constituit 77,7 mil. m². Gradul de asigurare a populației cu spațiu locativ pe un locuitor în medie pe țară, în perioada anilor 2005-2016, a fost în creștere, mărindu-se cu 3 m², de la 21,4 la 24,4 m². Fondul locativ s-a majorat datorită construcției de noi locuințe și a reconstrucției clădirilor vechi, în special în mun. Chișinău.

Cadrul legal pentru urbanism, planificarea teritorială, autorizarea și executarea lucrărilor de proiectare și de construcții, asigurarea calității construcțiilor, a materialelor și a produselor pentru construcții, exercitarea controlului de stat cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizare a construcțiilor este reglementat de diferite legi și acte normative.

În scopul înlăturării disfuncționalităților și interpretărilor juridice a actelor normative existente, creării unui cadru legal unitar în domeniul construcțiilor, urbanismului și locuințelor, a fost inițiată de către Guvern elaborarea Codului Urbanismului și Construcțiilor. În acest context este importantă adoptarea și intrarea în vigoare a Codului, în vederea perfecționării cadrului legal existent prin stabilirea unui cadru legal unitar, armonizării legislației din domeniul construcțiilor cu principiile și reglementările UE, întăririi disciplinei în construcție și asigurarea protejării investițiilor, protejării lucrătorilor și descurajării fenomenului infrațional în domeniul construcțiilor, simplificării procedurii de obținere a autorizației de construcție, inclusiv prin reducerea pachetului de acte necesar pentru obținerea acesteia, introducerii unui sistem de documente normative în construcții corelat la cerințele comunitare, pentru eliminarea disfuncționalităților în proiectarea și executarea construcțiilor, simplificării modalității de recepție a construcțiilor într-o singură fază care va reduce considerabil procesul de punere în funcțiune a construcțiilor.

În baza analizei situației din sector, studierii reglementărilor existente și intervievării întreprinderilor ce activează pe piața primară a spațiilor locative au fost identificate următoarele *bariere și probleme* legate de:

- Obținerea certificatului de urbanism și a autorizației de construcție. În multe cazuri acestea nu sunt eliberate în termenii prevăzuți de legislația în vigoare din cauza disfuncționalităților majore în ceea ce privește interpretarea și aplicarea reglementărilor legale de diferite nivele.
- Accesul la resurse financiare, concretizat prin: condiții neavantajoase pentru acordarea creditelor bancare, dobânzi sporite la acestea sau chiar neacceptarea acordării de credite de către bănci, din cauza costului ridicat al valorii investițiilor imobiliare, termenului de recuperare și riscului.
- Lipsa planurilor urbanistice generale și a documentației de amenajare a teritoriului în majoritatea localităților, creează incertitudini și pericole unui climat de nesiguranță investițională.

O problemă esențială în sectorul dat o constituie lipsa terenurilor pregătite pentru construcții, care să fie racordate la rețelele de utilități. De regulă pe terenuri sunt diferite construcții, comunicații și alte elemente, care necesită a fi înlăturate, care generează costuri suplimentare și perioade mai lungi pentru construcție.

Odată cu intrarea în vigoare a Codului Urbanismului și Construcțiilor anumite *bariere administrative* identificate pe piața primară a spațiilor locative urmează să fie înlăturate prin: 1) introducerea unor reguli mai clare și prin cuprinderea unitară a reglementărilor din domeniul construcțiilor într-un singur act normativ; 2) simplificarea procedurii de obținere a autorizației de construcție și reducerea

pachetului de acte necesar pentru obținerea acesteia; 3) introducerea unui sistem de documente normative în construcții adaptat la cerințele UE, în vederea eliminării disfuncționalităților în proiectarea și executarea construcțiilor; 4) asigurarea optimizării procedurilor de autorizare și recepție a lucrărilor de construcție prin combinarea documentației de finalizare a lucrărilor de construcție într-o singură procedură.

➤ **Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora**

La prima etapă eforturile au fost orientate spre identificarea drepturilor exclusive ale întreprinderilor cu capital public. Pentru aceasta au fost expediate solicitări în adresa a 570 de întreprinderi de stat și municipale. Prin analiza informațiilor acumulate, s-a constatat că din numărul de 116 întreprinderi de stat care au răspuns solicitărilor Consiliului Concurenței: 33 sunt investite cu drepturi exclusive, 15 activează în regim de drepturi exclusive și pe piețele deschise concurenței, iar 68 de întreprinderi activează doar pe piețele deschise concurenței.

De asemenea, din cele 341 de întreprinderi municipale: 227 dispun de drepturi exclusive, 36 sunt investite cu drepturi exclusive și activează pe piețele deschise concurenței, 73 activează doar pe piețele deschise concurenței și 5 întreprinderi sunt supuse procedurii de lichidare.

Întreprinderile care dispun de drepturi exclusive au generat o cifră de afaceri, în anul 2016 de 9,22 mlrd. lei sau 6,83% din PIB-ul țării.

În continuare urmează a fi identificate și alte întreprinderi de stat și municipale ce nu au fost reflectate în cifrele menționate. Principala problemă apărută la activitatea dată a fost tergiversarea prezentării informației solicitate de către întreprinderile respective.

Totodată, în vederea evaluării drepturilor exclusive, Consiliul Concurenței a elaborat Ghidul pentru evaluarea și optimizarea drepturilor exclusive prin prisma Programului național.

În scopul ajustării cadrului normativ la prevederile Legii concurenței și în scopul asigurării realizării acțiunilor indicate la pct. 2.1 și pct. 2.3 Sec. E Cap. IV din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890 din 20.07.2016, care constă în reexaminarea conținutului Hotărârii Guvernului nr. 582 din 17.08.1995 „Cu privire la reglementarea monopolurilor” și elaborarea și promovarea modificărilor la actele normative referitor la drepturile exclusive ale întreprinderilor cu capital de stat și/sau capital majoritar de stat, Hotărârea Guvernului nr. 582/1995 a fost abrogată. Aceasta deoarece Hotărârea Guvernului nr. 582/1995 operează cu un șir de noțiuni de importanță principală care nu se regăsesc în actul primar-lege (spre exemplu: „monopol de stat”, „monopol natural” „preț monopolist jos (dumping)”, „preț monopolist ridicat” etc.), efectele juridice ale cărora nu sunt reglementate.

Abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 582/1995 este doar o primă etapă în vederea optimizării sistemului de drepturi exclusive, în continuare urmând a fi întreprinse și alte acțiuni pentru aducerea în concordanță a reglementărilor cu privire la drepturile exclusive cu prevederile legislației din domeniul concurenței,

în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, realizării acțiunilor indicate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național. În acest context, se impune necesitatea instituirii de către Guvern a unor reglementări clare cu privire la drepturile exclusive (printr-un act normativ), care ar include următoarele aspecte principale: procedura și justificarea instituirii dreptului exclusiv; mecanismul de operare și monitorizare.

Capitolul IV. Investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale

Activitatea Consiliului Concurenței vizează menținerea și dezvoltarea unui mediu concurențial loial - factor generator de creștere a eficienței economice, cu beneficii directe asupra consumatorilor. În acest scop, Consiliul Concurenței realizează investigarea, constatarea și sancționarea încălcărilor legislației concurențiale.

În anul 2017 valoarea totală a sancțiunilor impuse de Plenul Consiliul Concurenței a alcătuit 12,5 mln. lei. Amenzile încasate la bugetul de stat pentru încălcările legislației concurențiale au constituit 8,3 mln. lei. Legea concurenței prevede sancțiuni pentru încălcări ale normelor de procedură ale legislației concurențiale. Astfel, pe parcursul anului 2017, pentru încălcarea normelor procedurale au fost impuse întreprinderilor sancțiuni în cuantum total de 3 610 mii lei. Întreprinderile au fost sancționate ca urmare a stabilirii încălcării Legii concurenței preponderent prin refuzul supunerii inspecției și într-un caz pentru nefurnizarea informațiilor în termenii stabiliți de către Consiliul Concurenței

În anul 2017, s-au aflat în derulare 70 de cazuri de încălcare a legislației concurențiale și au fost inițiate 36 de investigații.

Cel mai mare număr de inițieri au fost legate de acordurile anticoncurențiale și concentrările economice nenotificate – câte 9, urmate de abuzul de poziție dominantă și acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice – câte 8.

Au fost finalizate 27 de investigații, din care: 8 cazuri de acorduri anticoncurențiale, 3 cazuri de abuz de poziție dominantă, 6 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, 5 cazuri privind acțiuni de concurență neloială și 5 cazuri de concentrări economice nenotificate. Totodată, au fost adoptate 2 decizii de acceptare a angajamentelor asumate de întreprinderi.

Tabelul nr.2

Investigații inițiate, în derulare și finalizate în 2017

Nr.	Tipul încălcărilor	Dispoziții de inițiere a investigațiilor	Decizii adoptate	Decizii de acceptare angajamente	Cazuri în investigare
1	Acorduri anticoncurențiale	9	6	2	16
2	Abuz de poziție dominantă	8	3		15
3	Concurență neloială	2	5		7
4	Acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice	8	6		20
5	Concentrări economice nenotificate	9	5		12
	Total	36	25	2	70

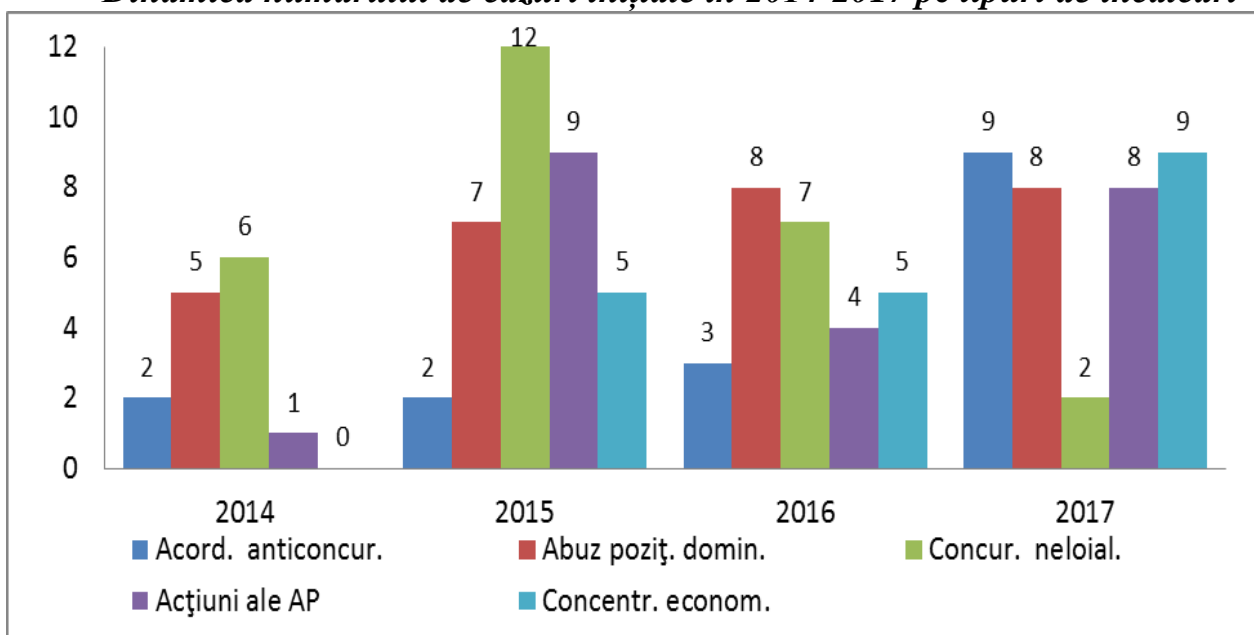
Este de remarcat că în perioada 2014-2017 (vezi figura nr.2), dinamica numărului cazurilor inițiate a avut o tendință de creștere, de 2,6 ori: de la 14 cazuri în 2014 la 36 în 2017. Aceasta s-a datorat în mare parte creșterii numărului inițierii investigațiilor din oficiu.

În structura numărului de investigații inițiate, pe tipuri de încălcări, o evoluție în creștere au înregistrat-o majoritatea tipurilor de investigații, legate în special de: concentrările economice nenotificate (de la 0 în 2014 la 9 în 2017), acțiunile autorităților publice de restrângere a concurenței (de la 1 în 2014 la 8 în 2017), acordurile anticoncurențiale (de la 2 în 2014 la 9 în 2017), abuzul de poziție dominantă (de la 5 în 2014 la 8 în 2017).

O evoluție pozitivă a avut-o și dinamica numărului de cazuri finalizate: de la 17 cazuri în 2014 la 27 în 2017, fiind atestată o creștere de 1,6 ori. Totodată s-a redus durata de efectuare a investigațiilor (examinarea investigațiilor legate de acorduri anticoncurențiale: de la 39 luni în 2014 la 10 luni în 2017, din domeniul concurenței nelocale: de la 1 an și 10 luni în 2014 la 9 luni în 2017).

Figura nr.2

Dinamica numărului de cazuri inițiate în 2014-2017 pe tipuri de încălcări

Totodată în anul 2017, s-au aflat în derulare 85 de cazuri de încălcare a legislației cu privire la publicitate.

În continuare sunt prezentate cele mai relevante cazuri privind investigațiile finalizate în 2017.

4.1 Acordurile anticoncurențiale

Pe parcursul anului 2017, au fost investigate 16 cazuri de acorduri anticoncurențiale, în privința cărora Plenul Consiliului Concurenței a emis 8 decizii de finalizare a acestora, dintre care 6 decizii de constatare a încălcării legislației concurențiale de către întreprinderi cu aplicarea amenzilor și 2 decizii de acceptare a angajamentelor.

Finalizarea investigațiilor cu stabilirea amenzilor

- **Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Dominic” S.R.L. și „Comerț-Gaz” S.R.L. participante la licitația organizată și desfășurată de către Î.M. Regia „Autosalubritate”**

În rezultatul investigației s-a constatat, că întreprinderile „Dominic” S.R.L. și „Comerț-Gaz” S.R.L. au încheiat un acord anticoncurențial cu scopul de a participa cu oferte truate la procedura de achiziție organizată și desfășurată de către Î.M. Regia „Autosalubritate” din mun. Chișinău în vederea achiziționării produselor petroliere gaz propan-butan. Comportamentul anticoncurențial a constat în stabilirea prețului la gaz pentru participarea la licitație.

Plenul Consiliului Concurenței a sancționat comportamentul anticoncurențial al întreprinderilor „Dominic” S.R.L. și „Comerț-Gaz” S.R.L. cu o amendă în cuantum total de 3 570 mii lei.

- **Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile S.C. „Termoresurse” S.R.L., „Savtels” S.R.L., „Viconstrucția” S.A.**

În cadrul investigației s-a constatat că S.C. „Termoresurse” S.R.L., „Savtels” S.R.L., „Viconstrucția” S.A. au încheiat un acord anticoncurențial de tip cartel dur în scopul participării cu oferte truate la licitația organizată de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP”. Comportamentul anticoncurențial a constat în coordonarea prețurilor, schimbul de informații mijlocit fiind asigurat prin S.C. „Ivlevi” S.R.L., întreprindere neparticipantă la respectiva licitație.

S.C. „Termoresurse” S.R.L. și „Savtels” S.R.L., au recunoscut săvârșirea acțiunii anticoncurențiale, fapt pentru care a fost acordată reducere la amendă din nivelul de bază determinat. Plenul Consiliului Concurenței a sancționat comportamentul întreprinderilor implicate în acord cu o amendă în cuantum total de 873 mii lei.

- **Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile S.C. „Lumelectric” S.R.L., „Telnet&Co” S.R.L., S.C. „Vangrup-Lux” S.R.L., „Fortitudo” S.R.L. și „Tetlem” S.R.L.**

În rezultatul investigației s-a constatat, că întreprinderile S.C. „Lumelectric” S.R.L., „Telnet&Co” S.R.L. și S.C. „Vangrup-Lux” S.R.L. au încheiat un acord anticoncurențial, de tip cartel dur și au participat cu oferte truate la licitația organizată de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP” în vederea achiziționării lucrărilor de reparație a încăperii laboratorului de calibrare pentru Serviciul Hidrometeorologic de Stat, în scopul asigurării câștigului licitației a întreprinderii „Telnet&Co” S.R.L., pentru efectuarea ulterioară a lucrărilor de către „Fortitudo” S.R.L.

Totodată, în cadrul investigației s-a constatat participarea cu oferte truate a întreprinderilor „Fortitudo” S.R.L., „Telnet&Co” S.R.L. și „Tetlem” S.R.L. la licitația organizată către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP” în numele Serviciului Hidrometeorologic de Stat, în scopul achiziționării lucrărilor de proiectare și construcție a infrastructurii necesare pentru instalarea a 7 posturi hidrologice automatizate pe râul Nistru. Prin acțiunea de participare cu oferte

trucate la licitații întreprinderile menționate au împiedicat, restrâns și denaturat concurența.

Întreprinderile „Fortitudo” S.R.L., „Telnet&Co” S.R.L., „Tetlem” S.R.L., S.C. „Lumelectric” S.R.L, S.C. „Vangrup-Lux” S.R.L. au recunoscut săvârșirea acțiunii anticoncurențiale, fapt pentru care a fost acordată reducere la amendă din nivelul de bază determinat, în baza art. 89 al Legii concurenței. Plenul Consiliului Concurenței a sancționat întreprinderile cu o amendă în cuantum total de 391 mii lei.

➤ **Cazul de trucare a ofertelor de către „Nufăr-Cia” S.R.L. și „Set-Service” S.A.**

Investigația a fost inițiată în 2017 ca urmare a cererii de clemență depuse de către „Set-Service” S.A., în care a fost declarată acțiunea de încheiere a acordului anticoncurențial de participare cu oferte trucate la împărțirea loturilor în cadrul procedurii de achiziție a lucrărilor de reparație a utilajului tehnologic conform necesităților instituțiilor subordonate Direcției Educație, Tineret și Sport din sectorul Ciocana, mun. Chișinău. Întreprinderea „Set-Service” S.A. a depus intenționat oferta cu cel mai înalt nivel de preț pentru lotul nr. 2 cu scopul de a oferi câștigul lotului dat întreprinderii „Nufăr-Cia” S.R.L., iar „Nufăr-Cia” S.R.L. a prezentat intenționat oferta cu cel mai mare preț pentru lotul nr. 1 cu scopul oferirii posibilității adjudecării acestui lot „Set-Service” S.A., considerând că la concursul numit supra nu vor participa alți concurenți pe piață.

„Set-Service” S.A. a primit imunitate la amendă de tip A, care se acordă primului solicitant, ce furnizează autorității informații care permit inițierea investigațiilor, stabilirea încălcărilor Legii concurenței, cu respectarea condițiilor stabilite în Lege privind aplicarea politicii de clemență. Consiliul Concurenței încurajează, astfel, întreprinderile implicate în acorduri anticoncurențiale să contacteze autoritatea de concurență și să-și recunoască participarea la încălcare, furnizând totodată dovezi privind înțelegerea respectivă. Procedând astfel, întreprinderile care au încălcat legislația concurenței pot beneficia de reduceri substanțiale ale amenzilor sau chiar de imunitate totală, în funcție de momentul în care contactează autoritatea de concurență și de valoarea informațiilor furnizate în aplicarea politicii de clemență.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor Legii concurenței de către „Set-Service” S.A. și „Nufăr-Cia” S.R.L. prin încheierea unui acord anticoncurențial, a cărui obiect este denaturarea și împiedicarea concurenței prin participarea cu oferte trucate și împărțirea lucrărilor în cadrul procedurii de achiziție numite supra. „Set-Service” S.A. a fost exonerată de la aplicarea amenzii. Iar „Nufăr-Cia” S.R.L. i-a fost aplicată o amendă în mărime de 9 mii lei. Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost executată prin achitarea amenzii.

➤ **Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Litarcom” S.R.L., S.C., „Irinda Prim” S.R.L. și S.C. „Ecosem Grup” S.R.L.**

În cadrul investigației s-a constatat, că întreprinderile „Litarcom” S.R.L., S.C. „Ecosem Grup” S.R.L. și S.C. „Irinda Prim” S.R.L. au încheiat un acord anticoncurențial și au participat cu oferte trucate la procedura de achiziție a

lucrărilor de construcții și reparație a drumului public cu îmbrăcăminte rutieră din beton asfaltic L284.2 - drum de acces spre s. Doltu, r-nul Fălești, organizată de către Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”. Întreprinderile S.C. „Ecosem Grup” S.R.L. și S.C. „Irinda Prim” S.R.L. au participat cu „oferte de curtoazie” și au majorat artificial prețurile la lucrări în scopul favorizării câștigului de ofertă întreprinderii „Litarcom” S.R.L.

Participarea întreprinderii S.C. „Irinda Prim” S.R.L. în cadrul licitației a fost una formală și necesară întrunirii numărului de oferte pentru validarea licitației. În cadrul investigației S.C. „Irinda Prim” S.R.L. a recunoscut săvârșirea acțiunii anticoncurențiale, fapt pentru care a fost acordată reducere la amendă din nivelul de bază determinat, conform art. 89 din Legea concurenței.

Plenul Consiliului Concurenței a sancționat comportamentul anticoncurențial al întreprinderilor cu o amendă în cuantum total de 2 022 mii lei.

Acceptarea angajamentelor de către întreprinderi

Utilizarea angajamentelor este procedură excepțională, prin care întreprinderile își asumă obligația de a-și schimba comportamentul pe piață, astfel, eliminând îngrijorările care au condus la declanșarea investigației, iar Consiliul Concurenței încetează investigația, care poate rezulta în identificarea unei practici anticoncurențiale și în aplicarea unei amenzi.

Scopul finalizării unei investigații prin acceptarea unor angajamente este restabilirea rapidă a mediului concurențial. Consiliul Concurenței acceptă angajamentele în cazuri excepționale, începând cu anul 2015, din momentul intrării în vigoare a Regulamentului privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi (Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.01.2015). Formularea de angajamente este o inițiativă a întreprinderilor față de care s-a inițiat investigația. Astfel, Consiliul Concurenței acceptă angajamentele doar în situația în care inițiativa vine din partea întreprinderii supuse investigației și acestea reprezintă o măsură mai eficientă decât continuarea investigației și litigiile în instanța de judecată. Întreprinderile pot contacta Consiliul Concurenței pe durata procedurii de investigație până la adoptarea deciziei de către Plenul Consiliului Concurenței asupra cazului.

Procedura de acceptare și examinare a angajamentelor suspendă toate procedurile ce se impun ca urmare a inițierii investigației. Un alt aspect care trebuie remarcat este impactul și importanța acestui instrument. Astfel, în cazul în care întreprinderile îl vor pune în practică, aplicarea la angajamente și acceptarea acestora va conduce la restabilirea rapidă a mediului concurențial.

În continuare sunt redate 2 cazuri în care a fost acceptate angajamentele în anul 2017.

➤ Cazul privind semnele încheierii acordului anticoncurențial între lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii acestora

În anul 2015, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației cu privire la semnele încălcării legislației concurențiale de către lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii acestora.

Lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar „Moldretail Group” S.R.L., S.C. „IMC Market” S.R.L. („Business Global Parc” S.R.L.), Î.C.S. „Vistarcom” S.R.L., Î.M. „47 th Parallel” S.R.L., C.I.C. „Fidesco” S.R.L. au formulat angajamente, îndeplinirea cărora permite înlăturarea rapidă, completă, eficientă și durabilă a îngrijorărilor concurențiale exprimate de Consiliul Concurenței și restabilirea mediului concurențial pe piață. Acestea au propus și și-au asumat angajamentul de a respecta Codul de Bune Practici – un instrument modern de prevenire a practicilor anticoncurențiale, aplicat în premieră în Republica Moldova.

Codul de Bune Practici este un set de reguli cu privire la interacțiunea echitabilă între lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse și conțin dispoziții referitoare la modalitatea de aplicare a acestora.

Dispozițiile Codului de Bune Practici sunt obligatorii pentru lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizori ce se aplică produselor, inclusiv celor de marcă proprie. Asumarea angajamentului de a respecta Codul de Bune Practici corespunde cerințelor de fond și poate fi considerat suficient pentru a conduce la restabilirea mediului concurențial prin înlăturarea problemelor concurențiale.

Plenul Consiliului Concurenței, urmare a examinării raportului de investigație asupra cazului și a materialelor acumulate pe parcursul investigației, propunerilor de angajamente în cadrul cazului inițiat, a acceptat angajamentele propuse de către „Moldretail Group” S.R.L., S.C. „IMC Market” S.R.L. („Business Global Parc” S.R.L.), Î.C.S. „Vistarcom” S.R.L., Î.M. „47 th Parallel” S.R.L., C.I.C. „Fidesco” S.R.L.

➤ **Cazul Î.M. „Moldcell” S.A. și „Moldtelecom” S.A.**

În 2014 a fost inițiată din oficiu investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 ale Legii concurenței de către Î.M. „Moldcell” S.A. și „Moldtelecom” S.A. privind împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața comercializării cu ridicata a produselor și serviciilor preplătite de telefonie mobilă.

În sensul cazului investigat, au fost definite următoarele piețe relevante:

1. piața comercializării cu ridicata a produselor și serviciilor preplătite de telefonie mobilă pe teritoriul Republicii Moldova;
2. piața comercializării cu amănuntul a produselor și serviciilor preplătite de telefonie mobilă pe teritoriul Republicii Moldova.

În urma examinării contractelor încheiate între „Moldtelecom” S.A. și distribuitorii/agenții săi precum și între Î.M. „Moldcell” S.A. și distribuitorii/dealerii săi au fost identificate o serie de probleme concurențiale.

Ulterior, în adresa Consiliului Concurenței au parvenit cererile Î.M. „Moldcell” S.A. și „Moldtelecom” S.A. privind intenția de a iniția discuții de acceptare a angajamentelor. Plenul Consiliului Concurenței a decis că este oportună inițierea acestor discuții, fapt despre care a fost informat atât Î.M. „Moldcell” S.A. cât și „Moldtelecom” S.A. Ambele întreprinderi au prezentat angajamentele. Astfel, „Moldtelecom” S.A. și-a asumat obligația de a semna cu fiecare partener câte un act adițional, prin care contractele de distribuție actuale vor fi reziliate și resemnate

alte noi sau contracte de agent autorizat (în dependență de serviciile prestate de partener), și de a adopta o procedură de selecție a dealerilor direcți Moldtelecom, care ar cuprinde criteriile de selecție nediscriminatorii, transparente, clare, obiective și cuantificabile.

La fel, Î.M. „Moldcell” S.A. și-a asumat obligația de a modifica toate contractele valabile de distribuție exclusivă (inclusiv prevederile mandatului) a produselor și serviciilor Moldcell, semnarea unor acorduri adiționale la contractele respective, precum și încheierea pe viitor a unor contracte noi de agenție (pentru distribuția exclusivă a produselor/serviciilor Moldcell). Totodată, Î.M. „Moldcell” S.A. și-a asumat obligația de a substitui toate contractele valabile prin semnarea unor contracte noi ce vor exclude îngrijorările concurențiale identificate de Consiliul Concurenței legate de distribuția neexclusivă a produselor Moldcell. În aceeași ordine de idei, Î.M. „Moldcell” S.A. și-a asumat obligația de a adopta o politică de distribuție și selecție a Agenților (exclusivi) și Partenerilor (neexclusivi) pentru distribuția produselor/serviciilor/cartelelor de reîncărcare Moldcell care va cuprinde dispoziții cu privire la politica de distribuție Moldcell, modul de selectare a Agenților/Partenerilor viitori, identificarea, preselecția, modul de selecție.

Plenul Consiliului Concurenței a acceptat angajamentele propuse de către „Moldtelecom” S.A. și Î.M. „Moldcell” S.A. și a decis încetarea examinării cazului. Monitorizarea angajamentelor asumate de către „Moldtelecom” S.A. și dealerii săi, precum și de Î.M. „Moldcell” S.A. și distribuitorii/dealerii săi urmează să fie realizată timp de 3 ani, astfel Consiliul Concurenței va solicita anual informația necesară pentru monitorizarea angajamentelor în perioada 2018-2020. De asemenea, orice modificare de contract de către „Moldtelecom” S.A. și dealerii săi, precum și de Î.M. „Moldcell” S.A. și distribuitorii/dealerii săi va fi realizată cu acordul prealabil al Consiliului Concurenței.

În acest context, Consiliul Concurenței a acceptat angajamentele similare asumate de către Orange Moldova S.A. în anul 2015.

4.2 Abuzul de poziție dominantă

Pe parcursul anului 2017, au fost investigate 15 cazuri de abuz de poziție dominantă. Plenul Consiliului Concurenței a adoptat 3 decizii, dintre care într-un caz s-a stabilit lipsa încălcării. Totodată au fost inițiate 8 cazuri referitor la semnele încălcării legislației concurențiale. Din cele 8 investigații privind posibile încălcări ale legislației de concurență inițiate în anul 2017, 4 au fost declanșate la plângere, celelalte 4 – din oficiu.

➤ Cazul „Ivaro” S.R.L. vs. „Apă – Canal Chișinău” S.A.

În cadrul investigației s-a examinat faptul că „Ivaro” S.R.L. (din mun. Chișinău) a fost impusă să achite taxe de preepurare, chiar dacă nu a beneficiat de acest serviciu, prestat de către „Apă-Canal Chișinău” S.A. „Ivaro” S.R.L. a fost deconectată de la rețea, pentru că a refuzat să plătească facturile respective. „Apă-Canal Chișinău” S.A. a cerut să achite tarif diferențiat pentru prestarea serviciilor de preepurare a apelor uzate, chiar dacă „Ivaro” S.R.L. achitase deja plata pentru costul serviciilor de evacuare a apei uzate.

Consiliul Concurenței a calificat acțiunea întreprinderii „Apă-Canal Chișinău” S.A. ca abuz de poziție dominantă, deoarece întreprinderea a acționat ilegal, întrucât, perceperea tarifelor era realizată pentru servicii de preepurare care nu au fost prestate. Preepurarea apelor uzate presupune epurarea apei uzate, alta decât apa menajeră uzată, înainte de deversare în rețeaua publică de canalizare, se realizează prin intermediul stației locale de preepurare. De asemenea, „Apă-Canal Chișinău” S.A. urma să aplice față de agentul economic prevederile Legii nr. 1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, întrucât contractul privind livrarea și recepționarea apelor uzate, nu prevedea indicii normativi (condițiile de deversare) și nu exista un contract de recepționare și epurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți.

Plenul Consiliului Concurenței a sancționat întreprinderea „Apă-Canal Chișinău” S.A. cu o amendă în valoare de 767 mii lei pentru impunerea ilegală a tarifului la serviciile de preepurare care nu au fost prestate în sistemul municipal de canalizare a apelor uzate.

➤ **Cazul „Bio-Test” S.R.L. vs. „Servicii Comunale Florești” S.A.**

În cadrul investigației s-a constatat că „Servicii Comunale Florești” S.A. deține poziție dominantă pe piața furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe teritoriul a 10 localități din r-nul Florești, acestea fiindu-i transferat printr-un contract - anexă a unui acord de proiect semnat de către BERD, dreptul exclusiv și obligația de a furniza serviciile publice de apă și de canalizare în cadrul pieței geografice relevante investigate.

Acțiunile investigate de către Consiliul Concurenței s-au referit la deconectarea de către „Servicii Comunale Florești” S.A. de la apă potabilă a laboratorului medical al întreprinderii „Bio-Test” S.R.L. urmare a refuzului de a schimba apometrul existent valabil. Consiliul Concurenței a constatat că nu au fost adoptate acte normative în care să fie prevăzute noi reglementări care ar impune „Servicii Comunale Florești” S.A. să schimbe tipul și diametrul contoarelor aflate în exploatare. Astfel, „Servicii Comunale Florești” S.A. a comis un abuz de poziție dominantă, prin deconectarea laboratorului întreprinderii „Bio-Test” S.R.L. de la sursa de apă potabilă în perioada 02.04.2013 – 25.06.2013 pentru singurul motiv că acesta a refuzat să schimbe contoarele de apă existente, care corespundeau cerințelor tehnice de instalare și actelor normative în vigoare cu contoare de apă noi, procurate în cadrul programului investițional BERD, fiind încălcate prevederile art. 11 din Legea concurenței.

Întreprinderii „Servicii Comunale Florești” S.A. i-a fost stabilită o amendă pentru încălcarea menționată în mărime în valoare de 72 mii lei.

4.3 Concurența neloială și publicitatea ilegală

În perioada de raportare au fost investigate 7 cazuri de concurență neloială, 5 cazuri au fost finalizate, dintre care în 3 cazuri s-a stabilit lipsa încălcării, iar în celelalte 2 cazuri au fost adoptate decizii de constatare a încălcării legislației concurențiale de către întreprinderi cu aplicarea amenzilor.

➤ **Cazul „Com V&V” S.R.L. vs. „Barrisol” S.R.L.**

Investigația a fost inițiată referitor la acțiunile presupuse a fi ilegale ale întreprinderii „Barrisol” S.R.L., manifestată prin inducerea în eroare a consumatorului prin utilizarea nejustificată pe ambalajul produsului sare de baie a sintagmei „Made under license Magic Spa LTD”.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței, a constatat încălcarea prevederilor art. 18 din Legea concurenței, a aplicat întreprinderii „Barrisol” S.R.L. amendă în mărime de 12 mii lei și a prescriș să înlăture de pe eticheta ambalajului produsului „sare de baie” sub marca comercială „Magic Spa” sintagmele „Made under license Magic Spa LTD” și „Sistemul de control al calității este testat de SGS”.

➤ **Cazul „Sevex-Prim” S.R.L. vs. „Buelo” S.R.L.**

Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației referitor la acțiunile presupuse a fi ilegale ale întreprinderii „Buelo” S.R.L., manifestate prin faptul folosirii ilegale parțiale a mărcii comerciale a „Sevex-Prim” S.R.L., copierii ambalajului și plasării pe piață a produselor bastonașe din porumb, de natură să creeze o confuzie cu produsele reclamantului.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art. 19 alin. (1) lit. a) și lit. b) al Legii concurenței de către întreprinderea „Buelo” S.R.L. și a aplicat amendă în mărime de 77 mii lei.

➤ **Cazurile investigate cu privire la încălcarea legislației de publicitate**

Pe parcursul anului 2017 Consiliul Concurenței a examinat 85 cazuri de încălcare a legislației cu privire la publicitate.

Totodată, a fost constatată încălcarea regulilor de activitate în domeniul publicității băuturilor alcoolice, fiind întocmite 43 de procese-verbale cu privire la contravenție, adică cu 34 cazuri mai multe decât în anul precedent. Spre deosebire de anul 2016, în perioada raportată s-au constatat mai multe cazuri de publicitate sexistă.

Celelalte contravenții din domeniul publicității au vizat: servicii de cazare, jocuri de noroc, informații neautentice despre diferite servicii. Ca urmare a constatării încălcărilor, au fost întocmite procese - verbale cu privire la contravenție.

Valoarea amenzilor aplicate de instanța de judecată pentru cazurile contravenționale examinate în anul 2017 a constituit suma de 419 mii lei.

4.4 Limitarea concurenței de către autoritățile publice

Au fost investigate 20 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, dintre care 3 au fost finalizate cu emiterea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței de constatare a încălcării legislației concurențiale, iar alte 3 investigații, au fost finalizate cu adoptarea deciziilor de încetare a investigației în legătură cu faptul că nu au fost întrunite cumulativ toate elementele componenței de încălcare prevăzute la art. 12 din Legea concurenței care ar justifica aplicarea unor măsuri corective.

➤ **„Sudzucker-Moldova” S.A. vs. Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”**

Inițierea investigației s-a realizat în contextul acțiunilor anticoncurențiale ale Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” (predecesorul Agenției Servicii Publice), manifestate prin acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor (în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de lege) la înregistrarea ca denumire de firmă Î.C.S. „Moldova Zahăr” S.R.L. Plenul Consiliului Concurenței a constatat că denumirea întreprinderii „Moldova Zahăr” S.R.L. creează impresie în rândurile consumatorilor că zahărul comercializat este integral din Republica Moldova. În același timp, „Moldova Zahăr” S.R.L. comercializa și zahăr de import, creând confuzie în rândul consumatorului, facilitând astfel neîntemiat vânzările de zahăr ale întreprinderii respective. Astfel, prin înregistrarea denumirii „Moldova Zahăr”, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” a acordat condiții privilegiate pentru activitatea întreprinderii date, în situația când aceste condiții nu au fost prevăzute de lege.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a stabilit că, Camera Înregistrării de Stat a realizat o acțiune de limitare a concurenței, prevăzută la art. 12 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței, fiind prescrisă încetarea încălcării constatate în termen de 60 de zile lucrătoare prin modificarea denumirii întreprinderii „Moldova Zahăr” S.R.L.

➤ **Încălcarea art. 12 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței de către Ministerul Finanțelor**

„Loteria Națională a Moldovei” S.A., creată prin Hotărârea Guvernului nr. 371 din 24.05.2011 a fost învestită cu dreptul de a desfășura activitate în domeniul jocurilor de noroc, care potrivit art. 29 alin. (9) din Legea cu privire la jocurile de noroc nr. 285-XIV din 18.02.1999, constituie monopolul statului.

În cadrul investigației s-a constatat că Ministerul Finanțelor a acordat privilegii neprevăzute de lege companiei canadiene „Amaya Gaming Group” Inc. la încheierea contractului de parteneriat public-privat, în scopul desfășurării activității în domeniul jocurilor de noroc prin intermediul S.A. „Loteria Națională a Moldovei”. Aceasta constituie încălcare a prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței.

➤ **Încălcarea Legii concurenței de către IMSP Spitalului Clinic Republican, IMSP Spitalului Clinic Municipal și IMSP Spitalului Raional Hîncești**

Plenul Consiliului Concurenței a prescris IMSP Spitalului Clinic Republican, IMSP Spitalului Clinic Municipal și IMSP Spitalului Raional Hîncești excluderea cerinței nejustificate privind deținerea Certificatului European (CE) de la producător, pentru participarea/calificarea la licitațiile de achiziționare a dezinfectanților chirurgicali pentru mâini, ce a fost calificată drept încălcare a Legii concurenței de către instituțiile medico-sanitare nominalizate. Ca urmare, instituțiile menționate s-au conformat, informând Consiliului Concurenței despre excluderea din toate documentele de licitație a cerinței nejustificate privind deținerea Certificatului European (CE) pentru producătorii autohtoni.

4.5 Concentrări economice nenotificate

În vederea identificării operațiunilor de concentrare economică nenotificate în perioada de raportare au fost examinate 2 448 de tranzacții, obiectul cărora a constituit achiziționarea părților sociale sau a acțiunilor pe piața primară sau secundară, în urma cărora s-a produs preluarea controlului direct sau indirect asupra unor întreprinderi.

În consecință, în anul 2017 au fost investigate 12 cazuri de concentrări economice nenotificate, pe marginea cărora au fost emise 5 decizii de autorizare și sancționare. Suma amenzilor aplicate pentru încălcarea art.20 alin.(1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței în anul 2017 a constituit 120 mii lei. Celelalte 7 investigații urmează a fi finalizate în anul 2018.

➤ **Nenotificarea concentrării economice dintre „Tehno Exclusiv” S.R.L. și „BTS PRO” S.R.L.**

Operațiunea de concentrare economică s-a realizat prin preluarea a 100% din capitalul social al „BTS PRO” S.R.L. de către asociatul unic al „Tehno Exclusiv” S.R.L. În cadrul investigației concentrarea economică realizată dintre „Tehno Exclusiv” S.R.L. și „BTS PRO” S.R.L. a fost notificată. Au fost examinate 5 piețe relevante, în care activează aceste întreprinderi, legate de comercializarea cu amănuntul: a echipamentului pentru telecomunicații; a tehnicii de calcul; a software-lui; precum și comercializarea cu ridicata a tehnicii de calcul și a software-lui. Operațiunea de concentrare economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial având în vedere 1) cotele mici deținute pe piețele relevante și 2) modul de integrare a întreprinderilor implicate în operațiunea de concentrare economică (prin care „Tehno Exclusiv” S.R.L. și-a diversificat genul de activitate intrând pe piețe noi), care nu ridicau obstacole semnificative în calea concurenței efective de pe piață și nu ducea la crearea sau consolidarea unei poziții dominante.

Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea comisă prin punerea în aplicare a concentrării economice, înainte de a obține autorizația necesară din partea autorității de concurență și a sancționat întreprinderile „Tehno Exclusiv” S.R.L. cu 12 mii lei și „BTS PRO” S.R.L. cu 48 mii lei.

➤ **Nenotificarea concentrării economice realizate dintre „Moldclassica International” S.R.L. și „Asigromex” S.R.L.**

Operațiunea de concentrare economică s-a realizat prin achiziționare a 98% din părțile sociale ale întreprinderii „Moldclassica International” S.R.L. de către administratorul și asociatul unic al întreprinderii „Asigromex” S.R.L.

În cadrul investigației, s-a stabilit că, concentrarea economică dintre întreprinderile „Asigromex” S.R.L. și „Moldclassica International” S.R.L. a avut loc cu încălcarea art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, manifestată prin nenotificarea concentrării economice înainte de punerea în aplicare a acesteia. Concentrarea economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial. Amenda aplicată întreprinderii „Moldclassica International” S.R.L. a constituit 20 mii lei.

➤ **Notificarea concentrării economice realizate dintre Î.C.S. „Air Clasica” S.R.L. și „Air Handling” S.R.L.**

Operațiunea de concentrare economică a constat în preluarea controlului de către Î.C.S. „Air Clasica” S.R.L. asupra „Air Handling” S.R.L. În cadrul investigației, operațiunea a fost notificată Consiliului Concurenței. Ca urmare a investigației, s-a stabilit că, concentrarea economică dintre întreprinderile Î.C.S. „Air Clasica” S.R.L. și „Air Handling” S.R.L. a avut loc cu încălcarea art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

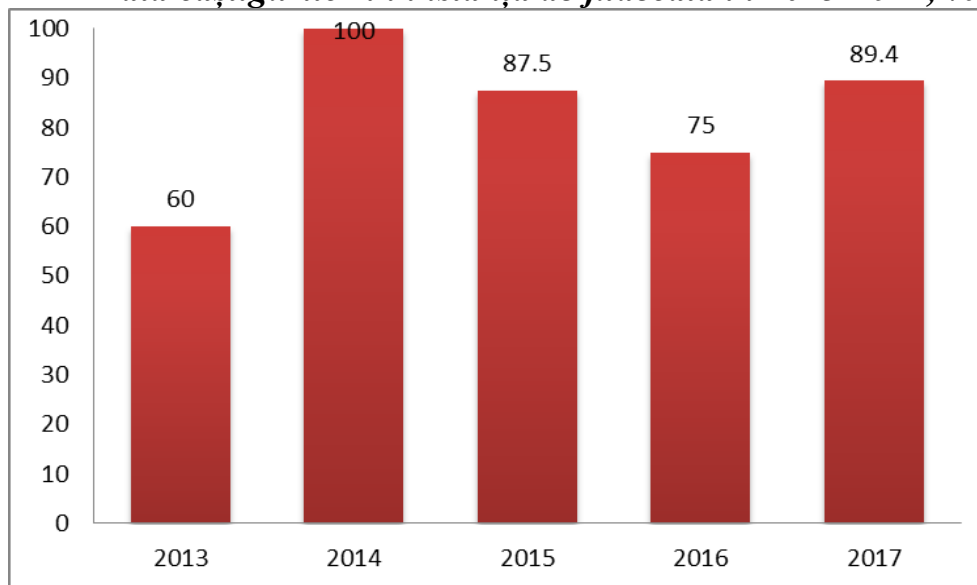
Concentrarea economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial. Amenda aplicată Î.C.S. „Air Clasica” S.R.L. a constituit 34 mii lei.

4.6 Practica judiciară

Pe parcursul anului 2017, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 212 ședințe de judecată în ordinea procedurii contenciosului administrativ. Totodată, în 2017, pe rolul instanțelor de judecată naționale s-au aflat în examinare 54 dosare în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât, intervenient accesoriu. În rezultatul examinării în procedură civilă a acțiunilor, intentate în temeiul Legii concurenței, au fost finalizate 19 cauze, dintre care, în 17 cazuri instanța de judecată a dat câștig de cauză Consiliului Concurenței, ceea ce denotă o rată a câștigurilor în instanța de judecată în mărime de 89,4 %. Valoarea amenzilor a fost de 23,54 mln. lei, cu 4 mln. lei mai mult decât bugetul executat al autorității.

Figura nr.3

Rata câștigurilor în instanța de judecată în 2013-2017, %

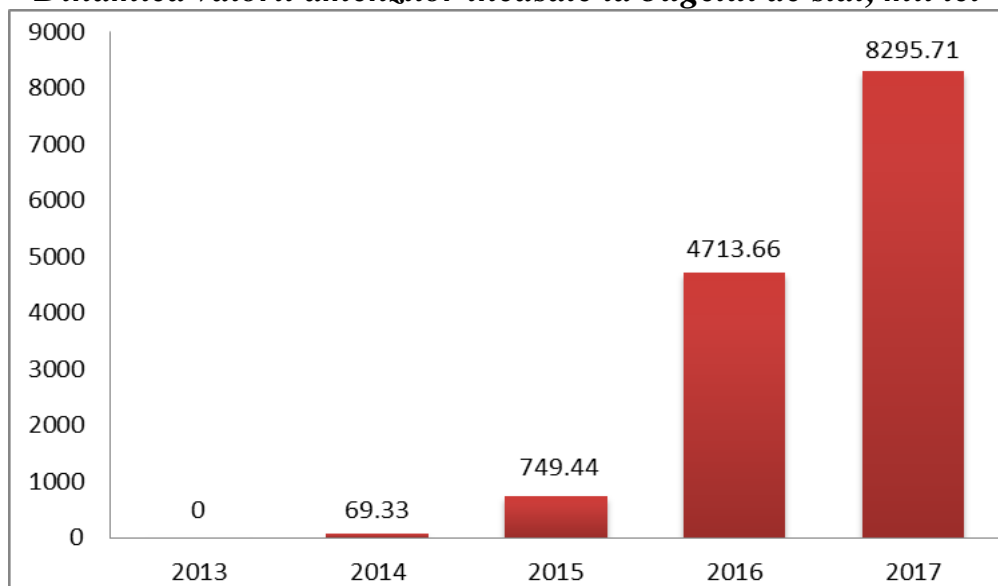
În perioada 2013-2017, rata de câștig în instanța de judecată a avut o tendință de creștere, de la 60% în 2013 la 89,4% în 2017. Aceasta s-a datorat creșterii calității investigațiilor realizate, prin îmbunătățirea procedurilor de investigare, consolidării cunoștințelor angajaților Consiliului Concurenței în baza cursurilor de instruire și vizitelor de studiu în afara țării, creșterii nivelului de implicare și a

responsabilității echipelor de investigare, implementării metodelor europene de asigurare a dreptului de apărare a părților.

Efortul depus în cadrul fiecărui dosar de investigație, conduce la aprobarea deciziilor argumentate, fundamentate pe multiple probe acumulate pe parcursul investigației, care în final se materializează în majoritatea cazurilor, cu menținerea deciziilor Plenului Consiliului Concurenței în instanțele de judecată.

Figura nr.4

Dinamica valorii amenzilor încasate la bugetul de stat, mii lei

De asemenea, în anul 2017, ca urmare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței au fost aplicate amenzi în mărime totală de 12 495 mii lei. În bugetul de stat fiind încasate amenzi în mărime totală de 8 296 mii lei. Este de remarcă că valoarea amenzilor încasate crește: în 2013 a fost zero, în 2014 a constituit 69 mii lei, în 2015 – 749 mii lei, în 2016 – 4 714 mii lei. Astfel, amenda încasată în 2017 a fost de 1,5 ori mai mare decât suma cumulată a amenzilor din anii 2013-2016.

Această evoluție s-a datorat modificării cadrului legal (prin intrarea în vigoare a Legii concurenței, care stipulează prevederi referitor la amenzile aplicate întreprinderilor pentru nerespectarea cadrului legal), finalizării examinării dosarelor de instanțele de judecată (unde în majoritatea cazurilor sunt susținute deciziile Plenului Consiliului Concurenței), creșterii culturii concurențiale în cadrul mediului de afaceri (începând cu 2016 tot mai multe întreprinderi achită amenzile benevol, fără să înainteze contestații în instanța de judecată).

În continuare sunt prezentate cazuri relevante din practica judiciară, ca urmare a participării Consiliului Concurenței în instanțele de judecată în anul 2017.

➤ **Cazul „Scavolin” S.R.L. către Consiliul Concurenței**

În anul 2015 Consiliul Concurenței a inițiat o investigație referitor la semnele încălcării legislației concurențiale de întreprinderea „Scavolin” S.R.L., în baza informației prezentate de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” cu referire la lista operațiunilor efectuate în perioada 01.07–31.12.2014, în baza căreia a fost

identificată operațiunea, prin care „Scavolin” S.R.L., fără a notifica Consiliul Concurenței, a preluat controlul asupra „Anesto-Tur” S.R.L., achiziționând 100% din capitalul social al acesteia.

În cadrul investigației s-a constatat că, în baza contractului de vânzare - cumpărare a cotelor părți în capitalul social din 29.12.2014 „Scavolin” S.R.L. a cumpărat 50% din capitalul social al întreprinderii „Anesto-Tur” S.R.L. Tot pe aceeași dată, în baza unui alt contract de vânzare-cumpărare a cotelor părți în capitalul social, „Scavolin” S.R.L. a cumpărat încă 50% din capitalul social al „Anesto-Tur” S.R.L.

Astfel, s-a constatat că, în baza contractelor de vânzare-cumpărare a cotelor părți în capitalul social din 29.12.2014 a avut loc o operațiune de concentrare economică ce viza părțile „Scavolin” S.R.L. și „Anesto-Tur” S.R.L.

Operațiunea de preluare a 100% din capitalul social al „Anesto-Tur” S.R.L. de către „Scavolin” S.R.L. constituia o concentrare economică ce corespundea criteriilor indicate în art. 22 alin. (1) din Legea concurenței și urma a fi notificată Consiliului Concurenței de către „Scavolin” S.R.L. până la punerea în aplicare a acesteia.

Operațiunea de concentrare economică a fost pusă în aplicare prin preluarea pachetului de control al „Anesto-Tur” S.R.L. de către „Scavolin” S.R.L. și prin schimbarea administratorului întreprinderii „Anesto-Tur” S.R.L.

Notificarea concentrării economice, conform art. 22 alin. (3) al Legii concurenței, trebuie să fie realizată de persoana sau întreprinderea care preia controlul. Astfel, întreprinderea „Scavolin” S.R.L., avea obligația de a notifica operațiunea de concentrare economică, Consiliului Concurenței, până la punerea în aplicare a acesteia, în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial.

Ca urmare a investigației efectuate de Consiliul Concurenței, a fost emisă Decizia Plenului Consiliului Concurenței din 23.07.2015 prin care s-a constatat încălcarea comisă de către întreprinderea „Scavolin” S.R.L., prevăzută la art. 22 alin. (1), al Legii concurenței, s-a declarat operațiunea de concentrare economică realizată prin preluarea a 100% din capitalul social al întreprinderii „Anesto-Tur” S.R.L. de către întreprinderea „Scavolin” S.R.L., incompatibilă cu mediul concurențial, întreprinderile „Scavolin” S.R.L. și „Anesto-Tur” S.R.L. au fost obligate timp de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării Deciziei în cauză, să dizolve concentrarea, astfel încât să se restabilească situația existentă anterior punerii în aplicare a concentrării economice. Totodată, s-a dispus aplicarea în privința „Scavolin” S.R.L. a unei amenzi în mărime de 21 078 mii lei.

Ulterior, „Scavolin” S.R.L. a informat Consiliul Concurenței printr-o scrisoare că, concentrarea economică dintre companiile „Scavolin” S.R.L. și „Anesto Tur” S.R.L. a fost dizolvată, fiind anexat în acest sens Extrasul de la Camera Înregistrării de Stat din 29.10.2015. Totodată, „Scavolin” S.R.L. a contestat în instanța de judecată Decizia Plenului Consiliului Concurenței, iar ca urmare a examinării acțiunii în instanță, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06.03.2017 acțiunea „Scavolin” S.R.L. a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, fiind menținută Decizia

Plenului Consiliului Concurenței. Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23.07.2015 a rămas irevocabilă.

➤ **Cazul Î.S. „Servicii Pază a MAI” către Consiliul Concurenței**

În anul 2015 Consiliul Concurenței a inițiat o investigație referitor la inacțiunea Ministerului Afacerilor Interne față de acțiunile Întreprinderii de Stat „Servicii Pază” privind utilizarea nelegitimă a girofarurilor, acțiuni ce prezentau semne de încălcare a art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței. În cadrul investigației s-a stabilit faptul că, Ministerul Afacerilor Interne a privilegiat Î.S. „Servicii Pază” față de alți agenți economici concurenți, care prestează servicii de pază, având în vedere că instalarea și folosirea luminilor giratorii de culoare albastră și roșie, cu semnale sonore speciale pe automobilele din dotarea Î.S. „Servicii Pază” nu are acoperire legală. Tolerarea de către Ministerul Afacerilor Interne a exploatarei automobilelor grupelor operative ale Î.S. „Servicii Pază a MAI”, dotate cu semnale luminoase și sonore speciale, fără acoperire legală, a creat condiții privilegiate Î.S. „Servicii Pază a MAI” față de agenții economici concurenți, care prestează servicii de pază pe piața relevantă, fapt care contravine Legii concurenței.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliului Concurenței a calificat inacțiunea Ministerului Afacerilor Interne cu privire la admiterea folosirii semnalelor luminoase, giratorii de culoare albastră și roșie, cu semnale sonore speciale pe automobilele din dotare de către Î.S. „Servicii Pază a MAI” ca încălcare a prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței.

Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a decis ca Ministerul Afacerilor Interne urmează să întreprindă măsuri în vederea înlăturării încălcărilor constatate iar Î.S. „Servicii Pază a MAI” să dezinstaleze în termen de 30 de zile de la recepționarea deciziei, de pe autovehiculele din dotare luminile giratorii de culoare albastră și roșie, cu semnale sonore speciale.

Î.S. „Servicii Pază a MAI” și Ministerul Afacerilor Interne au contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței în instanța de judecată, dosarele fiind conexe, pentru examinare într-o procedură unică.

Prin Hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 07.10.2016 au fost respinse cererile de chemare în judecată înaintate de Î.S. „Servicii Pază a MAI” și Ministerul Afacerilor Interne împotriva Consiliului Concurenței ca neîntemeiate, fiind menținută Decizia Plenului Consiliului Concurenței. Totodată, prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 20.06.2017 și Decizia Curții Supreme de Justiție din 08.11.2017 s-a menținut Hotărârea Judecătoriei Centru.

➤ **Cazul „R&P Bolgar Farm” S.R.L. către Consiliul Concurenței**

În contextul sesizării parvenite din partea Comisiei protecției sociale, sănătate și familie a Parlamentului, în vederea examinării, prin prisma pozițiilor dominante pe piața farmaceutică a unor agenți economici, a situației privind neonorarea de către unii agenți economici a obligațiilor contractuale care reieșeau din contractele de livrare a medicamentelor și consumabililor, Plenul Consiliului Concurenței a inițiat investigația cu privire la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (2) lit. f) din Legea concurenței de către întreprinderile care nu și-au onorat

obligățiunile contractuale de livrare a medicamentelor și a altor produse de uz medical față de instituțiile medico-sanitare publice în perioada ianuarie - februarie 2015.

În cadrul investigației s-a stabilit că, „R&P Bolgar Farm” S.R.L. a deținut în stocuri medicamentul necesar, dar nu l-a livrat IMSP Spitalul Raional Ialoveni conform comenzilor din februarie-martie 2015, iar prima livrare a avut loc abia la data de 09.04.2015.

Ținând cont de circumstanțele constatate, Plenul Consiliului Concurenței a decis de a constata încălcarea art. 11 alin. (2) lit. f) din Legea concurenței de către întreprinderea „R&P Bolgar Farm” S.R.L. manifestată prin refuzul neîntemeiat de a livra medicamentul, conform comenzilor IMSP Spitalul Raional Ialoveni și de a aplica acesteia o amendă în mărime de 136 mii lei.

„R&P Bolgar Farm” S.R.L. a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței din 21.04.2016 în instanța de judecată. Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 10.02.2017 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de „R&P Bolgar Farm” S.R.L. privind anularea pct. 6) și 12) din Decizia Plenului Consiliului. Consiliul Concurenței a depus recurs împotriva Hotărârii Curții de Apel Chișinău, iar prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 16.08.2017 Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 10.02.2017 a fost casată și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de „R&P Bolgar Farm” S.R.L. privind anularea pct. 6) și 12) din Decizia Plenului Consiliului Concurenței ca fiind neîntemeiată, fiind menținută Decizia respectivă.

➤ **„Supraten” S.A. către Consiliul Concurenței**

În cadrul investigației s-au examinat acțiunile întreprinderii „Supraten” S.A., manifestate prin copierea ambalajului produsului întreprinderii „Saint-Gobain Byggprodukter” AB, Suedia, și plasarea produsului respectiv pe piață. Astfel, s-a stabilit că, copierea ilegală a ambalajului produsului de amestec uscat WEBER.VETONIT, pentru produsele FINITO SV+, EUROFIN SV+ și plasarea acestora pe piață de către „Supraten” S.A. este de natură să creeze o confuzie cu întreprinderea „Saint-Gobain Byggprodukter AB”, Suedia, cu produsele și activitatea economică a acesteia și poate atinge intereselor legitime ale acesteia.

Ținând cont de circumstanțele constatate, Plenul Consiliului Concurenței prin Decizia din 21.07.2016 a constatat încălcarea art. 19 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței de către întreprinderea „Supraten” S.A., manifestată prin copierea ilegală a ambalajului produsului WEBER VETONIT, care aparține întreprinderii „Saint-Gobain Byggprodukter AB”, Suedia, pentru produsele FINITO SV+, EUROFIN SV+ și plasarea acestora pe piață.

„Supraten” S.A. a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței în instanța de judecată. Ca urmare, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05.07.2017 și Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 20.12.2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de „Supraten” S.A., fiind menținută Decizia Plenului Consiliului Concurenței.

➤ **„Oztor” S.R.L. către Consiliul Concurenței**

În anul 2016 Consiliul Concurenței a dispus efectuarea inspecției la sediul „Oztor” S.R.L. în cadrul investigației privind semnele încălcării prevederilor Legii concurenței de către mai multe întreprinderi participante la licitațiile organizate în anii 2012-2013 de Instituția Publică „EMP Management Durabil POP”.

Întreprinderea „Oztor” S.R.L. a refuzat să se supună inspecției desfășurate de angajații Consiliului Concurenței, prin împiedicarea accesului în încăperile întreprinderii, la documentele și informațiile aflate în raport cu obiectul și scopul investigației. Astfel, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat încălcarea prevăzută la art. 68 alin. (1) lit. d) al Legii concurenței de către „Oztor” S.R.L. manifestată prin refuzul de a se supune inspecției desfășurate în conformitate cu art. 56 și 57 al Legii concurenței și s-a aplicat „Oztor” S.R.L. amendă în mărime de 39 mii lei.

„Oztor” S.R.L. a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței din 22 mai 2017 în instanța de judecată, iar ca urmare a examinării cauzei, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28.09.2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de „Oztor” S.R.L. către Consiliul Concurenței privind anularea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței ca fiind neîntemeiată. Ulterior, prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 13.12.2017 a fost menținută Hotărârea Curții de Apel Chișinău.

Capitolul V. Autorizarea, monitorizarea și raportarea ajutorului de stat

Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat.

Consiliul Concurenței în anul 2017 a elaborat și publicat în Monitorul Oficial Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2015. Acest raport a fost plasat pe pagina web a Consiliului Concurenței și prezentat în ședința Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului din 19.07.2017. Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a aprobat și expediat în adresa Parlamentului și Guvernului Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016.

Pe parcursul anului Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 20 de măsuri de sprijin.

Ca urmare a promovării culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat și deschiderii oficiilor teritoriale, s-a majorat numărul furnizorilor care au raportat ajutorul de stat și de minimis acordat în anul 2016.

În 2017 a continuat implementarea SIRASM de către furnizori, fiind depășit indicatorul planificat privind ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIRASM din totalul celor care au acordat ajutoare de stat în anul de gestiune.

Totodată a fost inițiată procedura de examinare a 3 cazuri de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat.

5.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

➤ Autorizarea măsurilor de sprijin pentru SIEG la nivel local

În anul 2017, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 11 măsuri de sprijin, care au fost acordate pentru prestarea serviciului de interes economic general și anume serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și salubritate.

Ajutoarele de stat autorizate în perioada de referință au fost ajutoare individuale. Beneficiarii acestor măsuri au fost în mare parte întreprinderi municipale din diferite localități ale țării: Î.M. „Regia Apă Canal Bălți”, Î.M. „Apă Canal Costești”, Î.M. „Apă Canal Telenești”, Î.M. „Cărpineni Servicii”, Î.M. „GCL Cantemir”, Î.M. „Salub-Sireți”, Î.M. „Ecoapeduct”, Î.M. „Servcom Corjeuți”, „Operator Regional Apă - Canal Hîncești” S.A., Î.M. „Indmetalcongaz”.

Măsurile de sprijin autorizate în anul 2017 au fost realizate, în funcție de forma de acordare, reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

În continuare sunt prezentate succint măsurile de sprijin autorizate de Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG:

- *Notificarea Primăriei or. Telenești*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Apă – Canal Telenești”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor materiale, proprietate a *Primăriei or. Telenești*, cu titlu gratuit. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG oferit întreprinderii a constituit 2 189 mii lei.

- *Notificarea parvenită de la Primăria mun. Bălți*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Regia Apă-Canal Bălți”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelelor de apeduct. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG oferit Î.M. „Regia Apă-Canal Bălți” a constituit 3 950 mii lei.
- *Notificarea Primăriei com. Cărpineni, r-nul Hîncești*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Cărpineni Servicii”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelelor de apeduct și fântânilor arteziene. Ajutorul de stat acordat a constituit 3 354 mii lei.
- *Notificarea parvenită de la Primăria or. Cantemir*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Gospodăria Comunal–Locativă Cantemir”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor materiale (autocamion pentru transportarea deșeurilor, containere, pubele din plastic) proprietate a Primăriei or. Cantemir cu titlu gratuit. Valoarea ajutorului de stat a constituit 894 mii lei.
- *Notificarea Primăriei s. Sireți, r-nul Strășeni*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind fiind Î.M. „Salub Sireți”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelei de apeduct și stațiilor de pompare. Valoarea ajutorului de stat acordat a constituit 9 206 mii lei.
- *Notificarea parvenită de la Primăria com. Mingir, r-nul Hîncești*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Ecoapeduct”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelei de apeduct și canalizare, a stației de pompare și a stației de epurare. Valoarea ajutorului de stat a constituit 11 700 mii lei.
- *Notificările Primăriei or. Costești, r-nul Rîșcani*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Apă - Canal Costești”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a mijloacelor fixe și bunurilor materiale proprietate a Primăriei or. Costești, r-nul Rîșcani cu titlu gratuit. Ajutorul de stat acordat pentru prestarea SIEG a constituit 10 695 mii lei.
- *Notificarea parvenită de la Primăria s. Corjeuți, r-nul Briceni*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Servcom Corjeuți”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelei de apeduct și fântânilor arteziene. Ajutorul de stat acordat a constituit 1 416 mii lei.
- *Notificarea Primăriei mun. Hîncești*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind „Operator Regional Apă - Canal Hîncești” S.A. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a rețelelor de apă potabilă și a sursei de apă Fîrlădeni (4 fântâni arteziene cu stație de pompare). Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general oferit a constituit 22 719 mii lei.
- *Notificarea parvenită de la Primăria comunei Bozieni, r-nul Hîncești*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.C. „Amen-ver” S.A. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor materiale,

proprietate a Primăriei comunei Bozieni, cu titlu gratuit. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG oferit a constituit 6 450 mii lei.

- *Notificarea parvenită de la Consiliul raional Sîngerei*, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M „Indmetalcongaz”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unor bunuri (traseul de aprovizionare cu apă potabilă centralizat, gravitațional din conducta Soroca-Bălți-Sîngerei). Valoarea ajutorului de stat a constituit 7 889 mii lei.

În situațiile menționate mai sus, delegarea gestiunii serviciului public de gospodărie comunală de către autoritățile publice locale a fost realizată printr-un act de atribuire, în concordanță cu punctele 11 și 12 din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30.08.2013.

Ajutorul de stat a fost acordat întreprinderilor, în vederea asigurării prestării serviciului de alimentare cu apă, canalizare și salubritate pentru locuitori, îmbunătățirii condițiilor de trai a populației, gestionării eficiente a deșeurilor, îmbunătățirii calității apelor, protecția mediului înconjurător, ridicării nivelului social și igienic al populației, fiind necesar, astfel, pentru a opera în condiții normale de continuitate și siguranță serviciul public.

În anii 2015-2017 în partea ce ține de ajutorul de stat pentru dezvoltare regională, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 27 măsuri de sprijin (decizii de autorizare), care au fost acordate pentru prestarea SIEG (serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și salubritate).

Tabelul nr. 3

Dinamica numărului deciziilor de autorizare a ajutorului de stat acordat pentru prestarea SIEG

Denumirea indicatorului	Anul		
	2015	2016	2017
Numărul deciziilor de autorizare a ajutorului de stat	8	7	12
Total	27		

➤ Autorizarea ajutorului de stat notificat de Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” și Autoritatea Aeronautică Civilă

Consiliul Concurenței a examinat notificarea parvenită de la Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” referitor la intenția acordării măsurii de sprijin Î.S. C.A. „Air Moldova” drept împrumut în valoare de 75 000 mii lei. Totodată, a fost examinată notificarea parvenită de la Autoritatea Aeronautică Civilă referitor la acordarea măsurii de sprijin Î.S. C.A. „Air Moldova” prin cesiunea creanțelor și eşalonarea datoriilor. Plenul Consiliului Concurenței a stipulat faptul că, cota deținută de beneficiar pe piață indică asupra existenței unei dependențe a sectorului transportului aerian de călători de această întreprindere, următorul operator aerian, cu o cotă de 10% din numărul total de pasageri, fiind orientat spre aeroporturile periferice, nu asigură același nivel de substituibilitate. Părăsirea pieței de către Î.S.

C.A. „Air Moldova” ar face dificil procesul de substituire a acestei companii aeriene de către concurenții existenți sau de către un nou participant pe piață, existând riscul perturbării situației pe piața transportului aerian.

Consiliul Concurenței a autorizat măsurile de ajutor de stat notificate de către Autoritatea Aeronautică Civilă și de către Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” pentru salvarea Î.S. C.A. „Air Moldova”, cu condiția elaborării de către Ministerul Economiei și Infrastructurii în comun cu Agenția Proprietății Publice, Autoritatea Aeronautică Civilă și Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, a unui plan de restructurare sau de lichidare a beneficiarului, care urmează a fi prezentat Consiliului Concurenței în termen de 6 luni din data adoptării deciziei de autorizare.

➤ **Scutirea Î.S. „Poșta Moldovei” de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2016**

Ca urmare a examinării s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal. Ajutorul de stat acordat Î.S. „Poșta Moldovei” este necesar în vederea oferirii serviciului poștal universal și nu va denatura în mod nejustificat mediul concurențial.

➤ **Autorizarea schemei de ajutor de stat notificată de Ministerul Finanțelor**

Ministerul Finanțelor a notificat ajutorul de stat, sub formă de schemă, planificat s-ă fie acordat în cadrul implementării Creditului de asistență oferit Guvernului Republicii Moldova de Guvernul Republicii Polone pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare, inclusiv infrastructura aferentă acestora și altele.

Beneficiarii măsurilor de sprijin sunt întreprinderi eligibile din Republica Moldova.

Obiectivul primar al schemei de ajutor de stat este dezvoltarea regională, acțiunea acesteia fiind extinsă pe întreg teritoriul țării. Totodată, obiectivul secundar al schemei de ajutor de stat este cel sectorial și anume, modernizarea sectorului agroindustrial și a altor sectoare ale economiei naționale. Măsurile de sprijin oferite, în cadrul schemei de ajutor de stat, au ca temei Creditul în baza unui Acord bilateral ratificat prin Legea nr. 134 din 11.07.2015 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone privind obținerea unui credit de asistență.

Consiliul Concurenței a autorizat schema de ajutor de stat, în condițiile actelor normative aferente implementării Creditului de asistență oferit Guvernului Republicii Moldova de Guvernul Republicii Polone pentru realizarea proiectelor în domeniul agriculturii, procesării produselor alimentare, inclusiv infrastructura aferentă acestora și altele.

➤ **Autorizarea schemei de ajutor de stat notificată de Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic**

Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a notificat ajutorul de stat, sub formă de schemă, acordat pentru dezvoltare și inovare.

Beneficiarii măsurilor de sprijin sunt întreprinderi și organizații din sfera științei și inovării eligibile din Republica Moldova, inclusiv întreprinderi mici și mijlocii.

Obiectivul primar a schemei de ajutor de stat este dezvoltarea și inovarea pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Totodată, obiectivele secundare ale schemei de ajutor de stat sunt protecția mediului înconjurător, dezvoltarea regională, întreprinderile mici și mijlocii. Consiliul Concurenței a autorizat schema de ajutor de stat pentru dezvoltare și inovare în condițiile actelor normative aferente finanțării publice a întreprinderilor și organizațiilor din sfera științei și inovării.

➤ **Autorizarea schemei de ajutor de stat notificată de Fondul de Eficiență Energetică**

Fondul pentru Eficiență Energetică a notificat măsurile de sprijin planificate de a fi acordate sub formă de schemă, pentru proiecte-pilot în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie propuse de Agenția pentru Eficiență Energetică. Beneficiarii măsurilor de sprijin menționate sunt persoane juridice selectate din Republica Moldova.

Obiectivul principal al măsurilor de sprijin este de a susține implementarea proiectelor-pilot în domeniul eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie propuse de Agenția pentru Eficiență Energetică.

Consiliul Concurenței a autorizat schema de ajutor de stat pentru protecția mediului prin remedierea sau prevenirea prejudiciilor aduse mediului fizic sau resurselor naturale, reducerea riscurilor unor asemenea prejudicii sau prin utilizarea mai eficientă a resurselor naturale, inclusiv măsurile de economisire a energiei și utilizare a surselor regenerabile de energie.

5.2 Evidența și raportarea ajutorului de stat

În conformitate cu art.21 alin.(3) din Legea cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței întocmește un raport anual privind ajutoarele acordate. Potrivit legislației cu privire la ajutorul de stat, furnizorii, până la data de 31.03.2017, urmau să prezinte informații Consiliului Concurenței referitor la ajutoarele de stat și ajutoarele de minimis acordate în 2016 și informația actualizată pentru 2014-2015.

În anul de raportare, 187 de furnizori au informat Consiliul Concurenței despre măsurile de sprijin acordate în perioada anilor 2014-2016. Informația a fost prezentată de către APC și instituțiile subordonate acestora, APL de nivelul I și II, persoane juridice. Comparativ cu anii precedenții s-a majorat numărul furnizorilor care au raportat măsurile de sprijin acordat: de la 106 în 2015 la 187 în 2017. În anul 2017 numărul furnizorilor care au raportat măsurile de sprijin s-a majorat cu circa 70% față de anul 2016 și cu circa 76% în raport cu anul 2015. Totodată, în 2017, s-a majorat de 2 ori față de anul 2016 numărul APL care au raportat măsurile de sprijin acordate. Această majorare a fost determinată, inclusiv de promovarea culturii concurențiale și deschiderea oficiilor teritoriale ale Consiliului Concurenței.

În vederea eficientizării raportării ajutoarelor de stat și de minimis a fost elaborată *Instrucțiunea cu privire la completarea formularului de raportare a*

ajutorului de stat și ajutorului de minimis (aprobată prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 07 din 28.02.2017). Instrucțiunea nominalizată a fost plasată pe *Portalul ajutoarelor de stat din Moldova*³. Pe baza informației prezentate de către furnizori a fost elaborat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016, care este al IV-a raport din domeniu, de la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

În conformitate cu art. 342 alin. (1) din Acordul de Asociere, de la 01.01.2016, Republica Moldova urmează să prezinte un raport la fiecare doi ani, urmând metodologia și modul de prezentare a analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat. Astfel, în conformitate cu experiența UE în partea ce ține de analiza ajutoarelor de stat, în continuare ajutorul de stat acordat în baza cadrului general este examinat separat de ajutorul de stat acordat pentru SIEG și ajutorul de minimis.

Pentru a realiza o imagine cât mai cuprinzătoare privind ajutoarele de stat raportate, valoarea ajutorului de stat prezentată în tabelul nr. 4 include ajutoarele de stat acordate întreprinderilor pentru prestarea SIEG și valoarea estimată a măsurilor de sprijin acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Tabelul nr. 4

Ajutorul de stat raportat, inclusiv ajutorul de stat acordat pentru prestarea SIEG

Nr.	Indicatori	2014*	2015*	2016	
				Raportat	Estimat (inclusiv valoarea măsurilor acordate ca facilități fiscale)
1.	Ajutor de stat exprimat în:				
1.1.	<i>mii lei</i>	4 484 932	5 924 485	2 670 798	5 609 030
1.2.	<i>mii euro**</i>	240 737	283 468	121 125	254 378
2.	Ponderea în PIB, %	4,00	4,83	1,99	4,17
3.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor**** - lei	1 261	1 667	752	1 579
4.	Ajutorul de stat pe cap de locuitor - euro	68	80	34	72

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2014=18.63, anul 2015= 20.90; anul 2016= 22.05)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

Valoarea estimată a ajutorului de stat pentru anul 2016 a fost calculată ținând cont de prevederile legislației UE în domeniu și informația prezentată pentru anii precedenți. Se precizează faptul că, pentru anul 2016 Ministerul Finanțelor și autoritățile administrative din subordinea acestuia (Serviciul Vamal și Serviciul

³ www.competition.md:

https://ajutordestat.competition.md/public/files/Instrucțiunea_cu_privire_la_completarea_formularului_de_raportare_a_ajutorului_de_stat_i_ajutorului_de_minimis.pdf

Fiscal de Stat) au prezentat informația incompletă referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Valoarea estimativă a ajutorului de stat pentru anul 2016 a fost de 5 609 030 mii lei, ceea ce a constituit 4,17 % din PIB.

În continuare este prezentată evoluția nivelului ajutorului de stat, în perioada 2014-2016, ținând cont de metodologia și modul de prezentare ale analizei anuale a UE privind ajutoarele de stat.

Tabelul nr. 5

Ajutorul de stat raportat în perioada 2014-2016

Nr.	Indicatorii	2014*	2015*	2016
1.	Ajutor de stat raportat (exceptând SIEG, valoarea estimată a ajutorului de stat) exprimat în:			
1.1.	<i>mii lei</i>	2 914 071	4 811 600	2 463 151
1.2.	<i>mii euro**</i>	156 418	230 220	111 708
2.	Ponderea în PIB, %	2,60	3,93	1,83
3.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor*** -lei	819	1 354	693
4.	Ajutorul de stat (exceptând SIEG) pe cap de locuitor –euro	44	65	31

*datele sunt actualizate în conformitate cu informația prezentată de furnizorii de ajutor de stat

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa BNM (lei/euro anul 2014=18.63, anul 2015= 20.90; anul 2016= 22.05)

*** numărul locuitorilor este în conformitate cu informația plasată pe pagina web a BNS

Valoarea ajutorului de stat raportat pentru anul 2016 s-a micșorat semnificativ față de anul 2015 (cu 2 348 449 mii lei). Totodată, valoarea ajutorului de stat s-a micșorat cu 15,47% în anul 2016 în raport cu anul 2014. Această micșorare s-a datorat în mare parte finalizării perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin raportate în anul precedent (inclusiv ajutorul de stat acordat în sectorul financiar), dar și prezentării informații incomplete privind ajutoarele de stat acordate în baza Codului fiscal și a cadrului normativ ce vine în aplicarea acestuia.

Potrivit modalității de acordare, cele mai multe măsuri au fost oferite în anul 2016 ca scheme de ajutor de stat (67,16% din total). Din punct de vedere valoric mai multe ajutoare de stat au fost acordate prin intermediul schemelor. În acest sens, merită să fie menționată experiența UE, unde de regulă ajutoarele de stat acordate prin intermediul schemelor sunt considerate mai puțin nocive pentru mediul concurențial.

Existența ajutorului de stat nu se apreciază după forma de acordare, dar de efectul economic al acestuia. Măsurile de sprijin au fost oferite în 2 moduri, prin: renunțarea la venituri și efectuarea cheltuielilor bugetare.

În anul 2016, valoarea ajutorului de stat raportat, acordat prin renunțarea la venituri bugetare a constituit 87,91% din valoarea totală a ajutorului de stat raportată. Ponderea semnificativă a ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare, înregistrată în anul 2016, s-a datorat în special valorii ridicate a ajutoarelor de stat raportate sub forma scutirilor, reducerilor, amânărilor sau eșalonărilor la plata impozitelor și taxelor generale de stat. Ponderea valorii

ajutorului de stat sub formă de scutiri, reduceri, amânări sau eşalonări la plata impozitelor și taxelor s-a majorat de la 96,14% din valoarea ajutorului de stat de natura renunțării la venituri bugetare raportat pentru anul 2014 până la 99,43% din valoarea totală a indicatorului nominalizat în anul 2016. Totodată, ponderea ajutorului de stat raportat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale s-a micșorat semnificativ de la 17,61% în anul 2015 până la 0,04% în anul 2016, ca urmare a finalizării perioadei de acordare a ajutorului de stat în sectorul financiar.

Valoarea ajutoarelor de stat raportate sub formă de cheltuieli bugetare a fost cu mult mai mică în raport cu cea de la renunțări la venituri bugetare. În anul de raportare, valoare indicatorului nominalizat a fost de 12,09% din valoarea totală a ajutorului de stat raportat, menținându-se tendința din anii anteriori. Valoarea ajutorului de stat raportat sub formă de cheltuieli bugetare s-a micșorat semnificativ în anul 2016 comparativ cu anii 2015 și 2014. Se remarcă faptul că valoarea indicatorului menționat în anul 2016 s-a micșorat cu 43,26% față de anul 2015 și cu 61,74% față de anul 2014. Această diminuare a fost influențată, inclusiv, de micșorarea în anul 2016 a ajutoarelor de stat acordate sub formă de subvenții și/sau subsidii.

În anul 2016 cele mai multe ajutoare de stat raportate au fost oferite pentru dezvoltare regională (84% din valoarea totală). Totodată din punct de vedere valoric, se remarcă micșorarea semnificativă a cuantumului ajutorului de stat acordat pe obiective sectoriale ca urmare a finalizării perioadei de acordare a ajutorului de stat pentru sectorul financiar. În acest sens, ajutoarele de stat orizontale și regionale, au de regulă, un impact ne semnificativ asupra mediului concurențial.

În anul 2016, valoarea ajutorului de minimis raportată a fost de 90 924 mii lei. Aceasta a constituit o creștere de 1,5 ori față de anul 2015 și cu 0,04% în raport cu anul 2014. Din valoarea totală a ajutorului de minimis raportat pentru anul 2016, cea mai mare pondere (97,31%) a constituit-o ajutorul de minimis acordat din sursele de stat. Cât privește ajutorul de minimis acordat din fondurile externe, acesta a constituit 2,69% din valoarea totală. În anul 2016 cea mai mare valoare a ajutorului de minimis a fost orientată pentru susținerea IMM și pentru prestarea SIEG.

Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea SIEG a constituit 207 646 mii lei în anul 2016, micșorându-se cu 81,34% față de anul 2015 și cu 86,78% în raport cu anul 2014. Această diminuare semnificativă a fost determinată, inclusiv de finalizarea perioadei de acordare a unor măsuri de sprijin și prezentarea informației incomplete referitor la măsurile de sprijin acordate sub formă de facilități fiscale. Totodată, a diminuat și ponderea ajutorului pentru SIEG în valoarea totală a ajutorului de stat raportat (inclusiv SIEG) de la 35,03% în anul 2014 până la 7,77% în anul 2016.

În perioada analizată, întreprinderile care au prestat SIEG au beneficiat de măsuri de sprijin acordate fie ca ajutoare individuale, fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat. Cea mai mare pondere din acestea (91,8% din numărul total) au fost acordate ca ajutoare individuale. Reducerile de preț la bunurile și

serviciile furnizate au avut cea mai mare pondere (46%) în valoarea ajutorului de stat acordat. Furnizorii de ajutor de stat au transmis întreprinderilor în gestiune cu titlul gratuit a bunurilor (apeduct, stație de epurare, etc.) întru prestarea SIEG.

5.3 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIRASM. Acesta a început a fi implementat de către furnizori la sfârșitul anului 2015, în vederea implementării sistemului fiind elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 378 din 27.05.2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat” și Hotărârea Guvernului nr.1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului Ajutoarelor de Stat.

Figura nr. 5

Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat”

În anul 2017 a fost acordat acces la 252 de furnizori de ajutor de stat astfel încât 809 furnizori de ajutor de stat sunt conectați, dintre care APC - 37 (100% din potențialii furnizori), APL - 760, alți furnizori (diferite persoane juridice) - 12.

Tabelul nr. 6

Utilizarea SIRASM în 2015-2017

Nr.	Indicatori	2015*	2016	2017	
1.	Nr. furnizorilor care au recepționat date de acces în SIRASM	20	107	252	
2.	Ponderea furnizorilor ce utilizează SIRASM din totalul celor care au acordat ajutoare de stat în anul de gestiune	Notificări	13%	88%	84%
		Raportări	1%	58%	88%

*Perioada anului 2015 cuprinde lunile noiembrie-decembrie 2015

În vederea promovării culturii concurențiale, inclusiv în partea ce ține de implementarea sistemului, pe parcursul anului 2017 reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat peste 1 500 consultații la telefon și au organizat circa 90 de întreveneri consultative și ședințe cu furnizorii ajutorului de stat.

În procesul de examinare a notificărilor și formularelor de raportare atât Consiliul Concurenței, cât și furnizorii de ajutor de stat au comunicat prin intermediul sistemului, astfel costurile de corespondență prin utilizarea opțiunii de mesagerie și timpul de transmitere a documentelor fiind reduse.

Implementarea eficientă a SIRASM în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat de către furnizorii de ajutor de stat, va contribui și în continuare la:

- Asigurarea cu date de acces a furnizorilor ajutoarelor de stat și oferirea în regim permanent a suportului informațional în vederea utilizării SIRASM în mod eficient.
- Promovarea utilizării SIRASM de către furnizorii ajutoarelor de stat, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât să fie eficientizat procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat, actualizarea în timp util a informației din Registrul ajutoarelor de stat.

Se menține tendința creșterii numărului de autorități publice care utilizează SIRASM. Acest fapt asigură transparența în procesul de colectare și analiză a datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate.

Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței

În anul 2017 Consiliul Concurenței a consolidat eforturile spre dezvoltarea capacităților instituționale și îmbunătățirea performanței instituționale. Unul din instrumentele de bază care contribuie la creșterea eficienței de muncă este dezvoltarea abilităților personalului. Aceasta a fost realizat prin elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare a Resurselor Umane din cadrul Consiliului Concurenței, precum și printr-o serie de acțiuni întreprinse în vederea preluării celor mai bune practici internaționale din domeniu.

În 2017 au fost atrase mai multe proiecte internaționale pentru fortificarea capacității instituționale și dezvoltarea aptitudinilor de analiză și investigare. La fel ca și în anul 2016, Consiliul Concurenței a beneficiat de asistența Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”, care a avut ca obiectiv general îmbunătățirea aplicării legislației și reglementărilor din domeniul concurenței.

Bugetul a fost realizat în parametrii aprobați, iar majoritatea indicatorilor de performanță au fost realizați peste valorile planificate, fiind atestată o creștere a indicatorilor de performanță față de anii precedenți.

6.1 Resursele umane și organigrama

Personalul constituie sursa-cheie a Consiliului Concurenței, asigurând creșterea eficienței întregii autorități și susținerea realizării obiectivelor strategice, prin dezvoltarea cunoștințelor și competențelor individuale, precum și prin creșterea eficienței muncii în echipă, ceea ce va contribui la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor.

Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv, format din 17 subdiviziuni specializate și operaționale și 4 filiale teritoriale (care activează în regiunile Nord, Sud, Centru și Găgăuzia). În perioada anilor 2014 - 2017, gradul de ocupare a funcțiilor publice a crescut (de la 52 persoane în 2014 la 76 în anul 2017), dar nu în măsura în care să asigure necesarul de funcții, acoperind în diferiți ani doar 40-58% din numărul de unități de personal. La finele anului 2017, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței a alcătuit 90 persoane. Totodată activitatea autorității a fost asigurată efectiv de 76 persoane, dintre care 5 demnitari, 67 funcționari publici și 4 persoane din personalul tehnic.

Tabelul nr. 7

Gradul de acoperire cu personal

Denumirea	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
Efectivul-limită de personal la 31.12.2017, unități	5	35	87	5	132
Posturi ocupate efectiv la 31.12.2017	5	18	49	4	76
Gradul de ocupare a posturilor, %	100 %	51,43 %	56,32 %	80 %	57,57 %

Pe parcursul anului 2017 au fost angajate 43 persoane și 33 rapoarte de relații de muncă au fost încetate.

Totodată, în anul 2017 au fost oferite pentru concurs 49 de funcții publice, dintre care 39 au fost ocupate. Numărul de persoane care au aplicat la concursurile de angajare a constituit 154 (dintre care 90 femei și 64 bărbați).

Este alarmant faptul că în comparație cu anii precedenți, în anul 2017, fluctuația personalului din cadrul Consiliului Concurenței a depășit semnificativ (aproape de 2 ori) media considerată admisibilă în cadrul unei organizații (20-25%), constituind 47%.

Gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante se datorează complexității domeniului concurenței, nivelului scăzut al remunerării muncii în comparație cu volumul de muncă solicitat, experienței reduse în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Tabelul nr. 8

Fluctuația personalului

Anii	Nr. mediu de angajați	Nr. de persoane care au încetat raporturile de serviciu	Fluctuația, %
2014	49	11	22,45
2015	71	14	19,7
2016	67	17	25
2017	70	33	47

Este de menționat că personalul de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței are studii superioare în domeniul juridic și/sau economic.

Tabelul nr. 9

Personalul Consiliului Concurenței pe tipuri de studii

Domeniul studiilor	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Total efectiv persoane
Economie	5	8	14	27
Juridică	2	7	28	37
Altele	-	4	7	11

Colectivul Consiliului Concurenței este unul tânăr, cu vârsta medie, de 34,8 ani în anul 2017. În comparație cu anul 2016, vârsta medie a personalului a rămas practic aceeași. În structura pe vârste, cea mai mare pondere o constituie persoanele cu vârsta cuprinsă între 25-35 ani (39,47% din total) și cele cu vârsta de 34-45 ani (28,95% din total), restul categoriilor de vârstă având ponderi cu mult mai reduse.

Tabelul nr. 10**Personalul Consiliului Concurenței pe categorii de vârstă**

Anul 2017	Total	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică
Numărul de persoane	76	5	18	49	4
• <25 ani	13	-	-	13	-
• 25-35 ani	30	-	5	23	2
• 35-45 ani	22	3	10	9	-
• 45-55 ani	7	1	2	4	-
• 55-63 ani	2	1	1	-	-
• 63 ani <	2	-	-	-	2

Cel mai tânăr funcționar public avea 22 ani în 2017, iar cel mai vârstnic la finele anului 2017 avea 60 de ani.

Analizând structura personalului conform profilului de gen, se observă că numărul de femei care activează în cadrul Consiliului Concurenței este egal cu numărul de bărbați (50 % femei și 50 % - bărbați).

Tabelul nr. 11**Personalul Consiliului Concurenței în funcție de gen**

Gen	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
Femei	1	12	25	-	38
Bărbați	4	6	24	4	38

Pe parcursul anului 2017, din numărul total de funcționari publici, 27 au fost debutanți, dintre care 12 au fost confirmați în funcția publică, iar 11 urmează a fi confirmați în anul 2018.

În tabelul de mai jos este reflectat numărul funcționarilor publici din cadrul Consiliului Concurenței după gradele de calificare deținute. Astfel, din 56 de funcționari publici, 18 au funcții publice de conducere și 38 funcții de execuție. Având în vedere faptul că o parte semnificativă au o experiență mică în sectorul public, consilierii de clasa III dețin o pondere ridicată de 42,86% din totalul funcționarilor care dispun de grade de calificare.

Tabelul nr. 12**Gradele de calificare ale funcționarilor publici, persoane**

Denumirea indicatorului	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Total
Numărul funcționarilor publici	18	38	56
• Consilier de stat de clasa I	5	1	6
• Consilier de stat de clasa II	5	2	7
• Consilier de stat de clasa III	8	1	9

Denumirea indicatorului	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Total
• Consilier de clasa I	-	2	2
• Consilier de clasa II	-	8	8
• Consilier de clasa III	-	24	24

Consiliul Concurenței a stabilit standarde înalte de profesionalism pentru angajații săi și pentru a realiza acest obiectiv, tot personalul nou angajat a beneficiat de integrare socio-profesională și a participat la cursuri de formare profesională.

În scopul îmbunătățirii continue a proceselor de activare și perfecționare a personalului, precum și a aptitudinilor acestora, a fost elaborată și pusă în aplicare Strategia de Dezvoltare a Resurselor Umane din cadrul Consiliului Concurenței, care va asigura recrutarea, selectarea și menținerea personalului calificat prin aplicarea unor practici avansate de management al resurselor umane, elaborarea unui sistem performant de dezvoltare a cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor personalului, precum și dezvoltarea carierei.

Anul 2017, a fost marcat de un șir de evenimente importante pentru angajații Consiliului Concurenței. Cu ocazia aniversării unui deceniu de activitate a Consiliului Concurenței, 7 angajați ai Consiliului Concurenței au fost premiați cu diplome acordate de către Parlamentul Republicii Moldova, pentru merite deosebite la organizarea activității instituției, iar alți 20 angajați au primit diplome de onoare ale Consiliului Concurenței pentru rezultate remarcabile în domeniul de activitate, profesionalism și contribuție substanțială la promovarea și dezvoltarea culturii concurențiale. Totodată, 3 angajați au fost premiați cu diplome cu ocazia jubileelor, iar 3 angajați ai Consiliului Concurenței au fost premiați cu diplomele de gradul I, II, și III cu prilejul Zilei profesionale a funcționarului public.

6.2 Dezvoltarea resurselor umane

Dezvoltarea competențelor și abilităților personalului în vederea creșterii eficienței și eficacității instituției reprezintă un scop important al activității Consiliului Concurenței. Pe parcursul anului, salariații ai Consiliului Concurenței au beneficiat de 9 797 ore de instruire interne și externe.

Tabelul nr. 13

Tipul și numărul de ore de instruire

Nr.	Tipul instruirilor	Numărul de ore de instruire
1.	Interne	7233
2.	Externe în țară	146
3.	Externe în străinătate	2418
	Total	9797

Cele mai importante cursuri de instruire internă de care au beneficiat angajații Consiliului Concurenței, au fost:

- Seminare de instruire cu experții Autorității de Concurență din SUA (Comisia federală pentru comerț) cu tematica: „Cazuri de cartel” și „Concentrări economice”;
- Seminare de instruire internă în domeniul ajutorului de stat;
- Instruire organizată de experții autorității de concurență din România, la subiectul: „Inspecțiile și echipamentele IT”;
- Seminare de instruire internă în domeniul concurenței;
- Instruirile organizate cu susținerea Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței” în domeniul inspecțiilor inopinate și al comunicării;
- Instruire organizată de experții Centrului Național Anticorupție cu subiectul: „Integritatea profesională a agentului public”;
- Instruire organizată de experții Autorității Naționale de Integritate, cu subiectul: „Declarațiile de avere și interese personale”.

Cu sprijinul proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței” pe parcursul anului 2017, au fost organizate 3 seminare externe pentru funcționarii publici de conducere, după cum urmează:

- Seminarul de instruire cu tematica „Noțiuni și elemente de bază privind planificarea activității”;
- Seminarul de instruire cu tematica „Managementul performanței” și „Tehnici de comunicare eficientă”;
- Seminarul de instruire cu tematica „Indicatori de performanță pentru o politică de remunerare sănătoasă. Acțiuni de planificare 2018”.

De cursuri de instruire externă și de schimb de experiență cu alte autorități de concurență din străinătate au beneficiat 28 de funcționari publici, dintre care în Austria au fost 3 persoane, Estonia – 6, Federația Rusă – 2, România – 23, Ungaria – 7, Grecia – 1.

Durata totală a programelor și cursurilor în exteriorul țării a fost de 2 418 ore, fiind de 1,18 ori mai mare ca în anul 2016.

6.3 Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional

Cooperarea în cadrul rețelelor internaționale

În contextul dezvoltării parteneriatelor cu organismele și platformele internaționale s-au realizat acțiuni de colaborare cu ICN, OCDE și Comunitatea Energetică.

Cooperarea în cadrul ICN

În perioada 10-12.05.2017 delegația Consiliului Concurenței a participat la cea de-a 16-a Conferință Anuală ICN organizată la Porto, Portugalia. Evenimentul a întrunit peste 600 reprezentanți din 100 de autorități de concurență, experți non-guvernamentali și reprezentanți ai organizațiilor internaționale din întreaga lume. Participarea reprezentanților Consiliului Concurenței în cadrul acestei Conferințe contribuie la preluarea celor mai bune practici în aplicarea și actualizarea legislației concurențiale în conformitate cu standardele internaționale.

ICN este o rețea care reunește autorități de concurență naționale și multinaționale în scopul diseminării celor mai bune practici în domeniu, a fortificării rolului autorităților de concurență în domeniul promovării principiilor concurențiale, precum și în scopul susținerii cooperării la nivel global în acest domeniu. Consiliul Concurenței al Republicii Moldova este membru al Rețelei Internaționale de Concurență începând cu luna iunie 2007.

Colaborarea în cadrul OCDE

Funcționarii Consiliului Concurenței au participat la 5 seminare organizate de către Centrul Regional de Concurență al OCDE cu sediul la Budapesta, Ungaria în cadrul cărora au avut oportunitatea de a realiza schimb util de experiență în diferite domenii cu reprezentanții din alte autorități de concurență participante.

De asemenea, delegația Consiliului Concurenței a participat în cadrul Forumului de Afaceri OCDE-Eurasia ce s-a desfășurat la Almatî, Kazahstan, în perioada 23-25.10.2017. Acest eveniment a întrunit experți OCDE și reprezentanți de nivel înalt din 13 țări: Afganistan, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Kazahstan, Kîrgîzstan, Mongolia, Republica Moldova, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraina și Uzbekistan.

Cooperarea cu Comunitatea Energetică

În cadrul colaborării cu Comunitatea Energetică, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la trei evenimente organizate de această instituție la Viena, Austria. Totodată, pe parcursul anului, Consiliul Concurenței a participat activ la realizarea schimbului de informații și experiență în cadrul rețelei în domeniul ajutorului de stat lansată în martie 2017 prin semnarea Declarației Comune.

Rețeaua în domeniul ajutorului de stat în cadrul Comunității Energetice servește drept platformă pentru promovarea unei cooperări mai active, a discuțiilor neformale, schimbului de experiență și dezvoltarea celor mai bune practici în corespundere cu politica, legislația și aplicarea acquis-ului Comunitar în domeniul ajutorului de stat în cadrul Comunității Energetice.

În vederea promovării imaginii Consiliului Concurenței pe plan internațional a fost completat chestionarul *Global Competition Review*. De asemenea, în revista acestei platforme a fost publicat un articol cu referire la Autoritatea de Concurență din Republica Moldova⁴.

Cooperarea în cadrul parteneriatelor existente

Pe parcursul anului 2017 au fost realizate acțiuni direcționate spre aprofundarea relațiilor cu autoritățile omoloage de peste hotare cum ar fi cele din Austria, Cehia, Estonia, Georgia, Grecia, România, Spania, SUA, Turcia și Ucraina.

---

⁴ <https://globalcompetitionreview.com/insight/the-european-middle-eastern-and-african-antitrust-review-2018/1145547/moldova-competition-authority>.

În perioada de referință, reprezentanții autorităților de concurență din *SUA și România* au oferit suport în vederea instruirii colaboratorilor Consiliului Concurenței în domeniul concurenței neloiale, depistării acordurilor anticoncurențiale, utilizării tehnologiilor informaționale la acumularea probelor în cadrul inspecțiilor inopinate.

Reprezentanții din România, la fel, au fost prezenți pe parcursul anului 2017 la numeroase măsuri de promovare a culturii concurențiale la Chișinău, împărtășind experiența lor cu referire la implementarea legislației concurențiale și a celei în domeniul ajutorului de stat.

În aceeași ordine de idei, este de menționat despre participarea la Conferința dedicată celor 20 de ani de activitate a Consiliului Concurenței din România, organizată la București la 18.05.2017, unde au fost prezentate progresele înregistrate de către Consiliul Concurenței din Republica Moldova în domeniul ajutorului de stat. De asemenea, delegația Republicii Moldova a participat la Conferința dedicată celor 20 de ani de activitate a Consiliului Concurenței, desfășurată în Parlamentul European. Aici reprezentanții Consiliului Concurenței au avut întreveneri cu reprezentanții Directoratului General pentru Concurență al Comisiei Europene în cadrul cărora au fost abordate progresele cooperării cu UE în domeniul concurenței și ajutorului de stat, totodată fiind identificate noi oportunități de colaborare.

Cooperarea cu *Georgia* a fost fortificată prin semnarea unui acord de colaborare cu Autoritatea de Concurență din Georgia în cadrul Conferinței Internaționale cu genericul „Politica de concurență: tendințe și provocări”, organizată la Tbilisi în perioada 17-18.11.2017. La această conferință, dar și în cadrul altor evenimente internaționale, reprezentanții Consiliului Concurenței au avut ocazia să preia bunele practici cu privire la aplicarea legislației concurențiale și a celei în domeniul ajutorului de stat, cât și să participe în calitate de experți în anumite aspecte ce țin de promovarea mediului concurențial și reglementările în domeniul ajutorului de stat.

În contextul dezvoltării *parteneriatului moldo-estonian* în domeniul concurenței, în baza acordului de colaborare dintre ambele autorități de concurență, semnat în 2015 pot fi evidențiate:

- Vizita de studiu a delegației Consiliului Concurenței din ianuarie 2017 în Estonia, în cadrul căreia au fost puse în discuții subiecte ca: experiența Autorității de Concurență în implementarea cadrului legislativ-normativ concurențial, efectuarea studiilor utile de piață în sectoarele cheie ale economiei, impactul implementării programului de clemență privind denunțarea cartelurilor, lansarea programelor educative și dialogului deschis cu reprezentanții instanțelor judecătorești privind implementarea legii concurenței și promovarea reformelor legislative privind liberalizarea piețelor.

În Estonia sectoarele energetica, energia termică, telecomunicații, poșta, apă și canalizare, sectorul feroviar sunt deschise concurenței, spre deosebire de Republica Moldova. Respectiv fiecare consumator are posibilitatea de alegere a operatorului

economic din piața respectivă, datele privind tarifele și condițiile practicate de operatorii economici fiind accesibile în regim on-line.

Unele problemele de ordin concurențial ale Estoniei sunt similare cu cele a Republicii Moldova, deoarece economia ei este mică (în comparație cu alte țări ale UE), fiind dominată în anumite sectoare economice de câțiva jucători (de exemplu, sectorul farmaceutic, bancar, comerț cu produse petroliere).

O problemă importantă pentru Republica Moldova este implementarea programului de clemență în vederea detectării acordurilor anticoncurențiale. Astfel, Autoritatea din Estonia a prezentat impactul pe care îl are acest program în țara lor și țările UE, condițiile acestui program și eficiența lui în eradicarea cartelurilor.

- Participarea reprezentanților Autorității de Concurenței din Estonia cu prezentări și discursuri la Conferința internațională: Consiliul Concurenței la 10 ani – evoluții, provocări, perspective, desfășurată la Chișinău în perioada 16-18.03.2018.

- Participarea reprezentantului Consiliului Concurenței la Conferința internațională „Ziua europeană a consumatorilor și a concurenței”, desfășurată la Tallinn, Estonia, în perioada 19-20.09.2017. În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte cu referire la necesitatea liberalizării piețelor în condițiile noilor relații economice, importanța tehnologiilor informaționale la dezvoltarea relațiilor din domeniul concurenței, necesitatea verificării activității subiecților profesiilor liberale prin prisma legislației din domeniul concurenței, importanța organizării unor seminare de instruire pentru instanțele judecătorești.

În vederea aprofundării relațiilor de colaborare cu *Comitetul Antimonopol din Ucraina*, reprezentantul Consiliului Concurenței a participat la Forumul Anual de Concurență la Kiev. Acest eveniment a servit drept oportunitate pentru abordarea celor mai actuale aspecte ale aplicării legislației concurențiale și a ajutorului de stat în regiune, cât și pentru diseminare experienței în domeniu.

Consolidarea cadrului legal al parteneriatelor de colaborare în domeniul concurenței și ajutorului de stat

În vederea consolidării parteneriatelor de colaborare în domeniul concurenței și ajutorului de stat pe parcursul anului 2017 au fost elaborate, negociate și semnate 5 acorduri de colaborare.

Astfel, în cadrul evenimentului jubiliar dedicat aniversării a 10 ani de la crearea autorității de concurență din Republica Moldova a fost semnată Declarația de intenție de colaborare cu *Autoritatea de Concurență din Cehia*, Planul de Acțiuni cu *Autoritatea de Concurență din Austria* și Declarația privind crearea rețelei în domeniul ajutorului de stat în cadrul *Comunității Energetice*. Semnarea acestor acorduri au propulsat cooperare bilaterală la un nou nivel, adăugând plus valoare acțiunilor îndreptate spre realizarea schimbului de informații și experiență, cât și preluării celor mai bune practici în domeniul concurenței și a ajutorului de stat, în conformitate cu standardele europene.

În vederea realizării aceluiași scop, ulterior, la 05.10.2017, la Madrid, *Spania* a fost semnat Memorandumul de cooperare în domeniul politicii de concurență între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Autoritatea Națională pentru Piețe și Concurență a Regatului Spaniei, iar la 17.11.2017, la Tbilisi, *Georgia* a fost semnat Memorandumul de cooperare în domeniul aplicării legislației concurențiale între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Agenția pentru Concurență a Georgiei.

De asemenea, în contextul dezvoltării parteneriatelor de colaborare au fost inițiate discuțiile cu referire la semnarea unui acord de colaborare cu Autoritatea de Concurență din *Turcia*, în acest sens fiind elaborat textul și inițiate negocierile pe marginea acestuia.

6.4 Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini

Pe parcursul anului 2017 au fost accesate mai multe proiecte de asistență externă și a fost continuată implementarea unor proiecte, finanțate de Delegația UE și Banca Mondială în Republica Moldova. Accesarea și implementarea proiectelor internaționale sunt necesare și complementare în vederea asigurării bunei implementări a prevederilor Acordului de Asociere, dar și a bunelor practici internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Astfel, pentru anul 2017 au fost identificate, accesate 2 micro - proiecte noi în cadrul Programului TAIEX și RoAid. În premieră a fost implementat proiectul TAIEX Regional, iar proiectul în cadrul Programului RoAid a fost aprobat de donatori la sfârșitul anului 2017 și urmează a fi implementat în primul semestru al anului 2018.

Micro proiectele accesate

➤ TAIEX Regional, finanțat de UE – Compensarea Ajutorului de stat după criteriile Altmark (INT MARKT 65014)

Obiectivul proiectului a fost de a organiza un atelier de lucru regional cu privire la aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat în prestarea SIEG cu participarea reprezentanților autorităților de concurență din Ucraina și Georgia pentru a prelua cele mai bune practici conform rigorilor UE, dar și experiența Republicii Moldova în acest domeniu. Un alt scop al proiectului a fost îmbunătățirea înțelegerii criteriilor Altmark, precum și asistența în dezvoltarea abilităților și competențelor autorităților din regiune și din teritoriu. În acest context, experți calificați din România, Ungaria, Croația și de la Directoratul General de Concurență a Comisiei Europene au împărtășit experiența UE la acordarea/delegarea drepturilor și obligațiilor de prestare a serviciilor de interes economic general prin prisma cadrului normativ al UE. În cadrul proiectului pe parcursul a 2 zile s-a desfășurat un atelier de lucru pentru reprezentanții APL privind buna implementare a normelor legislative din domeniul ajutorului de stat.

Proiectul va finaliza cu o vizită de studiu în 2018 a reprezentanților Consiliului Concurenței la una din autoritățile de concurență din Europa pentru a prelua cele mai bune practici în acest domeniu.

Suma estimativă: aproximativ 35 mii euro (fonduri valorificate pentru 2017).

➤ **Colectarea și examinarea dovezilor digitale în cadrul inspecțiilor inopinate – Programul RoAid**

Cu scopul de a eficientiza utilizarea soft-urilor IT pentru investigații, a fost accesat un proiect pentru preluarea experienței Consiliului Concurenței din România, prin intermediul Programului RO Aid. Proiectul presupune o vizită de studiu a 4 reprezentanți ai Consiliului Concurenței din Republica Moldova la Consiliul Concurenței din România pentru o perioadă de 3 zile. Agenda de lucru include schimbul de experiență în domeniu investigațiilor, module practice de utilizare a soft-urilor pentru copierea datelor de pe diverse dispozitive. Fișa de proiect a fost acceptată de donator în 2017, iar proiectul va fi implementat în 2018.

Proiectele accesate și implementate pe parcursul anului 2017 finanțate de Delegația UE și Banca Mondială în Republica Moldova

Consiliul Concurenței este beneficiarul în cadrul proiectelor naționale de asistență externă lansate de către reprezentanțele și misiunile diplomatice ale donatorilor externi, așa cum sunt - Banca Mondială și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. În cadrul acestor programe de finanțare Consiliul Concurenței a implementat mai multe proiecte în 2017:

- proiecte în cadrul CEP-II Ameliorarea Competitivității, al Băncii Mondiale
- asigurarea continuității Proiectului UE „Suport pentru Consiliul Concurenței”, oferit de Delegația UE în Republica Moldova.

➤ **CEP-II Ameliorarea Competitivității, Banca Mondială**

Acest proiect a fost inițiat în 2014 și urmează a fi implementat până în 2019. Proiectul își propune să îmbunătățească mediul de afaceri prin susținerea Guvernului în implementarea strategiilor orientate spre crearea unui mediu de afaceri favorabil, reducerea constrângerilor și costurilor pentru gestionarea unei afaceri. Principalii beneficiari ai proiectului sunt IMM-urile și companiile orientate spre export, investitorii străini, instituțiile de stat, printre care și Consiliul Concurenței.

– **Dezvoltarea și lansarea implementării unui program de instruire pentru judecători**

Proiectul a inclus:

- Elaborarea unui material informațional pentru judecătorii implicați în soluționarea cazurilor civile având ca scop informarea și conștientizarea acestora cu privire la importanța tematicii ajutorului de stat și a celor mai bune practici aplicate în țările UE.⁵
- Organizarea în perioada septembrie - noiembrie 2017 a 4 sesiuni de informare și schimb de experiență cu o durată de 32 ore pentru un număr de 120 participanți, în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

---

⁵ <https://competition.md/libview.php?l=ro&idc=84&id=6105&t=/Presa/Publicatii/Ajutorul-de-stat-acordat-in-mod-legal-poate-contribui-la-bunastarea-economica>

Cursul de instruire a inclus următoarele subiecte: “Noțiune, obiective la acordare, formele de acordare, notificarea, autorizarea și raportarea ajutorului de stat”, „Procedura privind ajutorul ilegal și ajutorul utilizat abuziv, recuperarea ajutorului ilegal și ajutorului utilizat abuziv și a dobânzii”, „Răspunderea pentru încălcarea prevederilor din Legea cu privire la ajutorul de stat”, „Implementarea prevederilor art. 340 și 403 ale Acordului de Asociere”.

Un atelier de lucru separat a fost organizat cu judecătorii Curții Supreme de Justiție, dedicat aplicării legislației concurențiale și ajutorului de stat. Atelierul de lucru au avut în calitate de formatori judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție din România, reprezentanți ai Consiliului Concurenței din România și Consiliului Concurenței din Republica Moldova.

Suma: 86 679 dolari SUA (fonduri valorificate).

– **IT LAB pentru prelucrarea datelor cu utilizarea softului IT FORENSIC**

Ca rezultat al procurării softurilor IT FORENSIC, care sunt destinate pentru preluarea probelor digitale în cadrul inspecțiilor inopinate a apărut necesitatea de a procura echipament tehnic pentru a facilita prelucrarea informației prelevate în cadrul inspecțiilor. S-a elaborat fișa de proiect în care a fost descris conceptul de a înființa IT LAB în cadrul Consiliului Concurenței destinat utilizării softurilor FORENSIC și echipamentului special. Această propunere de proiect a fost acceptată de Banca Mondială, echipamentul urmând a fi procurat și instalat la Consiliul Concurenței în 2018.

– **Organizarea a 6 ateliere de lucru cu scop de promovare a studiilor utile de piață elaborate în cadrul proiectului CEP-II**

În cadrul proiectului CEP-II a fost stabilită efectuarea unor studii utile de piață (sectorul asigurărilor, achiziții publice și servicii aeroportuare) de către experții Băncii Mondiale. Echipa finanțatorilor a solicitat organizarea mai multor evenimente de advocacy cu scopul de a invita reprezentanții mediului de afaceri, dar și societatea civilă pentru consultări și discuții. În acest sens a fost elaborată fișa de proiect cu descrierea acestui concept, care ulterior a fost acceptată și urmează a fi stabilite datele și planul de acțiuni pentru a implementa acest proiect în 2018.

Suma: aproximativ 10 000 dolari SUA (fonduri planificate).

➤ **Suport pentru Consiliul Concurenței oferit de Uniunea Europeană**

În anul 2017 s-a finalizat implementarea proiectului „Suport pentru Consiliul Concurenței”, finanțat de UE. Ca rezultat final al acestui proiect, au fost îmbunătățite cunoștințele și competențele angajaților Consiliului Concurenței privind practica implementării legislației concurențiale, au fost oferite training-uri, seminare de instruire pentru diferite grupuri de interese, realizate mai multe vizite de studiu, oferită consultanță la elaborarea Programului național, realizate câteva studii de piață în diferite sectoare.

Proiectul a durat 24,5 luni: s-a început la data de 11.11.2015 și s-a finalizat la 17.12.2017. Suma totală a proiectului: 1 851 889 euro (fonduri valorificate în 2016 – 790 000 euro, în 2017 – 1 061 889 euro).

6.5 Raportul financiar anual

Anual, Consiliul Concurenței estimează costurile activității sale și își planifică propriul buget, acesta fiind remis Ministerului Finanțelor, care la rândul său, îl transmite, după aprobare, Guvernului pentru includerea în proiectul legii bugetului.

Conform Legii nr. 279 din 16.12.2016 bugetului de stat pentru anul 2017, pentru Consiliul Concurenței au fost aprobate:

- Resurse generale – 19 216,2 mii lei
- Venituri colectate – 300,0 mii lei.

Ulterior, conform Legii nr. 230 din 10.11.2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 279 din 16.12.2016 bugetului de stat pentru anul 2017, veniturile colectate a fost majorate. Majorarea volumului veniturilor colectate în sumă de 300,0 mii lei a fost efectuată la propunerea Consiliului Concurenței, reieșind din suma veniturilor colectate de facto. Executarea planului de finanțare pentru anul 2017 conform clasificăției bugetare este prezentată în tabelul nr.14.

Tabelul nr. 14

Analiza executării bugetului Consiliului Concurenței în anul 2017

Nr.	Indicatori	Planificat, mii lei	Executat, mii lei	Cota executării bugetului, %
1.	Retribuirea muncii	9208,0	9208,0	100
2.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	2013,1	2013,1	100
3.	Servicii	5888,5	5886,4	99,9
4.	Deplasări în interes de serviciu	656,7	656,7	100
5.	Active nefinanciare	1598,4	1598,4	100
6.	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	378,9	378,9	100
7.	Prestații sociale ale angajatorilor	78,6	78,6	100
	TOTAL	19822,2	19820,1	99,9

Analiza alocațiilor destinate Consiliului Concurenței, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2017, în perioada de gestiune, denotă că acestea au fost prevăzute preponderent pentru retribuirea muncii personalului și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Tabelul nr. 15

Executarea bugetului Consiliului Concurenței în dinamică (2016-2017)

Nr.	Indici	Anul 2016	Cota parte în buget (%)	Anul 2017	Cota parte în buget (%)
1.	Retribuirea muncii	7945,2	45,2	9208,0	46,5
2.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	1776,1	10,1	2013,1	10,2
3.	Servicii	5653,9	32,2	5886,4	29,7

Nr.	Indici	Anul 2016	Cota parte în buget (%)	Anul 2017	Cota parte în buget (%)
4.	Deplasări în interes de serviciu	654,1	3,7	656,7	3,3
5.	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	334,3	1,9	378,9	1,9
6.	Prestații sociale ale angajatorilor	55,2	0,3	78,6	0,4
7.	Active nefinanciare	1160,3	6,6	1598,4	8,0
	TOTAL	17579,0	100,0	19820,1	100,0

Totodată, în 2017 în scopul implementării Hotărârii Parlamentului nr. 45 din 21.03.2016 și Hotărârii Curții de Conturi nr. 11 din 31.03.2015, Consiliul Concurenței și-a orientat eforturile pentru dezvoltarea și consolidarea sistemului de management financiar și de control eficient conform Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, Legii contabilității nr 113-XVI din 27.04.2007 și Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin sistemul trezoreriei Ministerului Finanțelor, fiind realizate mai multe activități:

- Evaluarea Sistemului de Management financiar și control intern
- Elaborarea și publicarea pe pagina web www.competition.md a Declarației de bună guvernare pentru anul 2016
- Elaborarea Instrucțiunii cu privire la aplicarea sistemului de prioritizare a investigațiilor din oficiu
- Elaborarea Metodologiei privind realizarea investigațiilor utile pentru cercetarea pieței
- Elaborarea Metodologiei privind monitorizarea indicatorilor de risc a principalelor piețe
- Elaborarea și aprobarea Strategiei de Dezvoltare a Resurselor Umane din cadrul Consiliului Concurenței.

6.6 Raportul de performanță

Introducerea sistemului indicatorilor de performanță a determinat eficientizarea activității Consiliului Concurenței în procesul de prestare a serviciilor publice. Acest sistem face posibilă evaluarea resurselor utilizate în raport cu rezultatele obținute și analiza lor comparativă cu obiectivele planificate.

Raportul de performanță reprezintă sinteza de autoevaluare cantitativă și calitativă a rezultatelor Consiliului Concurenței, fiind parte componentă a Raportului financiar, în care este reflectată eficiența utilizării bugetului. Indicatorii de performanță permit ameliorarea eficienței și eficacității cheltuielilor prin corelarea resurselor utilizate cu rezultatele, apelând permanent la informații privind performanța. Raportul de performanță prezentat pentru anul 2017 la Ministerul Finanțelor reflectă îndeplinirea tuturor indicatorilor de performanță stabiliți pentru 2017, în limitele bugetului aprobat.

În cadrul activității Consiliului Concurenței cel mai important indicator este impactul asupra bunăstării consumatorilor. Indicatorul respectiv este estimat în conformitate cu Metodologia OCDE din anul 2014. Acest indicator a înregistrat o creștere de 2,73 ori mai mare față de indicatorul planificat (aprobat 65 064 mii lei, realizat 177 403 mii lei). Majorarea respectivă s-a datorat finalizării mai multor cazuri cu stabilirea încălcării legislației concurențiale cu impact asupra bunăstării consumatorilor. Datorită acestui fapt, indicatorul coraportul dintre resursele utilizate și impactul asupra bunăstării consumatorilor, la fel a înregistrat un rezultat superior celui aprobat: la un leu (bani publici) utilizat în activitatea Consiliului Concurenței, impactul asupra bunăstării consumatorului a constituit 9 lei.

Concomitent, datorită activității oficiilor teritoriale a crescut esențial și numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității, indicatorul final fiind de 4,3 mai mare decât cel aprobat. În anul 2016 numărul acestora a fost de 52, iar în 2017 numărul lor a crescut de 2,9 ori (149 de procese verbale).

Un alt indicator care a fost realizat supraplan în 2017 este numărul de seminare: aprobat 20, realizat 188 (9,4 ori mai mult). La fel, acest indicator a crescut simțitor față de anii precedenți (în 2015 – 31 seminare și în 2016 – 41 seminare), fiind în creștere față de 2015 de 6 ori.

În anul 2017 a fost planificată alinierea a 10% din schemele de ajutor de stat existente. Acest indicator a fost realizat integral pe parcursul anului.

În vederea asigurării transparenței în cadrul procesului decizional și informării populației cu privire la subiectele de interes public, pe parcursul perioadei de referință pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost plasate 278 de materiale. Astfel, pe parcursul perioadei de raportare au fost publicate toate materialele necesare în conformitate cu prevederile Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. În rezultat au fost identificate 679 apariții în sursele mass-media în comparație cu cele 300 planificate, fapt care vorbește despre nivelul de interes sporit al publicului, al mass-media și mediului de afaceri față de activitatea desfășurată de către Consiliul Concurenței.

Tabelul nr. 16

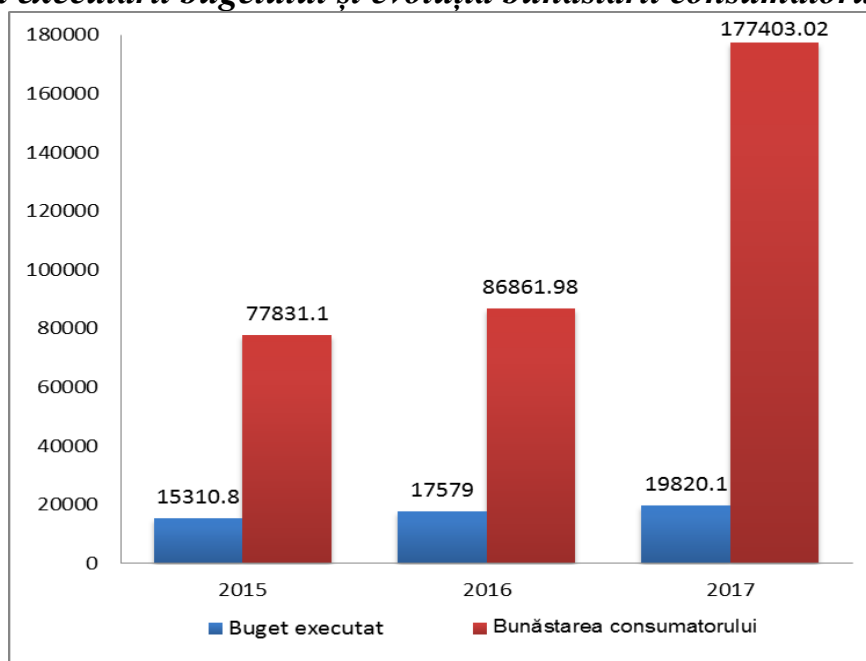
Indicatorii de performanță a Consiliului Concurenței în anul 2017

Categoria indicatorului	Denumirea	Unitat. de măsură	Aprobat	Executat	Devieri
1. De rezultat	1. Impactul bunăstării consumatorilor	mii lei	65064,33	177403,02	+ 112338,7
	2. Aliniere scheme de ajutor de stat la acquis UE	%	10	10	0
2. De produs	3. Numărul rapoartelor pe studiile utile	Unități	2	2	0
	4. Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității	Unități	35	149	+114
	5. Numărul seminarelor și instruirilor organizate cu	Unități	20	188	+168

Categoria indicatorului	Denumirea	Unitat. de măsură	Aprobat	Executat	Devieri
	părțile interesate				
	6. Numărul materialelor publicate pe pagina web	Unități	85	278	+193
	7. Numărul aparițiilor în mass - media	Unități	300	679	+379
3. De eficiență	8. Coraportul dintre resursele bugetare utilizate și impactul asupra bunăstării consumatorilor	Raport	1/3	1/9	

Indicatorii de performanță reflectă per ansamblu o performanță sporită și dinamică pozitivă a activității Consiliului Concurenței în anul 2017, datorită concentrării eforturilor pe activitățile cu impact asupra mediului concurențial.

Figura nr. 6
Dinamica executării bugetului și evoluția bunăstării consumatorului, mii lei

În timp ce bugetul Consiliului Concurenței a crescut cu 4 509 mii lei, bunăstarea consumatorului a crescut cu 99 572 mii lei. În așa mod, ritmul de creștere a bunăstării consumatorului a fost mai mare decât ritmul creșterii finanțării activității Consiliului Concurenței, respectiv: 2,8 ori în comparație cu 1,3 ori.

În comparație cu anii 2015 și 2016, în care coraportul dintre impactul asupra bunăstării consumatorilor și bugetul alocat pentru activitatea Consiliului Concurenței fost de 1 leu : 5 lei, în 2017 se observă un progres substanțial, când coraportul a fost de 1 leu : 9 lei.

Concluzii și direcții prioritare de activitate pentru anul 2018

În anul 2017, Consiliul Concurenței a menținut cursul orientat spre deschiderea sectoarelor către concurență, prin intermediul implementării documentelor de politici de nivel național (Programul național, PNAAA, etc.), realizând totodată obiectivele prevăzute în Programul de Dezvoltare Strategică și în Planul de acțiuni al Consiliului Concurenței.

Anul 2017, pentru Consiliul Concurenței, a fost marcat prin următoarele rezultate:

1. Lansarea implementării Programului național, fiind inițiate majoritatea activităților din planul de acțiuni de implementare a Programului. Consiliul Concurenței a oferit întregul suport consultativ și informațional pentru autoritățile publice, promovând deschiderea sectoarelor economice către concurență în cadrul 223 de evenimente de nivel internațional și național (inclusiv ședințe și întrevederi cu autorități publice și mediul de afaceri pe subiecte relevante din diferite sectoare economice).

Cele mai importante rezultate atinse în implementarea Programului național (de la intrare în vigoare până la sfârșitul anului 2017) au fost următoarele:

- Identificarea a 49 de întreprinderi de stat și 263 de întreprinderi municipale, care dispun de drepturi exclusive - cifră de afaceri de 9,22 mlrd. lei (6,83% din PIB).
- Alinierea a 16 scheme de ajutor existent sub formă de facilități fiscale și 3 sub formă de subvenții (în valoare de 0,5 % din PIB).
- Instituirea Zilei Concurenței, care va fi consemnată anual la 30 iunie.
- Realizarea sesiunilor de informare și schimb de experiență pentru 120 de judecători.
- Informarea mediului de afaceri și a autorităților publice privind rigorile legislației concurențiale și privind ajutorul de stat în cadrul a 223 evenimente organizate la care au participat a cca. 2 000 de persoane.
- Conectarea la SIRASM a 100% de furnizori-autorități publice centrale și 764 de furnizori-autorități publice locale.

2. Intensificarea eforturilor Consiliului Concurenței pentru asigurarea unui mediu concurențial loial, prin utilizarea instrumentelor de prevenire a încălcărilor Legii concurenței, precum și prin acțiuni de combatere a fenomenelor anticoncurențiale, în special al cartelurilor. În premieră, a fost utilizat instrumentul de clemență care permite ca întreprinderile participante la un acord anticoncurențial să beneficieze, de imunitate și de exonerarea totală sau parțială de la mărimea amenzii. De asemenea, în 2017 în vederea asigurării unei interacțiuni echitabile între lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse a fost pus în aplicare Codul de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse.

3. Consolidarea statutului de donator de experiență europeană de către Consiliul Concurenței în domeniul concurenței și ajutorului de stat prin organizarea

unui seminar regional pentru țările din Parteneriatul Estic, participarea la diferite evenimente internaționale cu diverse prezentări și discursuri, oferirea de consultanță autoritățile de concurență.

4. Îmbunătățirea performanței activității Consiliului Concurenței, prin creșterea productivității muncii, responsabilității, dezvoltarea spiritului de inițiativă, prioritizarea activităților desfășurate și orientarea eforturilor către investigarea cazurilor cu un impact semnificativ asupra mediului concurențial. Aceasta s-a materializat prin realizarea supraplan a majorității indicatorilor de performanță, fiind continuată tendința de îmbunătățire a performanței instituționale din anii precedenți. Indicatorul bunăstarea consumatorilor a constituit 177 403 mii lei, fiind de 2,7 ori mai mare decât cel aprobat. Astfel, la 1 leu (bani publici) alocat în activitatea Consiliului Concurenței, s-a obținut un impact pozitiv de 9 lei asupra bunăstării consumatorului. Este de menționat că datorită creșterii calității investigațiilor și productivității muncii a personalului Consiliului Concurenței, cca. 90% din deciziile Consiliului Concurenței au fost menținute de către instanțele judecătorești, iar valoarea amenzilor menținute a fost de 23,5 mln. lei, cu 4 mln. lei mai mult decât bugetul executat al autorității.

5. Consolidarea activității Consiliului Concurenței în teritoriul țării prin fortificarea capacităților celor 4 oficii teritoriale. Activitatea acestor oficii a avut rezultate pozitive în vederea îmbunătățirii activității de prevenire și combatere a fenomenelor anticoncurențiale în teritoriu, promovarea culturii concurențiale în rândul societății, extinderea accesului cetățenilor și întreprinderilor la informațiile ce se referă la cadrul juridic din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, precum și la experiența națională și cele mai bune practici internaționale în aplicarea principiilor concurențiale.

6. Onorarea angajamentelor internaționale în materie de concurență și ajutor de stat prin implementarea măsurilor necesare în vederea realizării în termenele stabilite a activităților incluse în PNAAA, rezultat apreciat pozitiv în cadrul Ședinței Comitetului de Asociere în configurația comerț din octombrie 2017.

7. Îmbunătățirea mecanismului de implementare a legislației privind ajutorul de stat prin adoptarea a 2 acte normative privind evaluarea ajutoarelor de stat sectoriale, extinderea utilizării SIRASM, autorizarea a 20 de ajutoare de stat, alinierea a 19 scheme de ajutor de stat, adoptarea și publicarea în Monitorul Oficial a Raportului anual privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova.

8. Dezvoltarea relațiilor internaționale în vederea implementării proiectelor de asistență tehnică privind monitorizarea ajutorului de stat, procedura de investigație, metodele de identificare și combatere a practicilor anticoncurențiale, promovarea culturii concurențiale, desfășurarea studiilor de piață, procurate echipamente IT. Totodată a fost continuată activitatea pentru inițierea cooperării cu alte autorități de concurență din: Cehia, Georgia, Spania și dezvoltate parteneriate cu autoritățile similare din Austria, Estonia, Grecia, România, SUA. De asemenea, au fost fortificate colaborările în domeniul concurenței și ajutorului de stat cu organismele internaționale. Aceste colaborări, realizat prin diferite stagii de instruire și schimb de experiență au ca efect creșterea cunoștințelor angajaților Consiliului

Concurenței, preluarea celor mai avansate procedee și metode de investigare în domeniu, utilizarea mai eficientă a tehnologiilor informaționale.

9. Asigurarea schimbului de experiență și informare a judecătorilor prin atragerea asistenței tehnice internaționale în vederea consolidării cunoștințelor în domeniu, cu prezentarea experienței internaționale relevante, pentru aplicarea legislației în domeniul concurenței, ajutorului de stat și soluționarea problemelor identificate ca urmare a examinării de către instanțele judecătorești a cauzelor din domeniul concurenței.

Având în vedere evoluțiile și progresele înregistrate în anul 2017, Consiliul Concurenței, în anul 2018, își propune realizarea următoarelor *direcții prioritare de activitate*:

1. Promovarea acțiunilor de dereglementare și deschidere sectoarelor economice către concurență întru asigurarea unui mediu concurențial loial. Acest exercițiu, deosebit de complex, necesită o responsabilitate sporită din partea autorităților publice în vederea implementării eficiente a Programului național. În acest context, Consiliul Concurenței, prin consolidarea cooperării cu autoritățile publice centrale, își va concentra eforturile asupra evaluării și înlăturării barierelor anticoncurențiale din sectoarele reglementate, optimizării sistemului de drepturi exclusive. În 2018 vor fi organizate în teritoriul țării mai multe ședințe cu reprezentanții autorităților publice locale și sectorul de afaceri în vederea promovării culturii concurențiale și îmbunătățirii nivelului de implementare a Programului național.

2. Implementarea acțiunilor prevăzute în Programul național în vederea alinierii schemelor de ajutor de stat la acquis-ul UE și reducerii valorii ajutorului de stat în PIB.

3. Perfecționarea cadrului legal (Legea concurenței, Codul Contravențional, Legea cu privire la publicitate ș.a.), conform angajamentelor internaționale și Programului național.

4. Intensificarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale în vederea lărgirii spectrului de participanți la evenimentele de advocacy. Realizarea angajamentelor Consiliului Concurenței stipulate în documentele de importanță internațională și națională asumate în materie de concurență și ajutor de stat, prevăzute în: Acordul de Asociere (Capitolul 10) și PNAAA în perioada 2017-2019, Foia de parcurs privind ameliorarea competitivității.

5. Asigurarea implementării adecvate a cadrului legal de protecție a concurenței, inclusiv prin intensificarea activităților pro-active de investigare, realizarea studiilor utile de cunoaștere a piețelor (în comun cu partenerii de dezvoltare), revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței, modificarea și completarea Codului Penal pentru a excepta aplicarea prevederilor Codului Penal față de întreprinderile care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței.

6. Eficientizarea utilizării banilor publici prin finalizarea etapei a II-a a implementării Sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”.

Intensificarea eforturilor în vederea identificării ajutoarelor de stat ilegale și/sau utilizate abuziv. Elaborarea și adoptarea Raportului privind ajutoarele de stat acordate în anul 2017.

7. Fortificarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței (inclusiv ale oficiilor teritoriale) și atragerea fondurilor respective pentru implementarea proiectelor de asistență tehnică în vederea dezvoltării capacităților Consiliului Concurenței la aplicarea celor mai avansate metode de cercetare a pieței, de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, identificarea apelurilor de proiecte pentru consolidarea capacităților de investigare. Eforturile vor fi îndreptate de asemenea spre consolidarea relațiilor internaționale de cooperare bilaterală cu autorități de concurență din alte țări și colaborarea în cadrul rețelelor internaționale de concurență.

Consiliul Concurenței, prin acțiunile sale, va asigura și în continuare implementarea legislației concurențiale într-un mod transparent și nediscriminatoriu, iar prin sensibilizarea și atragerea autorităților publice, societății civile, asociațiilor de business, partenerilor de dezvoltare va contribui la consolidarea mediului concurențial loial.